

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ปริญญาณิพนธ์
ของ
อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๒.๖๙.๖๓
๖๒.๖๙.๖๓
๖๒.๖๙.๖๓

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

บทคัดย่อ
ของ
อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง

15 ต.ค. 2544

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2544

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง . (2544) . การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจาก
สิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิง
วรรณกรรม.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม:ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชั้นหมาก, ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตระหนักในปัญหา
ที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิง
วรรณกรรม.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบ้านท่าแม่ตและโรงเรียนบ้านหนองเชียงทูน อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ
จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนจำนวน 25 คนและกลุ่มควบคุม 1
ห้องเรียนจำนวน 25 คน ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control group pretest
- posttest design กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมเรียน
จากการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการเรียนกลุ่มละ 24 คาบ คาบละ 20 นาที ก่อน
การทดลองมีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) หลังจากนั้นจึงทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ
ตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัว
อย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t - test for Independent group) ในรูปของคะแนนความแตกต่าง
(Difference scores)

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีความตระหนักในปัญหาที่
เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอน ของกรมวิชา
การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF ACADEMIC ACHIEVEMENT AND AWARENESS INNARCOTICS
PROBLEM OF PRATHOMSUKSA VI THROUGH LITERARY MINITEXTS

AN ABSTRACT
BY
ANUWAT ROMPOTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
May 2001

Anuwat Romphong.(2001).*A Study of Academic Achievement and Awareness in narcotics Problem of Prathomsuksa VI Throught Literary minitexts*.Master thesis M.Ed.(Elementary Education).Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University,Advisor Committee : Assist.Prof.Sanan Meekhanmark , Assist.Prof.Laddawan Kasamnet.

The purpose of this study was to compare the achievement and awareness in narcotics problem of Prathomsuksa VI through Literary Minitexts

The sample used in this study were 50 Prathomsuksa VI students of Kammat School. Amphoe Prangku, Changwat Sisaket in the second semester of the 2001 academic year. They were selected by Simple Random sampling and divided into two groups were taught by using literary minitexts. The control group were taught on the teacher's manual text.Both groups was taught by the researcher for 20 minutes in each period.The researcher used twenty-four periods.The researcher methodology was on Randomized control group pretest – posttest design.The data was statistically analyzed by using the t – test for Independent group in difference scores.

The result of the study indicated that : achievement of learning and awareness in narcotics problem, the experimental group was significantly higher than the control group at the .01 level

ปริญญานิพนธ์

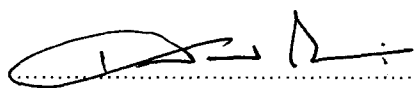
เรื่อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ของ

นายอนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

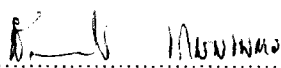
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕๕๕.

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

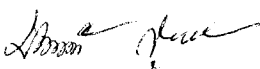
.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ลลิตพรรณ ทองงาม)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ความรู้และแนวคิดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชั้นหมาก ประธานกรรมการที่ปรึกษา ปริญญาโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ และรองศาสตราจารย์ ลลิตพรรณ ทองงาม กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ปริญญาโทฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี อาจารย์พิมล วิเศษสังข์ อาจารย์ คล่อง พิมพัสมาน อาจารย์สมพร มันทนุชาติ อาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์ลัดดาวัลย์ เชาว์วิวัฒน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการทำ ปริญญาโท

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าแม่ต ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเชียงทูน พร้อมทั้งคณะครูทุกท่านและขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าแม่ตและโรงเรียนบ้านหนอง เชียงทูน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อวินัย ร่มโพธิ์ทอง และคุณแม่ลินจี่ ไชยฤทธิ์ ผู้ให้กำเนิดและ พันจ่าอากาศเอกสมหมาย คำหลาย ผู้ให้พลังใจและช่วยเหลือครอบครัวผู้วิจัยมาตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสฤษดิ์ ผาสุขที่คอยช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยทำให้งานวิจัย สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ธัญยพรรณ เทียนพิทักษ์กุล เพื่อนนิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา ที่ให้ความ ช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการีและ ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความเมตตาสนับสนุนทุนทรัพย์ กำลังความคิดซึ่งเป็นรากฐานการศึกษาทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	41
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้ – ความตระหนัก.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	50
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	53
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	53
วิธีดำเนินการทดลอง.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	68
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	68
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	68
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	70

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผล.....	71
ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก	81
ภาคผนวก ข	84
ภาคผนวก ค	107
ภาคผนวก ง	115
ภาคผนวก จ	163
ภาคผนวก ฉ	198
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	211

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการวิจัย.....	59
2 กำหนดตารางทดลองสอน.....	60
3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลต่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลัง การทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	66
4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	67
5 แสดงประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน 80 / 80.....	81
6 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1 เรื่อง เจียด...ตาย.....	82
7 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 2 เรื่อง มหันตภัยในขวด.....	82
8 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 3 เรื่อง ทำตวงนรก.....	83
9 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 4 เรื่อง มฤตยูสีดำ.....	83
10 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 5 เรื่อง ยาปีศาจ.....	84
11 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 6 เรื่อง ขนมหาทาน.....	84
12 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 7 เรื่อง ยาขยันบันปัญหา.....	85
13 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เล่มที่ 8 เรื่อง ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก.....	85
14 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	95
15 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจาก สิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีแจกแจง t – distribution ด้วยการคิด 25 %.....	97
16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ (คะแนนเต็ม 40) ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง.....	99
17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ (คะแนน 40) ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	100
18 คะแนนแบบทดสอบวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ (คะแนน 20) ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง.....	102
19 คะแนนแบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ (คะแนน 20) ของกลุ่มควบคุมและหลังการทดลอง.....	103

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงโครงสร้างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	8
2 แสดงความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท 1.....	23
3 แสดงความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท 2.....	24
4 แสดงความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท 3.....	25
5 แสดงความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท 4.....	25
6 แสดงความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท 5.....	26
7 แสดงโครงสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	36
8 แสดงขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	38
9 ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง.....	40
10 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก.....	47
11 แสดงรูปแบบและโครงสร้างแผนการสอน.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดหรือสารเสพติด นับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ การรณรงค์ป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่หน่วยงานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ผลสำเร็จยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจน การแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ ยังไม่มีที่ท่าจะลดน้อยลงไปได้ เห็นได้จากข่าวเกี่ยวกับคนเสพยาบ้าหรือยาบ้า ที่เสพจนคลุ้มคลั่งเอามือตีจี้คอเด็กเป็นตัวอย่างจะพบเห็นบ่อย ๆ จี้ทั้งลูกตัวเอง ลูกชาวบ้าน บางทีก็จี้ผู้หญิงและคนชราเป็นตัวประกัน (มะลิ. 2540:10)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ในปัจจุบัน (ศิริรัตน์ สาโพธิ์สิงห์.2540:5) การสำรวจของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) เมื่อปี 2536 พบว่าฝิ่นมีผู้ใช้ประมาณ 62,600 คน เฮโรอีน มีผู้ใช้ประมาณ 214,180 คน กัญชามีผู้ใช้ประมาณ 326,080 คน แอมเฟตามีน มีผู้ใช้ประมาณ 257,965 คนสารระเหยมีผู้ใช้ประมาณ 411,603 คนยาเสพติดชนิดอื่น ๆ เช่น โคเคน และยาที่มีส่วนประกอบเป็นยาเสพติดเริ่มเข้ามามีบทบาท และมีแนวโน้ม ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและสถิติคดียาเสพติดให้โทษ ปี 2537-2541 (มกราคม-มิถุนายน) ศาลอาญาได้สรุปคดียาเสพติด(ข้างน้ำ.2542:26) ประกอบด้วยคดี ยาบ้า เฮโรอีน ฝิ่น กัญชา มอร์ฟีน ตามลำดับ ยาเสพติดที่มีสถิติเพิ่มขึ้นทุกปีและเป็นปัญหาของสังคมได้แก่ยาบ้า ในช่วงระหว่างปี 2537-2541 คดียาบ้ามีดังนี้ 31,306 , 35,950, 53,423, 96,189 ตามลำดับ และในปี 2541 ช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน มีคดียาบ้าเพิ่มขึ้นถึง 75,717 คดี ในช่วงระยะเวลาเพียง 5 ปี คดียาบ้าเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า สำหรับคดีเกี่ยวกับเฮโรอีน ฝิ่น และกัญชา ในช่วงปีดังกล่าวได้ลดลงแต่ไม่มากนัก เนื่องมาจากมีราคาแพงหาซื้อลำบากขึ้นและจากรายงานการประเมินผลประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัดปีการศึกษา 2537 – 2539 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 – 2539 พบว่า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้คะแนนเฉลี่ย 70.12 , 68.65, 67.75, ตามลำดับและเมื่อประเมินเป้าหมายสมรรถภาพแต่ละด้านเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเทียบ 10 ของปีการศึกษา 2537 – 2539 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยด้านสุขภาพและสุนิษฐ์ 6.50, 6.87, 6.25, ตามลำดับ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.2539:7-14) ซึ่งผลจากการประเมินคุณภาพโดยเฉลี่ยแล้วมีแนวโน้มลดลง

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญต่อเยาวชนอย่างมากโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษา หรือแม้แต่มัธยมศึกษา (ศิริรัตน์ สาโพธิ์สิงห์. 2539:5) เพราะแนวโน้มของการแพร่ระบาดกระจายไปสู่บุคคลวัยต่าง ๆ ในสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งผู้ที่กำลังประกอบอาชีพแข่งขันกับสภาพเศรษฐกิจสังคม และกลุ่มบุคคลที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ เยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนช่วงวัยรุ่นหรือวัยรุ่น (สุพรรณิธรเวชเจริญชัย.2537:17) จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ปี 2534-2539 และของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (The Thailand Development Research Institute Foundation : TDRI) ปี 2534-2538 พบว่า จำนวนของนักเรียนนักศึกษาที่เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดเพิ่มมากขึ้นทุกปี และยังคงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ปิ่น โค.2541:1-2) ระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด

ปี 2533-2538 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีนักเรียนระดับมัธยมปลายเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด ในปี 2533ทั่วประเทศ 153 คน จนกระทั่งในปี 2538 ปรากฏว่าเพิ่มขึ้น 445 คน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี 2533 มีนักเรียนเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด 147 คน ในปี 2538 มีนักเรียนเข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศในปี 2533 มีเพียง 19 คน ในปี 2538 มีนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มารับการบำบัดรักษาเพิ่มขึ้น 280 คน(สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.2539;อ้างอิงจากTDR.2539) จากสถิติดังกล่าวพบว่า ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีแนวโน้มเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดเพิ่มมากขึ้นทุกปี ส่วนในระดับประถมศึกษา เริ่มมีจำนวนนักเรียนที่ติดยาเสพติดและเข้ารับการบำบัดรักษา เพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงและเห็นได้ชัด มีการประมาณการ ใช้จ่ายยาเสพติดในโรงเรียน ปี พ.ศ. 2536 มีผู้ใช้จ่ายยาเสพติดในประเทศไทยทุกกลุ่มรวมกันทั้งสิ้น 1,267,590 คน หรือร้อยละ 2.17 ของประชากรของประเทศ ในจำนวนผู้ใช้จ่ายยาเสพติด 1,267,590 คนนี้ TDR ได้ประมาณการว่า มีนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ ใช้จ่ายยาเสพติดทั้งสิ้น 71,666 คน โดยนักเรียนที่ใช้จ่ายยาเสพติดพบมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 53,373 คน ภาคกลาง 7,360 คน และภาคเหนือ 4,968 คนตามลำดับ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2541:2-3) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด มีจำนวน 53,373 คน หรือร้อยละ 74.47 ของนักเรียนที่ใช้จ่ายยาเสพติด โดยจำแนกตามตัวยาเสพติดพบมากที่สุดคือ กัญชา สารระเหยและ ยาบ้า ตามลำดับ จากสถิติดังกล่าว น่าสังเกตว่าแนวโน้มของการแพร่ระบาดของเฮโรอีนในสถานศึกษาน้อยลง ในขณะที่ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ มีการแพร่ระบาดมากขึ้น

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่บ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติ (นงลักษณ์ โดบั่นลือ. 2539:บทคัดย่อ) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตระหนักในปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคมและส่งผลกระทบต่อบุคคลทั่วไป ได้กำหนดนโยบายพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็ก เยาวชนและประชาชนโดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดมา ได้มีการวางแผนป้องกันยาเสพติด ตั้งแต่ปี 2535-2539 มีการกำหนดแผนปฏิบัติการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2540-2544 (จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. 2542:8) ในปี 2541 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการ “โรงเรียนสีขาว” เพื่อรณรงค์ป้องกันให้สถานศึกษาปลอดภัยจากปัญหาเสพติด (กองบรรณาธิการ.2542:14-17) โรงเรียนจำเป็นต้องสอนทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวัยของเด็กด้วย เช่นควรให้ความรู้เรื่องปัญหาเสพติด ช่วยสร้างทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ (กองบรรณาธิการ 2542:18) และควรสอนเรื่องยาเสพติดในโรงเรียนในกลุ่มเด็กอายุ 10-11 ขวบ เพราะเด็กวัยนี้กำลังจะก้าวไปสู่วัยเสี่ยง ควรได้ข้อมูลที่แท้จริงในเรื่องยาเสพติด (พรประไพ เสือเขียว. 2542:5) เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ เป็นปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อน การให้ความรู้แก่เด็กให้เข้าใจถึงพิษภัยของยาเสพติด โดยการหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเข้ามาช่วยเป็นสื่อการสอน เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย ไม่สามารถจะหาวิธีเฉพาะหรือนำตัวอย่างของจริงมาประกอบในการเรียนการสอนได้เพราะจะเป็นการยั่วให้เด็กอยากทดลองเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และเป็นการแก้ปัญหา และป้องกันการติดยาเสพติดในเด็กระดับประถมศึกษา (ธีระวุฒิ สุวรรณภูฏ.2541:3) แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาก็กรมการเรียนการสอนคือการนำเอาสื่อที่เหมาะสมกับนักเรียนเข้ามาช่วย เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

(องอาจ จิยะจันทร์.2523:1) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจากรูวรรณ แสงทอง(2523:1) ที่กล่าวว่าสื่อการเรียนการสอนช่วยรักษาความสนใจหรือช่วยให้นักเรียนสนใจ เข้าใจง่าย ช่วยประหยัดเวลาของผู้เรียนและผู้สอน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้นานซึ่งหทัย ดันหยง(2532:66-67)กล่าวว่าแบบเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งนอกจากจะเป็นแบบเรียนที่ครูแต่งขึ้นเอง เป็นเรื่องสั้นๆเน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียว หยิบจับง่ายเหมาะสำหรับเด็ก มีเนื้อหาโครงสร้างที่เป็นแบบเรียนอย่างสมบูรณ์และมีขั้นตอนในการผลิตอย่างเป็นกระบวนการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกสะและใช้ความคิดเน้นคุณลักษณะของเทคโนโลยีที่เหมาะสม(Appropriate Technology) คือ

1. เป็นสื่อชั้นนำ ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างดี
2. เป็นสื่อเล็กๆที่มีลักษณะการบูรณาการ เหมาะกับความสนใจของเด็กในระดับประถมศึกษา
3. เป็นสื่อที่ครูและนักเรียนสร้างขึ้นใช้พัฒนาเองได้ ลงทุนในการผลิตต่ำ
4. เป็นแบบเรียนขนาดเล็ก (32 หน้า) โครงสร้างไม่ซับซ้อนง่ายต่อการผลิตและการใช้

เป็นสื่อจัดการเรียนการสอนและยังสอดคล้องกับการเสนอแนวดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) ที่ว่า “ให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่นโดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม”(กระทรวงศึกษาธิการ.2535:4) ผลงานการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและทางการเรียนสูงขึ้น มีหลายลักษณะกล่าวคือ หทัย ดันหยง (2532:บทคัดย่อ) กนกวรรณ ชื่นชม(2532:79)และกัลยา ตูลพิจิตร(2532:59-61)ได้นำหนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองสอนวิชาภาษาไทย ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทศนี โชติพิศพิงศ์(2535:บทคัดย่อ) วาสนา จาดพุ่ม(2535: บทคัดย่อ) และปริยาลักษณ์ พิลากุล (2535:บทคัดย่อ)ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความสนใจกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและวิชาภาษาอังกฤษ ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความสนใจในบทเรียนดีขึ้น อ้อยแดง หอมสุวรรณ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติต่อวิถีประชาธิปไตย โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ปริยาลักษณ์ พิลากุล.(2535) สาเหตุที่แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมทำให้ผลสัมฤทธิ์ ความสนใจและทัศนคติในทางการเรียนสูงขึ้น เพราะแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อที่สร้างขึ้น มีความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีฉาก เหตุการณ์และปมปัญหาชวนให้เด็กสนใจ ทำให้แบบเรียนนั้นตอบสนองต่อกระบวนการพัฒนาของนักเรียน อีกทั้งเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

ด้วยความสำคัญของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ โดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1ตัวเรา เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดพฤติกรรม การป้องกัน ยาบ้าและยาเสพติดประเภทอื่น ๆ ให้เกิดความรู้ ความตระหนักและการปฏิบัติตน เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องในเรื่องการงดสูบบุหรี่ สุรา ยาเสพติดการพนัน และการสำส่อนทางเพศให้เกิดขึ้น ตามนโยบาย สุขศึกษาแห่งชาติ และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนในวัยศึกษาระดับประถมศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา และรู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดให้โทษและพร้อมที่จะเป็นเยาวชนที่ดีของชาติต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ สำหรับใช้เป็นสื่อการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา หน่วยที่ 11 ขาวเหตุการณ์และวันสำคัญ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยจริยศึกษา ระหว่างนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอน ของกรมวิชาการ

2. เพื่อศึกษาความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ โดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ สำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา หน่วยที่ 11 ขาวเหตุการณ์และวันสำคัญ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยจริยศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. จะได้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ จำนวน 1 ชุด รวม 8 เล่ม สำหรับครูและนักเรียนใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา หน่วยที่ 11 ขาวเหตุการณ์และวันสำคัญและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยจริยศึกษาและจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

2. จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ ได้ศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการผลิตสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในหน่วยการเรียนอื่นๆ ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อันจะเป็นการสร้างเสริมและพัฒนาสมรรถภาพของครูได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองเชียงทูน - ลำโรงปราสาท สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 5 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 145 คนมีการจัดชั้นเรียนแบบคละ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเชียงทูนและโรงเรียนบ้านก้ามัด โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองเชียงทูน-ลำโรงปราสาท สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวน 2 ห้องเรียน จากจำนวน 5 ห้องเรียนละ 25 คน รวมทั้งหมด 50 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ใช้เวลาทดลอง 24 คาบ สอนสัปดาห์ละ 12 คาบ เวลา 2 สัปดาห์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่นำมาทดลองในครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา หน่วยที่ 11 ชาวเหตุการณ์และวันสำคัญ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เนื้อหาสิ่งเสพติดให้โทษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

5. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของหนังสือเรียนที่ใช้หนังสือเรียน 2 ประเภท คือ

5.1.1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

5.1.2. หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

5.2 ตัวแปรตามคือ

5.2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

5.2.2. ความตระหนักในปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สิ่งเสพติด** หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใดก็ตามทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ มีความต้องการที่จะเสพสารนั้นอยู่ตลอดเวลาและต้องเพิ่มขนาดของยา รู้สึกต้องการยาเมื่อขาดยาและสุขภาพทรุดโทรม

2. **แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม** หมายถึง หนังสือที่ครูแต่งขึ้นเองตามกระบวนการสร้างแบบเรียนวรรณกรรมสำหรับเด็กโดยการวิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) แล้วนำมาคิดเค้าโครงเรื่อง มีฉากเหตุการณ์ กำหนดตัวละครผูกเรื่องสร้างภาพประกอบให้เป็นเรื่องราวในลักษณะนิทานนิยายสั้น ๆ จบสมบูรณ์ในแต่ละเล่ม ซึ่งมีขนาดเล็กกระทัดรัด ขนาด 5"×5" หรือเรียกตามระบบจัดพิมพ์ว่าขนาด 32 หน้ายก

3. **การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ ครูหาอุบายจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเสนอเรื่อง (จากแบบเรียน)

ขั้นสอน ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ได้อ่านจากครู ชักถาม แบ่งกลุ่มอภิปราย เล่นบทบาทสมมติ ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องของตนเอง

ขั้นสรุป นักเรียนเสนอผลงาน ร่วมกันจัดกิจกรรม เสริมทักษะการเรียนรู้

4. **การสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ** หมายถึง การสอนที่ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ผู้วิจัยเขียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และใช้หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบการเรียนการสอน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนา ทบทวนความรู้เดิม ชักถาม ร้องเพลง เกมที่มีเนื้อหาโยงกับบทเรียนใหม่

ชั้นสอน โดยครูให้นักเรียนศึกษาผลร้ายของสิ่งเสพติดให้โทษ จากบัตรภาพจากหนังสือพิมพ์ และหนังสือแบบเรียนของกรมวิชาการ นักเรียนรายงานหน้าชั้นเรียน และร่วมจัดป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกับครูสรุปเนื้อหา และทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หมายถึง ความสามารถของนักเรียน ในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

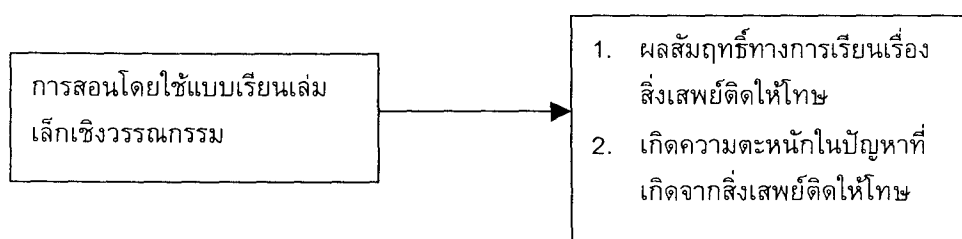
6. ความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ หมายถึง ความสำนึกที่บุคคลเคยรับรู้มาก่อนหรือเคยมีความรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความสำนึกตื่นตัวที่จะรับรู้หรือถูกคิดหรือเกิดความ รู้สึกรับผิดชอบต่อปรากฏการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. ประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึง ผลการประเมินตามเกณฑ์ที่ใช้ ประเมินประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อใช้เป็นสื่อกลไกประกอบการสอนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์.2532:495)

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มแต่ละเล่ม โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนรวมทุกเล่ม โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเรียนตามแผนการสอน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้-ความตระหนัก
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มประสบการณ์หนึ่งใน 5 กลุ่ม ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีจุดประสงค์ทั่วไปดังนี้ คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ มนุษย์และสิ่งแวดล้อมในด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องในด้านสุขภาพอนามัยทางร่างกาย และจิตใจ ทั้ง ส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ มีนิสัยใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
6. มีความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. เข้าใจหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปฏิบัติใน ขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพ
8. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นเอกราชของชาติ เทอดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 : 25)

การจัดเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

โครงสร้างที่เน้นเนื้อหาสาระในภาพรวมของหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 ได้กำหนดเนื้อหาออกเป็นหน่วยต่าง ๆ เริ่มจากตัวเองและสิ่งแวดล้อมที่ขยายวงกว้างออกไปตามวัยและประสบการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ ป. 1 – ป. 2 ป. 3 – ป. 4 และ ป. 5 – ป. 6 และมีโครงสร้างเนื้อหาเป็นหน่วย ๆ เช่นเดียวกัน ดังนี้

แสดงโครงสร้างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยที่	ระดับ ป.1 – ป.2	ระดับ ป.3 – ป.4	ระดับ ป.5 – ป.6
1	สิ่งมีชีวิต	สิ่งมีชีวิต	สิ่งมีชีวิต
2	ชีวิตในบ้าน	ชีวิตในบ้าน	ชีวิตในบ้าน
3	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา
4	ชาติไทย	ชาติไทย	ชาติไทย
5	ข่าวเหตุการณ์วันสำคัญ	การทำมาหากิน	การทำมาหากิน
6	-	พลังงานและสารเคมี	พลังงานและสารเคมี
7	-	จักรวาลและอวกาศ	จักรวาลและอวกาศ
8	-	ข่าวเหตุการณ์วันสำคัญ	ประเทศเพื่อนบ้าน
9	-	-	ประชากรศึกษา
10	-	-	การเมืองและการปกครอง
11	-	-	ข่าวเหตุการณ์วันสำคัญ

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ.(2534).หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533).กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

อัตราเวลาเรียน

อัตราเวลาเรียนตลอดปีของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในภาพรวมทั้งหมดโดยประมาณ มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 3, 25 – 35)

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2	ประมาณ 450 คาบ	150	ชั่วโมง
ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 – 4	ประมาณ 600 คาบ	200	ชั่วโมง
ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6	ประมาณ 750 คาบ	250	ชั่วโมง

เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้จัดเนื้อหาสาระของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา

หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต

หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา

สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ อภิปราย เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ ของตนเอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ การปฏิบัติตนในเรื่องการรับประทานอาหาร การป้องกันโรค การป้องกันรักษาอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะอวัยวะภายใน อุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล จำแนก จัดหมวดหมู่ เป็นการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง ซึ่งมีผลกระทบในทางบวกและทางลบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต วิเคราะห์ อภิปราย ความคิดเห็น ความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติอันเหมาะสมในเรื่องสุขภาพกายและสุขภาพจิต สรุปเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง ปฏิบัติตนและปรับปรุงอยู่เสมอ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้าง ป้องกันรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนเอง มีทักษะในการสังเกต รวบรวม วิเคราะห์การปฏิบัติที่ถูกต้อง รู้เหตุและผล สรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เข้าใจตนเอง ยอมรับชื่นชมการปฏิบัติที่ดีของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนถูกต้องและปรับตนได้เหมาะสม ปรับปรุงตนเองทั้งร่างกายและจิตใจอยู่เสมอ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนั้นมีการจัดการเรียนการสอนยืดหยุ่นได้บ้างตามสภาพท้องถิ่น คาบเวลาเรียน สำหรับแต่ละเรื่องควรให้เหมาะสมกับเนื้อหาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัยและระดับชั้น ความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งการใช้เวลาให้คุ้มค่าตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ การจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในขั้นต่อไป รวมทั้งเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้น นับว่าเป็นการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 31)

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นทักษะกระบวนการอย่างแท้จริง โดยการมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่

1. ทักษะกระบวนการ 9 ประการ ได้แก่
  - 1.1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
  - 1.2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์
  - 1.3 สร้างทางเลือกหลากหลาย
  - 1.4 ประเมินและเลือกทางเลือก
  - 1.5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
  - 1.6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

- 1.7 ประเมินระหว่างปฏิบัติ
- 1.8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
- 1.9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
2. ทักษะกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ ได้แก่
  - 2.1 การสังเกต
  - 2.2 อธิบาย
  - 2.3 รับฟัง
  - 2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์
  - 2.5 วิจารณ์
  - 2.6 สรุป
3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ได้แก่
  - 3.1 สังเกต – กำหนดปัญหา
  - 3.2 วิเคราะห์
  - 3.3 สร้างทางเลือก
  - 3.4 เก็บข้อมูลประเมินทางเลือก
  - 3.5 สรุป
4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่
  - 4.1 กำหนดปัญหา
  - 4.2 ตั้งสมมติฐาน
  - 4.3 รวบรวมข้อมูล
  - 4.4 วิเคราะห์ข้อมูล
  - 4.5 สรุป
5. ทักษะกระบวนการกลุ่ม ได้แก่
  - 5.1 มีผู้นำซึ่งอาจผลัดเปลี่ยนกัน
  - 5.2 วางแผนกำหนดจุดประสงค์และวิธีการ
  - 5.3 รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนบนพื้นฐานของเหตุผล
  - 5.4 แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเมื่อมีการปฏิบัติ
  - 5.5 ติดตามผลการปฏิบัติ ปรับปรุง
  - 5.6 ประเมินผลรวมและชื่นชมในผลงานของคณะ
6. ทักษะกระบวนการปฏิบัติ ได้แก่
  - 6.1 สังเกต – รับรู้
  - 6.2 ทำตามแบบ

6.3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

6.4 ฝึกให้ชำนาญ

7. ทักษะกระบวนการสืบสวน ได้แก่

7.1 กำหนดปัญหา

7.2 ตั้งสมมติฐาน

7.3 รวบรวมข้อมูล

7.4 ทดสอบสมมติฐาน

7.5 สร้างข้อสรุป

7.6 นำไปประยุกต์ใช้

การจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนี้มักจะเน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามกระบวนการ 9 ประการ ซึ่งเป็นทักษะร่วมกับทักษะอื่น ๆ และเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นพิเศษ (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 : 231)

หน่วยที่ 11 ข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ

สังเกต ศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ของชุมชนหรือจังหวัดในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การเมือง ข่าวสังคมทั่วไป จากแหล่งข่าวต่างๆ วิเคราะห์ อภิปราย จัดจำแนก สรุปเป็นความรู้หรือหลักการที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและหลักการพัฒนาเพื่อปรับปรุงชุมชนหรือจังหวัดของตน แสดงความรู้สึกที่มีต่อความรู้ความคิดที่กว้างขวางที่ได้จากการติดตามวิเคราะห์ข่าว ปฏิบัติตนในการแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ข่าวสารกันอยู่เสมอ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการสังเกต ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปข่าว รายงาน วางแผนการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ วิเคราะห์ ประเมิน และปรับปรุงการปฏิบัติงานสนใจ และเห็นคุณค่าของการติดตาม ศึกษา วิเคราะห์ข่าวสารต่างๆ มีเจตคติที่ดีต่อวันสำคัญและการบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ ทนเหตุการณ์ บำเพ็ญตนในวันสำคัญและปรับตัวเข้ากับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

การสอนเรื่องข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญควรสอนอย่างสม่ำเสมอตลอดปีประมาณสัปดาห์ละ 2 ครั้งๆละ 1 คาบ ในการดำเนินการสอนครูจะเลือกใช้กิจกรรมหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องเน้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการถ่ายทอดและการวิจารณ์ข่าวมีเหตุผลและวิจารณ์ฐานในการรับฟังข่าว มีสัจจะไม่บิดเบือนอำพรางความจริง

2.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นกลุ่มที่ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรมและบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิด ช่างทำและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กิจกรรม จริยศึกษา ศิลปะศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการเกี่ยวกับความดีความงาม การรักษาสุขภาพกายและจิต

2. มีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจารณ์ แก้ปัญหา มีความสามารถในการแสดงออกและ

สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญูทศเวที รักการทำงานเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย

4. มีความสนใจแสวงหาความรู้ และรูปแบบการทำงานใหม่ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาเพื่อการทำงาน และการดำรงชีวิต

5. ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การปรับเนื้อหาให้สัมพันธ์กันในแต่ละเรื่องจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงของวิชาต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนและสอดคล้องกับชีวิตจริง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 จำเป็นต้องเรียนเรื่องที่ฝึกทักษะเฉพาะอย่างมากขึ้น หากนำเนื้อหา / กิจกรรมต่าง ๆ มาบูรณาการอาจทำให้ลักษณะเฉพาะเนื้อหา / กิจกรรมหายไป ทำให้การฝึกทักษะหายไป จึงได้แยกสอนเป็นเรื่อง ๆ แต่ในทางปฏิบัติเวลาทำแผนการสอน ครูสามารถบูรณาการกันได้ในเรื่องที่เหมาะสม

จริยศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีคุณธรรมทั้งสิ้น 30 คุณธรรม จากการนำหลักสูตรไปขยายจึงเห็นว่าควรปรับปรุงคุณธรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยใช้คุณธรรมหลักๆ ที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน การประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทศเวที การตรงต่อเวลา ความสามัคคี ความยุติธรรม ความเป็นผู้มีวิถัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นหลักแล้วนำคุณธรรมอื่น ๆ มารวมไว้ นอกจากนี้ได้เพิ่มคุณธรรมใฝ่รู้ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดในตัวผู้เรียน

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรต้องคำนึงถึงสื่อการสอนที่เป็นกลไกในการสอนที่หลากหลาย สื่อการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สภาพการสอนในปัจจุบันควรต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อสนองตอบให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามของยาเสพติดให้โทษไว้ว่า หมายถึง ยาหรือสารใดก็ตามเมื่อเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ฉีด สูบ หรือดม แล้วทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้ โดยจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

ผู้ใช้นั้นแล้วต้องเพิ่มขนาดตลอดเวลา

เมื่อหยุดใช้ก็จะทำให้เกิดมีอาการของการขาดยา

ผู้ใช้นานเป็นเวลานาน จะทำให้เกิดความต้องการยานี้ทั้งร่างกายและจิตใจ

ผู้ใช้นานเป็นเวลานานก็จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้นั้นด้วย

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษไว้ว่า หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์. 2540 : 4)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ได้ให้คำนิยามของยาเสพติดให้โทษ ว่าหมายถึงยาหรือสารเคมีใดก็ตามเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกาย โดยการฉีด สูบ กิน หรือดม หรือวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานานหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วจะก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่บุคคลผู้เสพและสังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ กันคือ มีความต้องการที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องไป มีความต้องการเพิ่มปริมาณของยามากขึ้น และมีภาวะเป็นการติดยาและอยากยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535 : 21)

ประเภทของยาเสพติด

การแบ่งประเภทของยาเสพติด สามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

แบ่งตามแหล่งที่มา (รุจิ ภูสาระ และสุรเดช สารานุกรม. 2535 : 24 – 40) แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กระท่อม กัญชา
2. ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน เซโคบาร์บิทัล ยาบ้า

แบ่งตามองค์การอนามัยโลก แบ่งออกเป็น 9 ประเภท คือ

1. ประเภทฝิ่นหรือมอร์ฟีน รวมทั้งยาที่ออกฤทธิ์คล้ายกัน เช่น เฮโรอีน เพตติดีน
2. ประเภทบาร์บิทูเรต รวมทั้งยาที่ออกฤทธิ์คล้ายกัน เช่น เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล เมโปรบาเมต ไดอะซีแพม คลอไดอะซีพอกไซด์
3. ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า วิสกี้ เบียร์
4. ประเภทแอมเฟตามีน เช่น เมทแอมเฟตามีน เด็กซ์แอมเฟตามีน
5. ประเภทโคคาอีน เช่น ไซโคคา
6. ประเภทกัญชา เช่น ยอดช่อดอกกัญชาตัวเมีย

7. ประเภทคัท เช่น ไบคัท ไบกระท่อม
8. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที ลำโพง สารระเหย เห็ดเมา
9. ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจัดเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด
บหรี่

แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 (วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์. 2540 : 5)
แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน
2. ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟิน โคคาอิน โคเคอิน ผีนยา
3. ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษมีลักษณะเป็นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสม
อยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
4. ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติค
แอนไฮไดรด์ อาเซติลคลอไรด์
5. ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา ฝิ่น กระท่อม

หมายเหตุ คำว่า ผีนยา หมายถึง ผิ่นที่ได้ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งโดยมีความมุ่งหมายเพื่อใช้ในทางยา

แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท (สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. 2538 : 172) แบ่งได้เป็น 7
ประเภท คือ

1. กลุ่มที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลางโดยทั่วไป ได้แก่ ยานอนหลับทุกชนิด (ที่เด็กวัยรุ่นใช้กัน
มาก คือ เซโคบาลหรือเหล้าแห้ง) ยาแก้ปวดมอร์فينที่ใช้แพร่หลายทั้งเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ คือ เหล้าแห้ง ดูจาก
ปริมาณเหล้าและคนที่ใช้กันมากขึ้น อายุเริ่มใช้ต่ำลงจากวัยรุ่นตอนปลายเป็นวัยรุ่นตอนต้นและผู้หญิงวัยรุ่น
เริ่มใช้มากขึ้น
2. กลุ่มที่มีฤทธิ์กระตุ้น เช่น แอมเฟตามีน (ยาบ้า) และโคเคอิน (เป็นยาทำให้ชา ไม่รู้สึกเจ็บ) เมตา
แอมเฟตามีน และอะดรีนาลีน ซึ่งปกติใช้รักษาหืด ขณะนี้ถูกนำมาใช้มากขึ้นในลักษณะปลอมแปลงว่าเป็น
แอมเฟตามีนซึ่งหายากมาก
3. กลุ่มสฤลผิ่นและยาระงับปวด ได้แก่ ผิ่น มอร์ฟิน อัลคาลอยด์ของมอร์ฟิน สารสังเคราะห์ ยา
แก้ปวดทุกชนิดมีชื่อการค้าต่าง ๆ กัน แพร่หลายในหมู่วัยรุ่น เกษตรกรในชนบทไทย และยาเสพติดร้ายแรง
เช่น เฮโรอีน ซึ่งมีฤทธิ์ทำให้ติดง่ายและต้องเพิ่มขนาดอย่างรวดเร็ว เลิกยากเพราะอาการขาดยารุนแรง
4. กลุ่มกัญชา กระท่อม ใช้ทำให้เกิดอารมณ์เป็นสุข (Euphoria) คึกคะนอง ถ้าใช้ขนาดสูงจะทำให้
ประสาทหลอนทางตาและหู คือการเห็นภาพและได้ยินเสียงโดยไม่มีต้นเสียงหรือสิ่งเร้า
5. กลุ่มยาหลอนประสาท ได้แก่ เบสดาลีน แอล.เอส.ดี. ไม่มีที่ใช้ในทางการแพทย์ ห้ามนำเข้า
ประเทศไทย แต่มีคนต่างชาติดักพาเข้ามาเพื่อใช้เองขณะเดินทางผ่านประเทศเท่านั้น

6. กลุ่มสารไอระเหย ได้แก่ สารละลายกาว สารละลายสีทาบ้าน ทินเนอร์ สารฟุ้ง (Aerosol) ในสเปรย์ทุกชนิด เบนซิน ที่เด็กวัยรุ่นใช้กันมาก คือ เบนซินและทินเนอร์ เพราะหาง่าย ราคาถูก เสพง่าย ทำให้เกิดอารมณ์เป็นสุข มีเมามา ผลอดั่ว การเสพขนาดมาก ๆ ทำให้หมดสติถึงตายได้ ถ้าใช้ซ้ำบ่อย ๆ ระยะเวลาทำให้เกิดความซำรุคของเซลล์สมองอย่างถาวร ดับ ใต้ ซำรุค นับว่าเป็นอันตรายยิ่งกว่าเฮโรอีนเสียอีก

7. กลุ่มยาที่ใช้ในการรักษาโรคที่ถูกนำมาใช้เองโดยที่แพทย์มิได้สั่ง เช่น ใช้ยาระบาย หรือยาถ่ายเพื่อให้ถ่ายอุจจาระทุกวันเพราะกลัวการท้องผูก ยาแก้ปวดใช้แก้หนักศีรษะ ยาระงับประสาทที่โฆษณาว่าเป็นยาบำรุงประสาทนำยานอนหลับมาใช้ตอนเช้าแก้หงุดหงิดโมโหง่ายนำยาแก้แพ้มาใช้เป็นยาช่วยให้นอนง่าย

ฮิลล์ (Hill, 1987 : 4) ได้แบ่งประเภทของยาเสพติดเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.ประเภทที่ทำให้มีเมาม (Narcotics) เป็นยาเสพติดประเภทฝิ่น เมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดทางร่างกาย นิยมใช้ในวงการแพทย์ ประกอบด้วย ฝิ่น เฮโรอีน มอร์ฟีน โคเคน และสารสังเคราะห์ เช่น เมธาโดน เดเมอรอล เพอร์โคเคน

2.ประเภทที่ออกฤทธิ์กดประสาท (Depressants) เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์กดประสาทส่วนกลาง เมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความวุ่นทางจิตใจและอารมณ์ ประกอบด้วยแอลกอฮอล์ บาร์บิทูเรต เมทาควาโลน

3.ประเภทที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulants) เป็นยาเสพติดที่กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง และช่วยเพิ่มพูนความสามารถชั่วคราวหนึ่ง เช่น แอมเฟตามีน โคเคน คาเฟอีน

4.ประเภทที่ออกฤทธิ์หลอนประสาท (Hallucinogens) เป็นยาเสพติดที่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางประสาทสัมผัส โดยที่สิ่งนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจริง เป็นเพียงภาพลวงตา เช่น แอล.เอส.ดี. (Lysergic Acid Diethylamide)

ลักษณะและโทษของยาเสพติด

ยาเสพติดมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด (สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย, 2540 : 64 – 76) ได้แก่

1. ฝิ่น (Opium)

ฝิ่นเป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง ชอบขึ้นในภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา และบริเวณที่เป็นที่ราบสูงซึ่งมีอากาศหนาวเย็น เช่น ภาคเหนือของประเทศไทย เป็นต้น ต้นฝิ่นที่เจริญงอกงามจะออกดอกสีแดงหรือสีชมพูอ่อน ซึ่งจะเจริญเป็นผลฝิ่นต่อไป เมื่อผลฝิ่นแก่พอสมควรแล้วจึงลงมือกรีดก็จะได้ยางฝิ่นสีขาวข้น ไหลซึมออกมา ถ้าปล่อยให้แห้งจะกลายเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือสีดำ มีกลิ่นเหม็นเขียว และรสขม ซึ่งเรียกว่า ฝิ่นดิบ ต่อจากนั้นจึงนำฝิ่นดิบมาเคี้ยวกับน้ำด้วยความร้อนก็จะได้ฝิ่นสุก เพื่อใช้ในการสูบ รับประทาน หรือจำหน่ายต่อไป โดยมีหน่วยน้ำหนักเป็นจ้อย คือ 1 จ้อยหนักประมาณ 1.6 กิโลกรัม

ฝิ่นมีสารประกอบที่สำคัญ คือ โปรแต่น์ เกลือแร่ กรดอินทรีย์ และอัลคาลอยด์ (Alkaloid) อัลคาลอยด์จากฝิ่นแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ออกฤทธิ์ทำให้เกิดอาการมีเมามาและเสพติด ได้แก่ มอร์ฟีน (Morphine) โคเดอีน (Codeine) และเทเบอีน (Thebaine) ส่วนอีกประเภทหนึ่งจะมีฤทธิ์ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนและคลายตัว แต่ไม่ทำให้เกิดการเสพติด ได้แก่ สารปาปาเวอริน (Papaverine)

ฝิ่นที่สูบหรือรับประทานเข้าไป จะออกฤทธิ์กดประสาทสมองทำให้นอนหลับสนิท เคลิบเคลิ้ม และจะมีอาการประสาทหลอน จากการศึกษาถึงผลของฝิ่นต่อระดับเชาวนปัญญาที่แผนกจิตเวช โรงพยาบาลพระ

มงกุฎเกล้า พบว่า ผู้ที่ติดฝิ่นจะมีความสามารถในความคิดอ่านช้าลง เชื่องซึม การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ช้าลง เช่น สมอง หัวใจ และการหายใจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าฝิ่นทำให้ตับเสื่อมสมรรถภาพ ปลายประสาท และกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ ระบบย่อยอาหารเสื่อมสมรรถภาพ มีอาการเบื่ออาหาร ท้องผูก ระดับฮอร์โมนเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการขาดประจำเดือนในผู้หญิง และการหมดสมรรถภาพทางเพศในผู้ชาย ร่างกายทรุดโทรม มีโรคอื่น ๆ แทรก เช่น โรคขาดสารอาหาร วัณโรค โรคติดเชื้อ เป็นต้น

อาการขาดยาหรืออดยา (Withdrawal Symptoms) จะเริ่มหลังจากได้รับยาครั้งสุดท้าย 4 – 10 ชั่วโมง แล้วหยุดยาหรือไม่สามารถหายามาเสพได้อีก อาการต่าง ๆ มีดังนี้ กระวนกระวาย หงุดหงิด โกรธง่าย ลูกตุ้กลอน ตื่นเต้น ตกใจง่าย หวานนอนบ่อย ๆ น้ำมูก น้ำตา น้ำลายและเหงื่อออกมาก ขนลุก กล้ามเนื้อกระตุก ตัวสั่น ม่านตาขยาย ปวดหลังและขามาก ปวดท้อง อาเจียน ท้องเดิน บางรายจะมีอาการรุนแรงถึงขนาดถ่ายเป็นเลือด ที่ภาษาชาวบ้านเรียกว่า ลงแดง นอกจากนี้ อาจมีอาการประสาทหลอน นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร หายใจหอบถี่ ความดันเลือดและอุณหภูมิของร่างกายสูงขึ้นกว่าเดิม ผู้ติดยาจะมีความต้องการยาอย่างรุนแรง อาการขาดยานี้จะเพิ่มขึ้นในระยะ 24 ชั่วโมงแรก และจะเกิดมากที่สุดภายใน 48 – 72 ชั่วโมง หลังจากนั้นอาการจะค่อย ๆ ลดลง อาการขาดยาที่เกิดขึ้นจะรุนแรงมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับชนิดของยาเสพติด ขนาดของยาที่เคยได้รับและระยะเวลาที่เสพติดยานั้น

2. มอร์ฟีน (Morphine)

ในปี ค.ศ. 1803 นักวิทยาศาสตร์จากชาวเยอรมันชื่อ ฟรายดริช เซอร์ไทร์เนอร์ (Friedrich Sertiner) เอาอังกฤษลอยด์ที่สำคัญออกมาจากฝิ่นดิบ โดยใช้ฝิ่นหนักหนึ่งปอนด์จะสกัดได้มอร์ฟีน 0.22 ออนซ์ หรือประมาณ 6.6 กรัม มอร์ฟีนที่ถูกสกัดออกมาจะมีลักษณะเป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม และมีฤทธิ์รุนแรงกว่าฝิ่นประมาณ 8 – 10 เท่า มอร์ฟีนที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน มักทำเป็นก้อน แท่ง ขนาดก้อนละ 450 – 1,000 กรัม หรือละลายสำหรับบรรจุหลอดสำหรับฉีด การนำมอร์ฟีนเข้าสู่ร่างกายอาจทำได้โดยวิธีรับประทานหรือฉีด

มอร์ฟีนมีทั้งฤทธิ์กดและฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ผลของการกดระบบประสาทส่วนกลางจะทำให้ศูนย์ประสาทความรู้สึกมีนชา อาการเจ็บปวดต่าง ๆ หดไป กล้ามเนื้อคลายตัว มีความรู้สึกสบายหายกังวล ในที่สุดจะทำให้วังนอนและหลับ นอกจากนี้ มอร์ฟีนยังมีฤทธิ์กดศูนย์การไอ ทำให้ระงับอาการไอ กดศูนย์ควบคุมการหายใจ ทำให้หายใจช้าลง ซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ส่วนผลของการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางจะทำให้มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ม่านตาหรี่ บางรายจะมีอาการตื่นเต้นเกิดขึ้นด้วย ฤทธิ์ของมอร์ฟีนต่อทางเดินอาหารจะทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้ทำงานน้อยลง หูดต่าง ๆ หดตัวเล็กลง จึงเป็นเหตุให้ท้องผูกและปัสสาวะลำบาก แม้ว่ามอร์ฟีนเป็นยาเสพติดให้โทษแต่ก็ยังคงใช้เป็นยาอยู่ในวงการแพทย์ เพราะมอร์ฟีนเป็นยาที่มีประสิทธิภาพในการลดความเจ็บปวดได้ดี อย่างไรก็ตาม จะต้องใช้เมื่อจำเป็นจริง ๆ โดยอยู่ในดุลยพินิจและการควบคุมของแพทย์อย่างใกล้ชิดเท่านั้น ถ้าหากใช้มอร์ฟีนจำนวนมากพอและเป็นเวลานานจะทำให้ติดยา และเกิดผลเสียต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

3. เฮโรอีน

ในปี ค.ศ. 1874 นักวิจัยชาวอังกฤษชื่อ ซี.อาร์.ไรท์ (C.R. Wright) ได้ค้นพบวิธีสังเคราะห์เฮโรอีนจากมอร์ฟีน โดยใช้น้ำยาอะซีติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) ต่อมาในปี ค.ศ. 1898 บริษัทผลิตยาไบเออร์ (Bayer) แห่งเยอรมันได้นำมาผลิตเป็นยาออกจำหน่าย โดยมุ่งหวังว่าจะใช้แทนมอร์ฟีนและโคเดอีนในการระงับความเจ็บปวดต่าง ๆ แก่หลอดลมอักเสบ ไอเรื้อรัง หืดและวัณโรค ต่อมาจึงทราบว่าเป็นยาที่

เสพยาัตถ์ได้ง่ายมาก เลิกได้ยาก มีความแรงสูงกว่ามอร์ฟีนประมาณ 5 – 8 เท่า แรงกว่าฝิ่น 80 เท่า และถ้าทำให้บริสุทธิ์จะมีฤทธิ์แรงกว่าฝิ่นถึง 100 เท่าตัว องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศเป็นยาเสพติดที่ร้ายแรงที่สุดเป็นอันดับแรกในปี พ.ศ. 2495 (ค.ศ. 1952) สำหรับประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัติระบุให้เฮโรอีนและมอร์ฟีนเป็นยาเสพติดให้โทษในปี พ.ศ. 2504

เฮโรอีนที่มีจำหน่ายในประเทศไทยมี 2 ชนิด ได้แก่

1. เฮโรอีนผงสีขาว หรือเรียกว่าเบอร์ 4 มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขมจัดชนิดนี้เป็นเฮโรอีนบริสุทธิ์ ผลผลิตขึ้นตามหลักวิชาเคมี ซึ่งมีรายงานการวิเคราะห์เฮโรอีนเบอร์ 4 ในท้องตลาด พบว่าเฮโรอีนในท้องตลาดเมืองไทยมีความบริสุทธิ์ถึง 95 เปอร์เซ็นต์ เฮโรอีนชนิดนี้นิยมเสพโดยการฉีดเข้าเส้นเลือด

2. เฮโรอีนผสม หรือเรียกว่าเบอร์ 3 หรือไอระเหย แคป ไข่ ฯลฯ เป็นเฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เพราะมีสารอื่น ๆ อยู่ด้วย เช่น สารหนู สตริกนิน ยานอนหลับ กรดประสานทอง น้ำกัญชาต้ม ยาแอสไพริน เอ.พี.ซี. ตลอดจนสีสันต่าง ๆ มาผสมเข้าเพื่อเป็นการจูงใจผู้เสพ เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพูเข้ม สีดินลูกรัง ฯลฯ มีลักษณะเป็นเกล็ดหรือผงคล้ายอิฐทุกป็น เฮโรอีนชนิดนี้จะมีสารเฮโรอีนอยู่เพียงเล็กน้อยประมาณ 8 – 12 เปอร์เซ็นต์ อาจทำเป็นแคปซูล หรือใส่ถุงพลาสติก เพราะเหตุที่ผลผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามหลักวิชา และมีสารอื่นที่มีพิษเจือปนอยู่มาก ซึ่งทำให้ผู้เสพมีอาการมึนเมาหรือมึนงง และมีฤทธิ์ทำลายสุขภาพและจิตใจเป็นอย่างมาก และเป็นอันตรายร้ายแรงกว่าชนิดผงขาว นิยมเสพเข้าสู่ร่างกาย โดยวิธีสูดดมควัน

วิธีการเสพเฮโรอีนมีหลายทาง ดังนี้

1. โดยการสูบ ชนิดเกล็ดมักใส่กระทะกระดาหะแก้วหรือช้อนโลหะ แล้วเอาไฟลงข้างใต้ให้ร้อน จนเฮโรอีนระเหยเป็นควันออกมา ก็ใช้หลอดดูดควันเข้าปาก เรียกว่า สูบไอระเหย หรือสูบแคป หรือสูบก้นบุหรี่ โดยวิธีจิ้มผงขาวหรือเอาผงยัดใส่บุหรี่ หรือผสมยาเส้นแล้วจุดสูบเหมือนสูบบุหรี่ธรรมดา หรือผสมกับยานัตถ์

2. ใช้สูดดมเข้าจมูก

3. ใช้ผสมอาหารหรือเครื่องดื่มรับประทาน

4. โดยการฉีด ละลายเฮโรอีนผงขาวกับน้ำ ฉีดเข้าร่างกายโดยใช้เครื่องมือแบบหลอดฉีดยารักษาโรค ฉีดเข้าทางกล้ามเนื้อหรือเส้นเลือด

การเสพครั้งแรก ๆ โดยมากมักจะเป็นการสูบควันก่อน ขึ้นต่อมาเป็นการฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ขั้นสุดท้ายได้ก้าวหน้าไปถึงการฉีดเฮโรอีนเข้าหลอดเลือด จากผลการวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้รวบรวมพบว่า วิธีเสพเฮโรอีนของผู้ป่วยขณะมารับการรักษาครั้งแรกเป็นการฉีดเข้าเส้น 65.95 เปอร์เซ็นต์ สูบ 28.66 เปอร์เซ็นต์ ฉีดและสูด 4.09 เปอร์เซ็นต์ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 1.08 เปอร์เซ็นต์ สูด 0.22 เปอร์เซ็นต์ วิธีการกลืนซึ่งไม่เป็นที่นิยมกันนั้น อาจจะเป็นเพราะผู้เสพไม่สามารถได้รสชาติก็เป็นได้

สำหรับเฮโรอีนก็มีฤทธิ์เช่นเดียวกับฝิ่นและมอร์ฟีน คือ ผู้เสพจะรู้สึกง่วงนอนและหลับสนิท อาการเจ็บปวดถูกกดไว้ อารมณ์เปลี่ยนไป ความรู้สึกสับสน ร่างกายจะชิวชืด ผอมเหลือง ใบหน้าหมองคล้ำ เกียจคร้าน ไม่อยากทำงาน เป็นต้น

4. สารระเหย

สารระเหย เป็นสารเคมีที่ระเหยได้ง่ายที่ใช้ในการอุตสาหกรรม ได้แก่ ทินเนอร์ กาว แลคเกอร์ เด็กและเยาวชนจำนวนมากที่ใช้สารระเหย ในทางที่ผิดโดยนำมาสูดดม และเกิดภาวะเสพติด เป็นอันตรายต่อสุขภาพรัฐบาลได้แก้ปัญหานี้โดยออกกฎหมายเป็นพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533 ซึ่งมีบทกำหนดโทษผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขายและผู้ใช้สารระเหย เพื่อบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ สารระเหย เมื่อสูดดมเข้าสู่ปอดจะถูกดูดซึมไปตามกระแสโลหิต สู่ส่วนต่างๆของร่างกายอย่างรวดเร็วและทำลายระบบต่างๆรวมทั้งอวัยวะที่สำคัญ เช่น สมอง ตับ ไต หัวใจ ปอด

พิษของสารระเหยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. พิษเฉียบพลัน ภายหลังจากการสูดดม จะเกิดอาการตื่นเต้น หัวใจเต้นเร็ว ต่อมามีอาการมึนงง คล้ายคนเมาสุราควบคุมตนเองไม่ได้ ระบายเคืองเยื่อในปากและจมูก น้ำลายไหล คลื่นไส้ อาเจียน ง่วงซึม หมดสติ อาจกดศูนย์การหายใจทำให้ตายได้ ทั้งนี้อาการมากหรือน้อย ขึ้นกับชนิดและปริมาณของสารระเหยที่สูดดม

2. พิษเรื้อรัง การสูดดมติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้อวัยวะต่างๆในร่างกายทุกระบบ เสื่อมสมรรถภาพการทำงานของไขกระดูก ทำให้เกิดโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว อาการอักเสบของเนื้อปอด ทำให้เกิดอาการไอ หอบ เหนื่อย เจ็บหน้าอก กล้ามเนื้ออ่อนเปลี้ยไม่มีแรง เกิดเป็นอัมพาตได้ การทำงานของตับและไตล้มเหลว มีอาการทางจิตประสาท สมองเสื่อม ประสาทหลอน ก้าวร้าว มุทะลุ พฤติกรรมและอุปนิสัยเปลี่ยนแปลง ทำลายสมองส่วนที่ควบคุมการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อ พุดไม่ชัด มือสั่น แขนขาสั่น เดินไม่ตรงทางถ้าเป็นมาก มีอาการสั่นทั้งตัว นับว่าเป็นความพิการอันเกิดจากสารระเหย

5. แอมเฟตามีน (Amphetamine)

แอมเฟตามีน มีชื่อเรียกตามภาษาตลาดว่า ยาม้า ยาขยัน หรือยาบ้า เป็นยาที่มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางและระบบประสาทส่วนปลาย ทำให้มีอาการตื่นตัว หายง่วงนอน พุดมาก มีความกล้า มีสมาธิและมีความขยันขันแข็งในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ แอมเฟตามีนยังทำให้หลอดเลือดตีบเล็กลง หัวใจเต้นเร็วขึ้น ความดันเลือดสูง มือสั่น ใจสั่น หลอดลมขยาย ม่านตาขยาย เหงื่อออกมาก ปากแห้ง เบื่ออาหาร บางคนจึงนำมาใช้เป็นยาลดความอ้วนหรือลดน้ำหนัก แต่ถ้าใช้เกินขนาดจะทำให้เวียนศีรษะ นอนไม่หลับ ตัวสั่น ตกใจง่าย ช่างพุด ประสาทตึงเครียด โกรธง่าย อ่อนเพลีย เป็นไข้ จิตสับสน หัวใจเต้นแรง เหงื่อออกมาก คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดินและปวดท้องอย่างรุนแรง มีอาการชัก หมดสติ และตาย เนื่องจากหลอดเลือดในสมองแตกหรือหัวใจวาย การใช้แอมเฟตามีนเป็นระยะเวลาาน จะทำให้ร่างกายเกิดความต้านทานและเกิดการเสพติดได้ นอกจากนี้ ยังเป็นหนทางนำไปสู่การใช้ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ เช่น บาร์บิทูเรต มอร์ฟิน และเฮโรอีน เพื่อทำให้ออนหลับได้

6. กัญชา (Cannabis)

กัญชา เป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง ขึ้นได้ง่ายในเขตร้อน เช่น ไทย อินเดีย เม็กซิโกและอาหรับ เป็นต้น กัญชามีทั้งต้นตัวเมียและต้นตัวผู้ แต่ต้นตัวเมียมีฤทธิ์แรงกว่า ส่วนที่นำมาใช้ได้แก่ ส่วนยอดช่อดอกตัวเมีย ซึ่งเรียกว่า กะหรี่ปั๊วกัญชา นำเอามาตากแห้ง บดให้เป็นผงหยาบ ๆ หรือหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วนำมาผวนเป็นบุหรี่ยาบ หรือสูบด้วยกลอง หรือนำมาเคี้ยว หรือผสมกับอาหารแล้วรับประทาน ส่วนของกัญชาที่มีฤทธิ์มากที่สุด ได้แก่ ยางจากช่อดอกตัวเมีย ในยางกัญชามีสารสำคัญพวกแคนนาบินอยด์ (Cannabinoids) อยู่ประมาณ 30 ชนิด แต่ที่สำคัญมีเพียง 3 ชนิด คือ คาร์นาบิไดล์ (Carnabidiol) แคนนาบินอล (Cannabinol)

และเตตระไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol ใช้ตัวย่อ THC) ตัวที่สำคัญที่สุดที่แสดงฤทธิ์ของ กัญชา ได้แก่ THC ปริมาณของ THC จะขึ้นอยู่กับแหล่งที่ปลูกและอายุ ถ้าอายุน้อยปริมาณของ THC จะมี มาก นอกจากนี้ กัญชาที่ปลูกในแถบเอเชียจะมีน้ำยางประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ จากเม็กซิโกประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ และจากอเมริกาประมาณ 6 – 8 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้น กัญชาในแถบเอเชียจึงมีคุณภาพดีกว่าแหล่ง อื่น ๆ THC เป็นสารสำคัญที่ทำให้ร่างกาย อารมณ์และจิตใจเปลี่ยนแปลงไป ผลที่เกิดขึ้นต่อร่างกายจะปรากฏ ขึ้นให้เห็นหลังจากสูบ 2 – 3 นาที หรือหลังจากรับประทานแล้วประมาณ 30 นาที – 1 ชั่วโมง โดยมีอาการตื่น เต้น ช่างพูด หัวเราะ ส่งเสียงดัง กล้ามเนื้อแขนขาอ่อนเปลี้ยและทำงานไม่ประสานกัน คล้ายกับคนเมาสุรา หลังจากนั้นจะมีอาการง่วงนอนจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ถ้าได้รับกัญชาขนาดมาก อาการเหล่านี้ก็จะ เพิ่มขึ้นไปอีก ก็จะทำให้ความจำเสื่อมลง มีอาการประสาทหลอน หวาดระแวง ความคิดสับสน จิตใจเสื่อม ลง การใช้กัญชาติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะทำให้ร่างกายเกิดความต้านทาน จึงต้องใช้ปริมาณเพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ และทำให้เสี่ยงต่อการเป็นโรคทางเดินหายใจ เช่น หลอดลมอักเสบเรื้อรัง โรคหืดหลอดลม มะเร็งที่ ปอด และโรคปอดอื่น ๆ นอกจากนี้ยังทำให้ความคิดอ่านช้าลง ความจำเสื่อม ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม บางราย อาจมีอาการท้องเดิน อาเจียน มือสั่น เป็นตะคริว หลอดเลือดอุดตัน หัวใจเต้นเร็ว ความรู้สึกทางเพศลดลง หรือหมดไป และที่สำคัญคือ การเสพกัญชาจะเป็นหนทางไปสู่การเสพติดสารชนิด อื่น ๆ ได้ง่าย

7. บุหรี่

บุหรี่เป็นสิ่งทีผลผลิตขึ้นมาจากใบยาสูบที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า นิโคติเนีย โทแบคคุม (Nicotiana Tabacum) โดยการนำมาอบหรือบ่ม แล้วหั่นเป็นฝอยเส้นยาว ๆ ห่อหุ้มด้วยกระดาษเป็นมวน การสูบบุหรี่เป็น การสูดควันบุหรี่ผ่านเข้าไปในทางเดินหายใจและปอด อันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่นั้น เนื่องมาจากส่วน ประกอบที่เป็นสารเคมีในควันบุหรี่ ซึ่งเกิดจากการเผาไหม้ของใบยาสูบ กระดาษที่ใช้มวนและสารปรุงแต่งรส ชาติบุหรี่ (อรรถวรรณ หุ่นดี. 2531 : 2)

สารที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายที่สำคัญ (สิริศักดิ์ ภูมิพัฒน์. 2531 : 46 – 55) ได้แก่

1. นิโคติน (Nicotine) เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายกับน้ำมัน ไม่มีสี และเป็นยาเสพติด มีผลที่ร้ายแรงที่ทำให้คนติดบุหรี่ ออกฤทธิ์ได้ทั้งเป็นตัวกระตุ้น กด และกล่อมประสาทส่วนกลาง ถ้าฉีดสารนี้ 1 หยด ขนาด 70 มิลลิกรัม เข้าไปในคนปกติจะตายเพียงไม่กี่นาที และร้อยละ 95 ของนิโคตินที่เข้าสู่ร่างกายบางส่วน จะเข้าไปจับอยู่ที่ปอด บางส่วนจับอยู่ที่เยื่อริมฝีปาก และบางส่วนถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือด ทำให้ความดัน เลือดสูงขึ้น หัวใจเต้นเร็ว หลอดเลือดหดตัว หากสูดต่อไปนาน ๆ อาจก่อให้เกิดโรคเกี่ยวกับระบบไหลเวียน โลหิต

2. ทาร์ (Tar) เป็นสารคล้ายน้ำมันดิบ ประกอบด้วยสารหลายชนิดเกาะกันเป็นสีน้ำตาลเป็นสารต้นเหตุให้การเกิดมะเร็ง เช่น มะเร็งปอด กล้องเสียง หลอดลม หลอดอาหาร ไต กระเพาะอาหาร กระเพาะ บัสดวะและระคายเคืองเยื่อทางเดินหายใจ ซึ่งร้อยละ 50 ของทาร์จะจับอยู่ที่ปอด ทำให้เกิดการระคายเคือง อันเป็นสาเหตุของการไอเรื้อรัง มีเสมหะ ในคนที่สูบบุหรี่วันละซอง ปอดจะรับน้ำมันทาร์เข้าไปประมาณ 30 มิลลิกรัมต่อมวน หรือ 11 กรัมต่อปี บุหรี่ไทยมีสารทาร์อยู่ระหว่าง 25 – 34 มิลลิกรัมต่อมวน ปริมาณทาร์ มาตรฐานสากลกำหนดให้มี 15 มิลลิกรัมต่อมวน

3. คาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbon Monoxide) เป็นก๊าซที่มีความเข้มข้น เป็นสารประกอบร้อยละ 1 – 5 ของควันบุหรี่ เกิดจากการเผาไหม้ของใบยา เกิดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ซึมเข้าไปในกระแสเลือด

ผสมกับฮีโมโกลบิน (Hemoglobin) กลายเป็นภาวะคาร์บอกซีฮีโมโกลบิน ซึ่งเข้าไปขัดขวางการลำเลียงออกซิเจนจากเม็ดเลือดแดง ทำให้ไม่สามารถนำก๊าซออกซิเจนไปเลี้ยงเนื้อเยื่อต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นเหตุให้ผู้สูบบุหรี่ได้รับออกซิเจนน้อยลง ไม่ต่ำกว่า 10 – 15 หัวใจจึงต้องเต้นเร็วและทำงานมากขึ้น เพื่อสูบน้ำเลือดไปเลี้ยงร่างกายให้พอ ทำให้มีอาการมึนงง เหนื่อยง่าย การตัดสินใจช้าซึ่งเป็นสาเหตุของโรคหัวใจ คลื่นไส้ และกล้ามเนื้อแขนขาไม่มีแรง

4. ไฮโดรเจนไซยาไนด์ (Hydrogen Cyanide) เป็นก๊าซระเหยพิษ ก๊าซนี้จะทำลายเยื่อหุ้มเซลล์ของเซลล์ส่วนต้น ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันสิ่งแปลกปลอม เช่น ฝุ่นละออง เชื้อโรคที่เข้าไปในหลอดลมและปอด โดยการขับเมือกเหนียว ๆ ออกมาปกคลุมปิดเอาไว้ และใช้ขนพัดโบกเอาเมือกที่สกปรกเหล่านั้นออก กลายเป็นเสมหะเป็นผลทำให้เกิดมีอาการไอจาม มีเสมหะและหลอดลมอักเสบเรื้อรังเป็นประจำ

5. ไนโตรเจนไดออกไซด์ (Nitrogen Dioxide) เป็นสารพิษที่ทำลายเยื่อหุ้มเซลล์ส่วนปลายและถุงลม ทำให้ผนังถุงลมโป่งพอง ส่วนที่พองออกมากล้ายลูกโป่งจะกดเนื้อเยื่อ ทำให้ร่างกายได้รับออกซิเจนน้อยลง เกิดอาการแน่นหน้าอก ไอเรื้อรัง หอบเหนื่อย ออกกำลังกายไม่ได้

6. แอมโมเนีย (Ammonia) มีฤทธิ์ระคายเคืองเนื้อเยื่อ ทำให้แสบตา แสบจมูก หากได้รับบ่อย ๆ จะทำให้หลอดลมอักเสบ มีอาการไอและเสมหะมาก

7. สารกัมมันตภาพรังสีในควันบุหรี่ เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดโรคมะเร็ง โดยร้อยละ 50 ของการเกิดโรคมะเร็งปอดในผู้สูบบุหรี่ มีสาเหตุมาจากสารกัมมันตภาพรังสีนี้ และผู้ที่สูบบุหรี่ 40 มวนต่อวัน จะพบว่ามีสารดังกล่าวในปัสสาวะมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 6 เท่า ควันบุหรี่เป็นพาหะร้ายแรงในการนำสารกัมมันตภาพรังสี ทำให้ผู้ที่อยู่รอบข้างได้รับสารพิษนี้ด้วย

8. แร่ธาตุต่าง ๆ มีแร่ธาตุบางอย่าง เช่น โปแตสเซียม โซเดียม แคลเซียม ทองแดง นิกเกิล และโครเมียม อันเป็นสารตกค้างในใบยาสูบ หลังจากการพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งก่อให้เกิดภาวะเป็นพิษต่อร่างกายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนิกเกิลทำปฏิกิริยากับสารเคมีอื่น จะกลายเป็นสารพิษที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง

8. สุรา

สุรา หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า เหล้า ในทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง เครื่องดื่มชนิดหนึ่งซึ่งมีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ผสมอยู่ซึ่งจะเรียกสั้น ๆ ว่า แอลกอฮอล์ ปริมาณของแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในสุราแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน เราอาจจะสังเกตได้จากจำนวนดีกรี (Degree) ของสุราชนิดนั้น ๆ ยิ่งดีกรีสูงแสดงว่า ปริมาณแอลกอฮอล์ในสุราอยู่สูง ขบวนการเกิดแอลกอฮอล์มาจากธรรมชาติโดยที่พบว่า ผลไม้สุกงอมที่เกิดการหมัก (Fermentation) โดยจุลชีพบางอย่างทำให้เกิดสารแอลกอฮอล์ เมื่อกินผลไม้เหล่านั้นจะเกิดอาการเมาขึ้นได้ คนเราจึงพยายามศึกษาถึงขบวนการเหล่านี้ จนกระทั่งสามารถที่จะผลิตแอลกอฮอล์โดยอาศัยสารเริ่มต้นหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด และผลไม้ชนิดต่าง ๆ นำสารเหล่านี้มาหมักด้วยเชื้อยีสต์หรือยีสต์ (Yeast) ยีสต์จะทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำตาลที่มีอยู่ในสารเริ่มต้นให้กลายเป็นแอลกอฮอล์ได้ สุราที่เตรียมขึ้นมาจะมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามชนิดของสารเริ่มต้น และวิธีการทำ เช่น วิสกี้ (Whisky) เบียร์ (Beer) ไวน์ (Wine) บรั่นดี (Brandy) กระแช่ น้ำข้าว และอื่น ๆ อีกมาก (ประเสริฐ อนุภาบี. 2541 : 23)

นโยบายรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

รัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20 – 21 พฤศจิกายน 2540 ซึ่งมีข้อความโดยสรุปว่า (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. 2542 : 15)

1. เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
2. ใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางการศึกษา การกีฬา และดนตรี รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศึกษา และสถาบันศาสนา
3. เร่งรัดการปราบปรามผู้กระทำผิดในคดียาเสพติด และยาเสพติดทั้งผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต โดยเน้นการดำเนินการกับนายทุน และผู้มีอิทธิพลที่อยู่เบื้องหลัง
4. ขยายการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. เร่งรัดผลักดันกฎหมายป้องกันการฟอกเงินอันเนื่องมาจากการค้ายาเสพติด
6. ปลุกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เด็ก และเยาวชนในเรื่องการไม่หลงมัวเมาในอบายมุข ยาเสพติด สารเสพติด บุหรี่ และสิ่งมึนเมา

นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ประกาศเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะควบคุมปัญหายาเสพติดไม่ให้ขยายตัวมากขึ้นและลดลงไปในที่สุด โดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 เรื่อง นโยบายการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541 กำหนดนโยบายว่า

“การควบคุมการขยายตัวของปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องดำเนินการโดยอาศัยการผนึกกำลังและความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมในการดำเนิน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยใช้ชุมชนและสถาบันการศึกษาเป็นฐานในการสร้างกระแสต่อต้านและกดดันการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ให้ผู้ปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดในฐานะผู้ป่วย แต่ในขณะเดียวกันให้มีการระดมการปฏิบัติการทั้งหลายทั้งปวงเพื่อรื้อถอนและทำลายกระบวนการผลิต การค้ายาเสพติด ตลอดจนยับยั้งและยุติการนำยาเสพติดมาแพร่ระบาดในประเทศ”

ในการดำเนินงานตามนโยบายนี้ ให้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ ราษฎร – รัฐร่วมใจต้านภัยยาเสพติด โดยการผนึกกำลังของประชาชน และหน่วยงานราชการในการต่อต้านปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ด้วยระบบบริหารและการจัดการที่ชัดเจน เข้มแข็ง มีเอกภาพ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ทุกคนทราบถึงพิษภัยและผลกระทบต่อผู้เสพ ครอบครัวและสังคม แม้ว่าจะมีมาตรการทางกฎหมายหลาย ๆ มาตรการที่มีบทลงโทษทั้งผู้เสพ ผู้จำหน่าย แต่หลาย ๆ คนก็กระทำผิดกฎหมายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (รัตนา บรรณารธรรม. 2539 : 55 – 56)

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่มีการออกพระราชบัญญัติและระเบียบต่าง ๆ ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีหลายฉบับ ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่ม ๆ ได้ คือ

1. กฎหมายที่เกี่ยวกับตัวยา ได้แก่
  - พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
  - พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535

- พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533
- พระราชบัญญัติควบคุมโรคภัย พ.ศ. 2495

2. กฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการ ได้แก่

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519
- พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534
- พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534
- พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือ ปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่าง ทางทะเล

พ.ศ. 2490

3. ระเบียบ ได้แก่

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2527
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจับ ยึด และตรวจพิสูจน์ยาเสพติด พ.ศ. 2527
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2527

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุหรี่

- พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมาเพื่อใช้แทนกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษเดิมโดยสาระสำคัญคือ กำหนดบทนิยามของคำว่า ยาเสพติดให้โทษ ซึ่งสรุปได้ว่า คือ วัตถุซึ่งเสพแล้วทำให้เกิดอาการเสพติด พิษ หรือส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ

ยาเสพติดให้โทษแบ่งเป็น 5 ประเภท โดยมีรายชื่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข คือ

ประเภทที่ 1 ได้แก่ เฮโรอีน อะซีทอร์ฟิน อีทอร์ฟิน ฯลฯ
(เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง)

ประเภทที่ 2 ได้แก่ มอร์ฟิน ผีน ยา เอธิลมอร์ฟิน โคเดอีน โคคาอีน ไดฟีน็อกซีเลท ฯลฯ
(เป็นยาเสพติดให้โทษทั่วไป)

ประเภทที่ 3 ได้แก่ ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเดอีนเป็นส่วนผสม ยาแก้ท้องเสียที่มีไดฟีน็อกซีเลทเป็นส่วนผสม ฯลฯ (เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ปُرุงผสมอยู่)

- ประเภทที่ 4 ได้แก่ อะเซติกแอนไฮไดรด์ อะเซติลคลอไรด์ (เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2)
- ประเภทที่ 5 ได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม และเห็ดขี้ควาย (เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 - 4)

ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 1

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต - หากเป็นการกระทำเพื่อจำหน่ายต้องระวางโทษประหารชีวิต (กรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย)
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท ถึงห้าแสนบาท - หากมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต
ครอบครอง	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทกรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย
เสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงหนึ่งแสนบาท
ใช้อุปายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ข่มขืนใจให้ผู้อื่นเสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงสองแสนบาท - หากกระทำโดยมีอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสามสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท - หากกระทำต่อหญิง หรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องระวางโทษประหารชีวิต
ยุยง ส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงห้าหมื่นบาท

ภาพประกอบ 2 ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 1

ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 2

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - หากเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - กรณีเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท แต่หากคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้เกินกว่าหนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท
ครอบครอง	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (กรณีที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้เกินกว่าหนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย)
เสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่พันบาท ถึงหนึ่งแสนบาท
ให้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ช่มชู้ใจให้ผู้อื่นเสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง) - หากกระทำโดยมีอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิด ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง) - หากกระทำต่อหญิง หรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท)
ยุยง ส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

ภาพประกอบ 3 ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 2

ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 3

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิตหรือนำเข้า โดยมีได้ รับใบอนุญาต	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ
ส่งออกหรือจำหน่าย โดยมิได้รับใบอนุญาต	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ
นำเข้าหรือส่งออก โดยมิได้รับใบอนุญาต ทุกครั้งที่นำเข้าหรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ภาพประกอบ 4 ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 3

ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 4

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก จำหน่ายหรือครอบครอง เพื่อจำหน่าย	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึง หนึ่งแสนบาท
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (กรณียา เสพติดให้โทษในประเภท 4 ตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบ ครองเพื่อจำหน่าย)

ภาพประกอบ 5 ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดประเภท 4

ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 5

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท
จำหน่ายเพื่อครอบครอง เพื่อจำหน่าย	- หากเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หากเป็นพืชกระท่อมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (กรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 5 ตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นครอบครองเพื่อจำหน่าย)
เสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (หากเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท)
ยุยง ส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
ใช้อุปายาลอกหลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ข่มขืนใจให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - หากกระทำโดยมีอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท - หากกระทำต่อหญิง หรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

ภาพประกอบ 6 ความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 5

ที่มา: รัตนา บรรณาคารม.(2539,มกราคม – มิถุนายน).”กฎหมายเกี่ยวกับภัยยาเสพติด,”วารสารต่อต้านยาเสพติด.12(1):55-56.

หน่วยงานที่ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

คลินิกบำบัดรักษาผู้ติดเฮโรอีนและอื่น ๆ

คลินิกยาเสพติด 1 วัดธาตุทอง

โทร. 3918539

คลินิกยาเสพติด 2 ลาดพร้าว

โทร. 5132509

คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 16 ลุมพินี

โทร. 2500286

คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา

โทร. 2364174

คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 31 เويب – จิตร ทังสุบุตร

โทร. 4246933

คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 3 บางซื่อ

โทร. 5870873

คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง	โทร. 2450640
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 7 บุญมีปัฐราชรังสรรค์	โทร. 2843244
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ	โทร. 3212566
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 29 ช่าง - นุชเนตร	โทร. 4680705
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 6 สโมสรวัฒนธรรมหญิง	โทร. 2819730
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 19 วงศ์สว่าง	โทร. 5851672
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 40 ภาษีเจริญ	โทร. 4132435
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 41 คลองเตย	โทร. 2491852
คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 51 วัดไม้ต้น	โทร. 2701985

คลินิกรักษาผู้ติดบุหรี่ ผู้ที่ติดบุหรี่สามารถขอคำปรึกษาแนะนำการเลิกสูบบุหรี่ ได้ที่คลินิกยาเสพติดของกรุงเทพมหานครทุกแห่ง

คลินิกรักษาผู้ติดสุรา เปิดบริการรักษาแก่ผู้ติดสุรา ได้แก่ คลินิกยาเสพติด 2 ลาดพร้าว

คลินิกบำบัดรักษาด้วยยานาแลเทริกโซน ให้การบำบัดรักษาผู้ติดเฮโรอีนที่ผ่านการถอนพิษยาด้วยเมธาโดนแล้วเลิกได้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ป่วยหวนกลับไปเสพซ้ำอีก ได้แก่

1. คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 21 วัดธาตุทอง
2. คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 16 ลุมพินี
3. คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 6 สโมสรวัฒนธรรมหญิง
4. คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 40 ภาษีเจริญ
5. คลินิกยาเสพติด ศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา

สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมี 2 แห่ง ได้แก่ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประเวศ และศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำผู้มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ราชดำริ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็ก หรือ Minitext มาจากคำว่า Miniature กับ Text หมายถึง แบบเรียนที่ย่อส่วนเรื่องลงให้เป็นเรื่องสั้น ๆ สมบูรณ์ หยิบฉวยง่าย เบา เหมาะกับมือเด็ก ใช้เวลาสั้น ๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียว ไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์ของแบบเรียนอย่างครบถ้วน (หทัย ดันหยง. 2532 : 66 – 67)

ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างหนังสือวรรณกรรม

ทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ทฤษฎีที่ 1 ระบบธรรมชาติของการรับรู้แบบสื่อสาร (Language Acquisition – System LAS) ซึ่งมีหลักการเน้นความสำคัญของพิมพ์เขียว การเรียนรู้ของมนุษย์ 3 ชุด

1.1 ชุดที่ 1 พิมพ์เขียวในสมอง 2 ซีก เป็นโครงสร้างทางสรีรวิทยา (Blueprint of In – Brian)

1.2 ชุดที่ 2 พิมพ์เขียวนอกสมอง (Blueprint of out – Brain) คือบริบทแวดล้อมประกอบด้วย วัฒนธรรม นามธรรม ภาพ สัญลักษณ์ และภาษาแบบเรียนเป็นพิมพ์เขียว สรุปสุดท้ายนอกสมอง เช่น วัสดุการอ่าน มีภาพสัญลักษณ์และภาษา

1.3 ชุดที่ 3 พิมพ์เขียวการสอน (Blueprint of Teaching) เป็นส่วนเสริมแรงการเรียนรู้ ประกอบด้วยครู นักเรียน หลักการและวิธีสอน สื่อ กิจกรรมที่เป็นระบบคือความคิดรวบยอด/จุดประสงค์การเรียนรู้/เนื้อหาหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนการสอน/ สื่อ/การประเมินผล

ทฤษฎีที่ 2 ทฤษฎีมนุษยศาสตร์เชิงวรรณกรรม (Humanistic Theory of – Literacy Language Communication) ซึ่งมนุษย์สื่อสารด้วยภาษา มีผลงานวิจัยดังนี้

การใช้สื่อวรรณกรรมสร้างพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาสูงกว่าการเรียนรู้ด้วยสื่อปกติ (हत्य दंतहय. 2532 : 107; อ้างอิงจาก Phillips. 1986 : 36) จากการทดสอบการเรียนรู้ด้วยเรื่องราวที่แต่งเป็นนิทาน นิยาย เด็กสามารถเข้าใจและวินิจฉัยหาคำตอบได้ง่ายกว่าการทดสอบด้วยวิธีอื่น (हत्य दंतहय. 2532 : 106 ; อ้างอิงจาก Kendall, Mason and Hunter. 1980 : 233 – 236) นิทาน นิยาย สร้างแรงจูงใจได้สูง (हत्य दंतहय. 2532 : 107 ; อ้างอิงจาก Ringness. 1965 : 600 – 606) โดยเฉพาะวรรณกรรมประเภทที่สร้างขึ้นในลักษณะร่วมสมัย ช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจการใช้ศัพท์ที่มีความรวดเร็วในการอ่าน (हत्य दंतहय. 2532 : 107 ; อ้างอิงจาก Wilson and others. 1986 : 32)

ทฤษฎีที่ 3 ทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) ประกอบด้วยแนวทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communication Approach) เน้นสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทางด้านบริบท เนื้อหา จัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน

2. ทฤษฎีการสอนธรรมชาติ (Natural Approach) เน้นกระบวนการการเรียนรู้ป้อนเข้า (Input) และผลิตผล (Output) ของผู้เรียน การสร้างปัจจัยเข้านี้เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อผู้เรียนตามสภาพชีวิตแวดล้อมและเหมาะสมกับการเรียนของผู้เรียน

3. ทฤษฎีการสอนอ่านตามหลักภาษาเชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) เน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการทางความคิด

หนังสือและวรรณกรรมสำหรับเด็ก

हत्य दंतहय (2529 : 12) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็กในทฤษฎีของศึกษาศาสตร์ หมายถึง วัสดุการอ่านอันเป็นปัจจัยในการพัฒนาชีวิตเด็ก ทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น หนังสือสำหรับเด็กย่อมมีบทบาทในชีวิตของเด็กทุกเพศทุกวัย ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมทักษะเสริมประสบการณ์ เสริมความสนใจ และให้ความบันเทิงใจแก่เด็กเป็นสำคัญ

หนังสือสำหรับเด็กในโลกปัจจุบันอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือที่เด็กเขียนขึ้นเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลงานของกิจกรรมสร้างสรรค์
2. หนังสือที่ผู้ใหญ่เขียนขึ้นสำหรับเด็ก ได้แก่ หนังสือที่มีปริมาณมากที่สุด
3. หนังสือสำหรับเด็กซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิม ซึ่งไม่ปรากฏผู้แต่ง บางเรื่องก็เป็นเรื่องอิสระ บางเรื่องก็แฝงอยู่ในวรรณกรรมทั่วไป

หนังสือสำหรับเด็กที่ดีมีคุณภาพย่อมมีลักษณะเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก และวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดีเด่นก็มีคุณลักษณะเป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่าเช่นเดียวกัน

หนังสือสำหรับเด็กที่ดี มีลักษณะเป็นวรรณกรรม แต่ในเวลาเดียวกัน วรรณกรรมทั่ว ๆ ไปย่อมเป็นแหล่งสร้างสรรค์หนังสือสำหรับเด็ก ให้เกิดคุณค่าทางศิลปกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า “การสร้างหนังสือเด็กก็คือ การใช้ทรัพยากรทางวรรณกรรมให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาเล่าเรียนของเด็ก” นั่นเอง

ทรัพยากรทางวรรณกรรมนั้น หมายถึง รูปแบบแห่งวรรณกรรมและเรื่องราวที่มีอยู่ในวรรณกรรมซึ่งทรงคุณค่า ทั้งที่เป็นสื่อสุนทรีย์ภาพและพัฒนาจิตใจของเด็กไปพร้อม ๆ กัน ดังที่มีผู้กล่าวถึงหนังสือและวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ต่างกรรม ต่างวาระกัน เช่น

มานิรามา จาฟา ผู้เชี่ยวชาญกองทุนหนังสือสำหรับเด็กแห่งอินเดีย และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กขององค์การศึกษาและวิทยาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ กล่าวว่า

“All Children's Books are look and listen and learn and enjoy”

คำกล่าวของมานิรามา จาฟา เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือสำหรับเด็กมิได้เป็นเพียงวัสดุการอ่านอย่างเดียว แต่หนังสือนั้นมีสภาพคล้ายของเล่น หรือเพื่อนเล่นแก่หงาสำหรับเด็กอีกด้วย เพราะเด็กได้เกี่ยวข้องกับสัมผัสหนังสือด้วยความบันเทิงใจ หนังสือมีภาพสวย ๆ แปลก ๆ ให้ดูอย่างเพลิดเพลิน เด็กได้รู้เรื่องราว และฟังสัมผัสเสียง แสดงความรู้สึกจากเนื้อเรื่องที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง เด็กที่ยังเล็ก ๆ อ่านหนังสือไม่ออก เด็กก็ดูภาพที่ประกอบต่อเนื่องเป็นเรื่องราวรู้เรื่องโดยดีตลอด หนังสือสำหรับเด็กจึงมีคุณลักษณะกว้างขวางลึกซึ้งกว่าหนังสือสำหรับผู้ใหญ่โดยทั่วไปเป็นอย่างมาก

ในโลกปัจจุบันอาจจะกล่าวได้อย่างหนักแน่นว่า หนังสือได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตของเด็กไปแล้ว เพราะเด็ก ๆ ได้แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อหนังสืออย่างกระตือรือร้น จนกระทั่งนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กพากันตั้งปัญหาถามกันว่า “เด็ก ๆ เริ่มอ่านหนังสือตั้งแต่อายุเท่าใด”

มีบางคนตอบอย่างลั้งเลเชิงเย้าหยอกว่า “อาจจะเริ่มอ่านหนังสือตั้งแต่อายุในครรภ์มารดาเสียกระมัง” ทั้งนี้เพราะคำว่า “อ่าน” ของเด็กนั้น มีความหมายแตกต่างกับการอ่านโดยทั่วไปของผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม นักจิตวิทยาต่างก็เชื่อกันว่าเด็กเริ่มเรียนรู้ หรืออ่านโลกตั้งแต่เริ่มเกิดจากครรภ์มารดา ถ้าความหมายของคำว่า “อ่าน” ของเด็กเป็นไปดังที่ได้กล่าวแล้ว หนังสือเล่มแรกของเด็กนั้นก็คือ ธรรมชาติแวดล้อมตัวเด็กนั่นเอง และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กนั้น ภายหลังถูกประดิษฐ์เป็นโลกจำลองมาให้เด็กอ่าน เด็กจะชื่นชมกับธรรมชาติแวดล้อม ซึ่งสวยงามดงาม มีอาทิตย์ แสงแดด ต้นไม้ ดอกไม้ ผีเสื้อแสนสวย สัตว์เล็กใหญ่ โดยเฉพาะสัตว์กับต้นไม้ที่ดูประหนึ่งว่า เด็กจะพูดด้วยได้ทีเดียว เมื่อธรรมชาติแวดล้อมถูกย่อจำลองลงมาเป็นหนังสือเด็กก็แสดงความชื่นชมต่อภาพสวย ๆ ในหนังสือ เช่นเดียวกับที่เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติจริง ๆ เช่นกัน

จากความคิดเห็นของนักเขียนหนังสือเด็ก ซึ่งมีเด็กน้อยอยู่ในใจเสมอ นั้น บางคนปรารถนาที่จะเขียนหนังสือให้ถูกใจเด็ก ถึงกับได้สร้างหนังสือประเภทหนังสือพูดได้ หรือแต่งเรื่องราวให้หนังสือพูดได้ออกมาให้เด็กได้อ่านก็มีปรากฏแล้วในปัจจุบัน

หนังสือเด็กส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือภาพ (Picture Book) ภาพในหนังสือเด็กมีบทบาททั้งที่เป็นภาพเนื้อหาของเรื่องราว และภาพที่ใช้ประกอบเนื้อ ซึ่งมีทั้งภาพจริง ภาพจิตร และภาพมายาหรือภาพการ์ตูนแล้วแต่ความมุ่งหมายและเจตนาในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กในแต่ละวัย ภาพในหนังสือเด็กนั้นมีสีสันอันสวยงามงดงาม ย่อมเร้าความสนใจของเด็ก กระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการที่กว้างไกล เมื่อภาพที่งดงามประกอบด้วยถ้อยคำ ภาษาเข้าใจที่ง่าย ด้วยการใช้ภาษาของวัยเด็ก เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วุฒิภาวะของเด็กและค่อย ๆ พัฒนาโครงสร้างทางภาษาให้สูงขึ้น สละสลวยขึ้น เพื่อเสริมทักษะและประสบการณ์ในการอ่าน จนกว่าเด็กจะเติบโตผ่านวัยรุ่นไปสู่ภาวะความเป็นผู้ใหญ่ ก็จะสามารถอ่านหนังสือโดยทั่วไปได้อย่างชัดเจน

เจตนากรณีในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก

ในปีเด็กสากล พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปีที่วงการทั่วโลกทุ่มเทความสนใจ เพื่อสงเคราะห์เด็กด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การดำรงชีวิตของเด็กเริ่มแจ่มใสขึ้น ในประเทศไทยก็มีกิจกรรมพัฒนาเด็กหลายทางโดยเฉพาะกิจกรรมส่งเสริมการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ยังดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ณ โอกาสปีเด็กสากล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน ได้ทรงมีพระกระแสราชดำรัสว่า (หทัย ดันหยง. 2529 : 14)

“คงจะไม่เป็นการผิดอย่างไร ที่ข้าพเจ้าจะพูดว่า เด็กเป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ รวมทั้งภาระรับผิดชอบในการธำรงรักษาความผาสุกสงบของประชากรในโลก ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควร และจำเป็นที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งการฝึกหัดขัดเกลาคิดจิตใจให้ประณีต ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณงามความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุผล

หน้าที่นี้เป็นของทุกคน ที่จะต้องร่วมมือกันกระทำโดยพร้อมเพรียงสม่ำเสมอ คือผู้ที่เกิดก่อนผ่านชีวิตมาก่อน จะต้องสงเคราะห์ อนุเคราะห์ ผู้เกิดตามมาภายหลัง ด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความดี และประสบการณ์อันมีค่าทั้งปวงให้ ด้วยความเมตตาเอ็นดู และด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้เขาทราบ ให้เขาเข้าใจ และที่สำคัญที่สุด ให้เขารู้จักคิดด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง จะเห็นจริงจึงด้วยตนเองได้ในความเจริญและความเสื่อม

โดยนัยนี้ บิดามารดาจึงต้องสอนบุตรธิดา พี่จึงต้องสอนน้อง คนรุ่นใหญ่จึงต้องสอนคนรุ่นเล็ก และเมื่อคนรุ่นเล็กเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จึงต้องสอนคนรุ่นหลังต่อ ๆ ไป ไม่ขาดสาย ความรู้ ความดี ความเจริญของงามทั้งมวลจึงจะแผ่ไพศาลไปได้ ไม่มีประมาณเป็นพื้นฐานของความวัฒนาผาสุกอันยั่งยืนในโลกสืบไป”

จากพระราชดำรัสซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการสงเคราะห์ซึ่งผู้ใหญ่ควรจะให้แก่เด็กนั้นย่อมแจ่มแจ้งชัดเจนอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีน้ำพระทัยห่วงใยเด็ก ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ ดังจะเห็นได้จากที่ทรงมีพระกระแสรับสั่งริเริ่มให้จัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับเด็กที่จะได้ค้นคว้าหาความรู้อย่างกว้างขวางและทันกับเหตุการณ์ของโลกในปัจจุบันและอนาคต

แนวความคิดและเจตนารมณ์ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กก็คือ การส่งเสริมให้เด็กให้มีความรู้ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะรับภาระหน้าที่ในการจรรโลงสังคมชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก

วัยเด็กมีหลายระดับ นับตั้งแต่วัยแรกเกิด วัยเด็กอ่อน วัยเด็กเล็ก วัยเด็กโต และวัยรุ่น ลักษณะการอ่านของเด็กแต่ละวัยย่อมแตกต่างกันตามขั้นตอนพัฒนาการของเด็กวัยนั้น ๆ ดังนั้นการสร้างหนังสือให้เด็กแต่ละวัยอ่อน จึงมีจุดประสงค์เฉพาะแตกต่างกัน ซึ่งจะไดกล่าวถึงในเรื่องขั้นตอนทางพัฒนาการทางภาษาของเด็กโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามโดยลักษณะทั่ว ๆ ไป การสร้างหนังสือสำหรับเด็กไทย มีวัตถุประสงค์สำคัญโดยสรุปดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามตามชนบประเพณีของไทย
2. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อให้เด็กได้รับความบันเทิงใจ ความเพลิดเพลิน และความสนุกสนาน
4. เพื่อช่วยให้เกิดความพร้อมในการอ่าน
5. เพื่อส่งเสริมทักษะในการอ่าน และเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ด้าน ต่าง ๆ
6. เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยอันดีงาม รวมทั้งลักษณะนิสัยในการอ่าน รักการอ่านและอ่านหนังสือเป็น
7. เพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน อันเป็นหนทางเพื่อดับความฟุ้งซ่าน ยับยั้งนิสัยมั่วสุม เทียวเตร่ ประพฤติตนนอกกลุ่มนอกลู่นอกทางโดยเปล่าประโยชน์
8. เพื่อช่วยให้ชีวิตของเด็กเกิดโลกทรรศน์ มีความรอบรู้กว้างไกล ทนโลกทันเหตุการณ์
9. เพื่อถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรม และสร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ไทย อันเป็นผลดีแก่การสร้างความมั่นคงของชาติบ้านเมือง
10. เพื่อให้เห็นคุณค่าของความเป็นชาติไทย คนไทย และสถาบันของชาติไทย

วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กนั้น จะต้องเชื่อมโยงสอดคล้องจากตัวเด็ก ผู้อ่านไปสู่วัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมสร้างสรรค์การศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตร และสูงขึ้นถึงระดับปณิธานแห่งชาติโดยรวม ซึ่งมุ่งจะพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้น ในคุณลักษณะที่ชาติบ้านเมืองต้องการ สมดังที่คณะกรรมการจัดงานลายสือไทย 700 ปี พ.ศ. 2527 กล่าวเป็นคติพจน์ว่า “หนังสือไทยบอกความเป็นชาติเอกราชบอกความเป็นไทย”

หนังสือที่เด็กต้องการอ่าน

ทหัย ดันหยง (2529:13) กล่าวว่า ในเรื่องการจัดทำหนังสืออ่านสำหรับเด็กอย่างกว้างขวาง ประเด็นสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่ว่า

1. เด็กส่วนมากสร้างหนังสืออ่านเองไม่ได้
2. ส่วนใหญ่ผู้ใหญ่เขียนหนังสือให้เด็กอ่าน
3. การเขียนหนังสือให้เด็กอ่านด้วยความรู้สึกนึกคิดของผู้ใหญ่

สภาพการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาสำหรับเด็ก ซึ่งสรุปได้ว่า

1. หนังสือนั้นยังมีสภาพเป็นหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ แต่ผู้ใหญ่มักยึดเยียดให้เด็กอ่าน เด็กจึงจำใจอ่าน
2. แนวการเขียนมักเป็นคำสั่งสอน คำบอก คำสั่ง ซึ่งกลายเป็นหนังสือที่จำกัดเสรีภาพทางความคิดของเด็ก
3. ข้อเท็จจริงและเหตุผลในการเขียนของผู้ใหญ่มักไม่เข้าใจหรือไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของเด็ก เด็กจึงมักมองหนังสือว่าเป็นนิยายหลอกเด็ก เด็กจึงไม่มีศรัทธาที่จะอ่าน
4. โครงสร้างของหนังสือมักเป็นรูปของแบบเรียนจนเกินไป จึงไม่มีลักษณะส่งเสริมอารมณ์บันเทิงใจให้แก่เด็ก ซึ่งขัดกับลักษณะทางธรรมชาติแห่งวัยเด็ก

ประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็ก

เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กดังได้กล่าวแล้ว จะเห็นว่างานผลิตหนังสือสำหรับเด็กย่อมเล็งประโยชน์ที่จะมีต่อตัวเด็กเป็นสำคัญ

บันลือ พฤษะวัน (2524 : 1) กล่าวไว้สั้น ๆ ว่า

วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นผลงานเกี่ยวกับหนังสือที่มีรูปแบบต่าง ๆ กันที่มุ่งใช้ภาษาเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับวัยเด็กที่จะเข้าใจได้ดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้เด็กผู้อ่านได้รับประโยชน์ดังนี้คือ

- ฝึกทักษะในการอ่าน
- ได้แนวคิดในการประพฤติปฏิบัติ
- ได้รับความเพลิดเพลิน

ซาราห์ ไวลี (2523 : 1) แห่งสำนักพิมพ์สุริยบรรณ กล่าวว่า หนังสือให้ประโยชน์แก่เด็ก ดังนี้

1. ให้เด็กได้แก้ปัญหาเมื่อนำตนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง
2. ให้เด็กได้ทราบถึงความเป็นจริงในโลกรอบ ๆ ตัวเขา
3. ให้เด็กได้มีประสบการณ์กว้างขวางและเจริญขึ้นในการค้นหาความหมายต่าง ๆ ของชีวิต
4. เปิดโอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน
5. ช่วยให้เด็กได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมของเขายอมรับ

ประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็กมีมากเป็นอเนกอนันต์ ถ้าจะระลึกย้อนกลับไปในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ หนังสือนับได้ว่าเป็นสื่อบันเทิงใจ ประเทืองปัญญา พัฒนาจิตใจ มนุษย์รุ่นแรกออกจากความสวางดงามของธรรมชาติแวดล้อม หนังสือให้สุนทรีย์ภาพต่อชีวิตมาพร้อม ๆ กับศิลปะ ดนตรี เสียงเพลง นาฏกรรมต่าง ๆ โลกในยุคเก่าย่อมไม่มีสื่อบันเทิงใจแก่เด็กอย่างสมัยนี้ ซึ่งมีทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการละเล่นด้วยเทคนิคใหม่ ๆ แม้กระนั้นในชนบทที่ห่างไกลออกไป สื่อบันเทิงเหล่านี้ย่อมขาดแคลนและมีราคาแพงสูง ซึ่งในขณะเดียวกันหนังสือนั้นยังเป็นทรัพยากรทางปัญญาที่ราคาไม่สูงนัก และหนังสือได้เดินทางไปสู่สังคมมนุษย์ทุกรูปแบบ สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของคนเราอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ที่ใด มนุษย์จะเดินทางไปถึงไหน แม้ในห้วงอวกาศ ดวงดาวในจักรวาล หนังสือย่อมเป็นปัจจัยบุกเบิกไปถึง

ที่นั่นด้วยเสมอ ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กจึงเป็นวัตถุประสงค์ประโยชน์ที่ทรงคุณค่า ซึ่งพอจะสรุปได้ในลักษณะเด่น 2 ประการด้วยกัน คือ

ประการแรก หนังสือสำหรับเด็กเป็นวัฒนธรรมมวลชน ที่ช่วยสร้างบูรณาการแห่งชีวิตให้ชีวิตเด็ก เกิดความสมบูรณ์แบบ

ประการหลัง หนังสือสำหรับเด็กเป็นปัจจัยในการสร้างคุณค่าของชีวิตเด็ก คุณค่าของเด็กก็คือ คุณค่าของมนุษย์ ซึ่งในทางคุณวิทยา (Axiology) กำหนดไว้ 2 ประการ คือ คุณค่าในทางจริยศาสตร์ (Ethics) และคุณค่าในทางสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ซึ่งกล่าวได้ว่าคุณค่าของมนุษย์นั้นเป็นคุณธรรมที่สร้างความสมบูรณ์แบบให้แก่ชีวิตเด็ก หรืออีกนัยหนึ่งหนังสือเป็นบ่อเกิดของบูรณาการแห่งชีวิตนั่นเอง

บทบาทของวรรณกรรมเชิงศึกษาศาสตร์

สัทน์ มีชั้นหมาก (2537 : 11 – 12) กล่าวว่า บทบาททางวรรณกรรม แสดงออกได้ในหลายลักษณะ คือ

1. สื่อพัฒนาการเรียนรู้

ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับเด็กมีโลกทรรศน์กว้างขวางมาก อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการศึกษา การผลิตวรรณกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กก็เช่นเดียวกัน ได้พัฒนารุดหน้าไปมากทั้งทางด้านแนวคิด เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยีทางการผลิตและพิมพ์ ความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวงของโลกนี้ ถูกประมวลเป็นเรื่องราว เรียบเรียงเป็นวรรณกรรมเพื่อปรัสรส เนื้อหาสำหรับสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก สื่อสารมวลชนทุกประเภทที่จะทำให้เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเกิดเจตคติต่าง ๆ นั้น ล้วนแต่ใช้วรรณกรรมเป็นตัวสื่อทั้งสิ้น เช่น การสร้างเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก็ใช้การ์ตูน ดนตรี ฯลฯ ซึ่งมีอยู่ในบทโทรทัศน์ วีดิทัศน์ ฯลฯ ซึ่งสื่อเหล่านี้มีลักษณะของปรัวรรณกรรม (Paraliterature) ดังกล่าวแล้วทั้งนั้น

2. สื่อพัฒนาทักษะทางภาษา

เป็นที่ยอมรับในวงการเรียนการสอนว่า คุณลักษณะของวรรณกรรมซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างทางภาษาที่ถูกต้องงดงามนั้น ได้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาโดยตรง และเป็นสื่อพัฒนาที่ทรงคุณภาพยิ่ง วรรณกรรมสามารถสร้างสรรค์ขึ้นด้วยรูปแบบอันหลากหลาย ภายในหนังสือสำหรับเด็กซึ่งมีภาษาภาพ อาจเป็นภาพจริง ภาพการ์ตูน ภาพลายเส้น ภาพถ่าย ฯลฯ ภาษาภาพจะค่อย ๆ พัฒนาความคิดรวบยอดทางภาษาไปสู่ภาษาสัญลักษณ์ โดยเฉพาะในระยะเด็กปฐมวัยนั้น วรรณกรรมที่พ่อแม่อ่านให้เด็กฟังหรือเด็กได้ดูจากโทรทัศน์ วีดิทัศน์ เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กเล็ก ๆ เกิดความพร้อมในการอ่าน โดยที่เขาอ่านวรรณกรรมในสื่ออื่น ๆ

3. สื่อพัฒนาทางกาย จิตใจ และสังคม

นักการศึกษาทั่วไปต่างก็ยอมรับความจริงที่ว่า การให้เด็กอ่านวรรณกรรมนั้นเป็นวิธีการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่แท้จริง ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ล้วนแต่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

สั่น มีชั้นหมาก (2537 : 19 – 20) กล่าวว่าวรรณกรรมเป็นสื่อกลไกที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้

1. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เนื่องจากเด็กเป็นสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคม และจะต้องรับผิดชอบสังคมรุ่นต่อไป
2. เพื่อให้เด็กเกิดทักษะในการอ่าน สามารถอ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องแคล่วแตกฉาน
3. เพื่อลับสมอง และส่งเสริมเชาวน์ปัญญาของเด็ก
4. เพื่อสื่อความรู้ที่จะถ่ายทอดจากแหล่งวรรณกรรมไปสู่ตัวเด็ก ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญ
5. เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินเป็นการปรุงแต่งอารมณ์ และลักษณะนิสัยอันดีงาม

จึงอาจสรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นเสมือนบูรณาการแห่งชีวิตที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้ความจริงในสรรพสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ทำให้เกิดประสบการณ์กว้างขวางขึ้น และวรรณกรรมยังช่วยในการเรียนรู้ให้เกิดการตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง ควรแก่การยอมรับของสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้สอนในบทเรียนเรื่องสิ่งเสพย์ติดให้โทษ ได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากหลักการพิมพ์เขียวการสอน – พิมพ์เขียวการเรียนรู้ และหลักการสร้างหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กแล้ว โดยธรรมชาติของเด็ก เด็กชอบฟังเรื่องราวนิทาน ชอบสมมติตนเองเป็นตัวละคร เป็นตัวเอก เป็นนางเอกหรือพระเอก เป็นคนดีตามนิทานที่ได้ฟังได้อ่าน ในการสร้างหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก ก็ต้องให้เหมาะกับเด็กในแต่ละวัยด้วยตามหลักการพัฒนาการของเปียเจท์ เด็กอายุ 7 – 11 ปี ในขณะนี้เด็กจะมีความคิดอย่างมีเหตุผล แต่กระบวนการคิดยังต้องอาศัยสิ่งที่เป็นรูปธรรม แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจึงเหมาะสมสอดคล้องกับเด็กวัยนี้ นอกจากนี้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีองค์ประกอบอันเป็นคุณลักษณะสำคัญคือ “คุณากร” คือก่อเกิดแห่งคุณความดีในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมสืบไป ในเนื้อหาสาระของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้ โดยไม่รู้ตัวว่าถูกสอน แต่เห็นแบบอย่างของตัวละคร เด็กจะได้รูปแบบของการกระทำที่ดี ทำให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม ดังพิมพ์เขียวการเรียนรู้ จากรูปธรรมไปหานามธรรม และในที่สุดเกิดสัจธรรม สิ่งเหล่านี้มีอยู่ในสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม นอกจากนั้นเด็กได้สำรวจตนเองถึงความสามารถ ความสนใจในการเรียนของนักเรียนโดยการทำแบบฝึกหัดท้ายบท เด็กจะได้ทราบความก้าวหน้า ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนได้วัดดูประสงค์ของการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

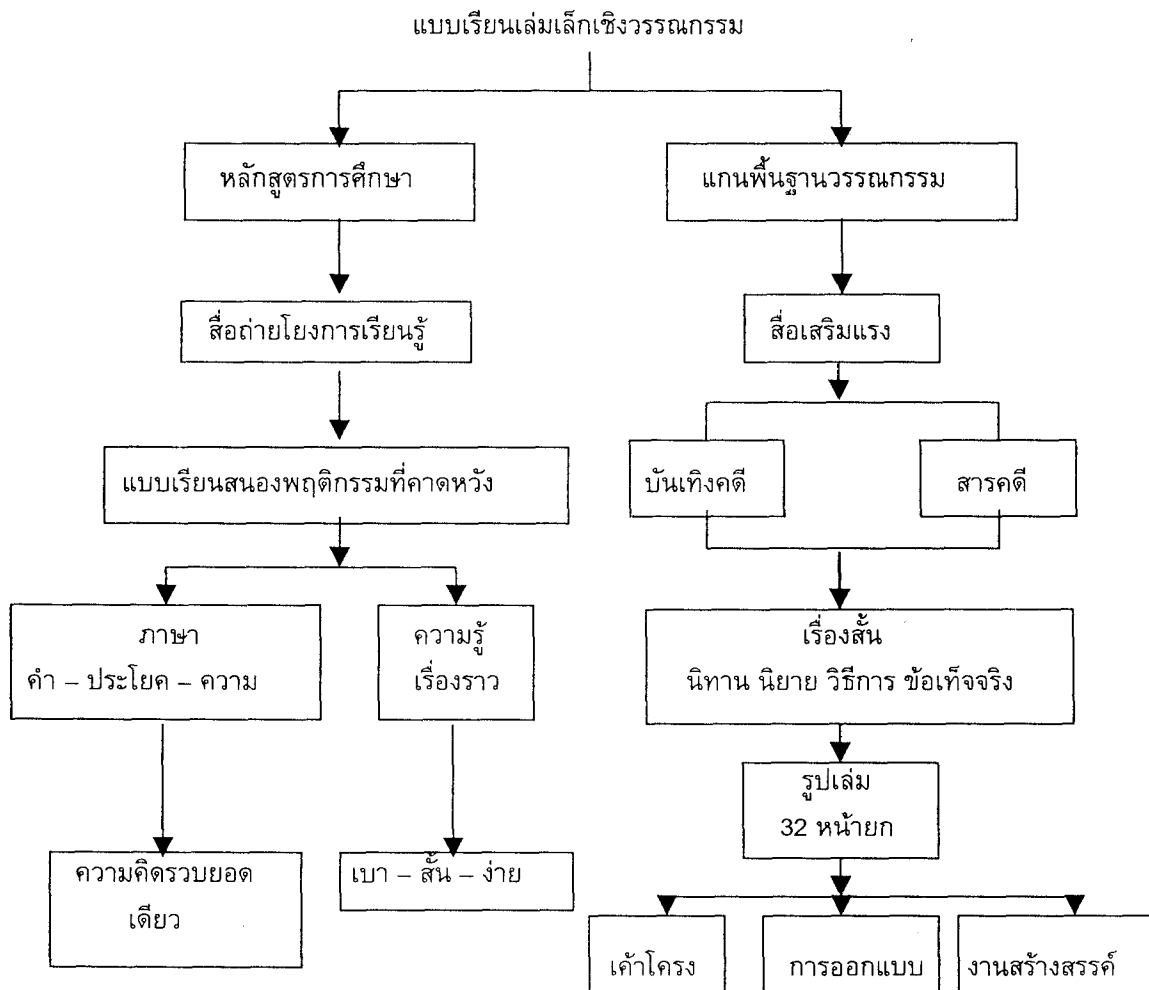
การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อสำคัญในการจัดการเรียนการสอนดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 3 – 8)

1. เพื่อเป็นการสร้างสื่อนวัตกรรมใช้ในกระบวนการเรียนการสอน
2. เพื่อใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแกนนำไปสู่ภาคตัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการพัฒนาการอ่านเพื่อสร้างทักษะทางการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน
4. เป็นปัจจัยสนองการเรียนเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด
5. เป็นปัจจัยสนองการเรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. เป็นสื่อที่ครูมีความสามารถในการสร้างได้ด้วยตนเอง

7. เพื่อใช้ในการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสื่อใหญ่ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
8. เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรในการผลิต แต่ให้ประโยชน์สูงและตรงตามความต้องการ
9. สามารถสร้างเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจึงมีลักษณะที่ต่างจากแบบเรียนทั่วไป คือ เป็นแบบเรียนที่ครูกัดเรื่อง สอนเด็กจากการบูรณาการหลักสูตรมาเป็นพิมพ์เขียวในการสอนแล้วปรุ้งแต่งให้เป็นสื่อที่สามารถนำไปสอนเด็กให้เกิดการเรียนรู้เป็นพิมพ์เขียวในสมองของเด็กต่อไป และการเรียนรู้เน้นให้เกิดกระบวนการ 3 มิติ คือ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นนามธรรม รูปธรรม และสัจธรรมได้จากการเรียนรู้จากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

โครงสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ภาพประกอบ 7 โครงสร้างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ที่มา: หทัย ต้นหยง. (2532). "การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา," รายงานการวิจัย. โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.

คุณลักษณะเด่นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

คุณลักษณะเด่นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นความสำคัญของลักษณะเด่นดังนี้ (หทัย ดันหยง. 2532 : 68)

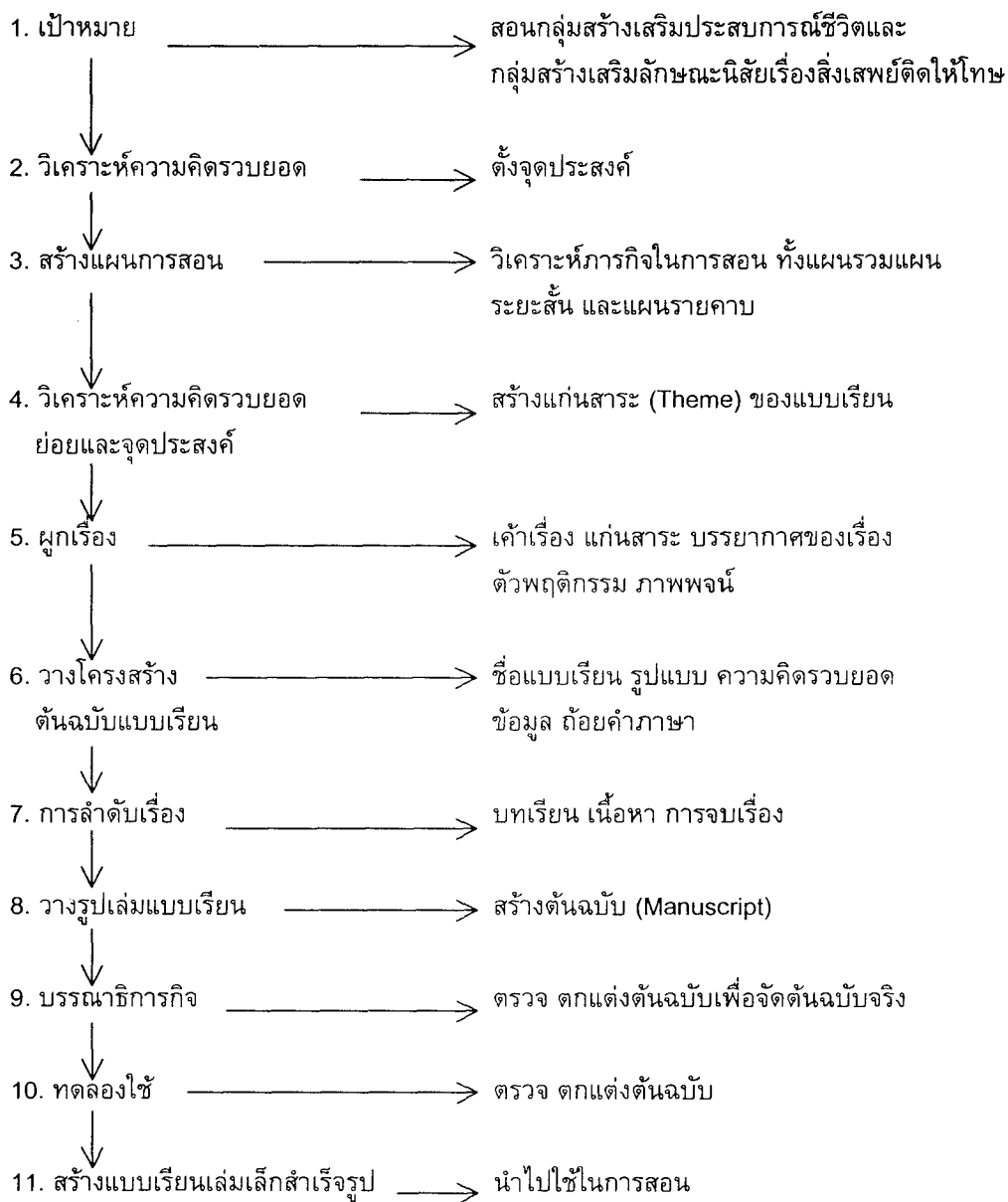
1. บัณฑิตสนองการเรียนในความคิดรวบยอดรายย่อย ๆ
2. บัณฑิตสนองการเรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมปลายทาง
3. สร้างสรรค์ขึ้นด้วยตนเอง ครูผู้สอน – บทเรียน - เด็กผู้เรียน
4. คุณลักษณะเอกประสงค์และเป็นสากล (Universalization) ใช้ได้ทุกโรงเรียน เสริมความสมบูรณ์ให้กับสื่อใหญ่ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
5. อยู่ในขีดความสามารถในการผลิตได้ด้วยตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอน (Self – Production)
6. ประหยัดเวลา ทรัพยากร วัสดุ แรงงาน สถานที่
7. เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมท้องถิ่น
8. สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้แจ้งทางภาษา
9. นวัตกรรมทางการสอน

เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (Appropriate Technology) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่นำมาใช้ใน การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่น่าสนใจครั้งนี้ ควรเป็นแบบเรียนที่เหมาะสมต่อสภาพต่าง ๆ ดังนี้(หทัย ดันหยง. 2532 : 68 – 69)

1. การประจักษ์ตน
2. การพึ่งตนเอง
3. การสร้างสรรค์ด้วยตนเอง
4. การอนุรักษ์ธรรมชาติ
5. การแสวงหาได้ในท้องถิ่น
6. สดประหยัด
7. สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรม
8. ราคาถูกแต่ประโยชน์คุ้มค่า
9. เกิดขึ้นจากความต้องการร่วมกัน

ขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนและยึดหลักในการผลิตโดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อ ดังนี้

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ที่มา : หทัย ดันหยง.(2532). "การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา". รายงานการวิจัย. โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้น

ในการเขียนโครงร่างต้นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในชั้นแรก ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 70)

1. เจาเรื่อง (Ideal Title)
2. แนวคิดโครงร่างจินตภาพ (Plotting)
3. แก่นเรื่อง (Theme) เป็นเรื่องราวและเห็นภาพพจน์สั้น ๆ
4. ตัวแสดงพฤติกรรม (Character) แสดงออกให้ภาพพจน์ของเรื่องราวสั้น ๆ ให้เห็น
5. ฉาก (Atmosphere) ประกอบขึ้นหลาย ๆ ฉาก มีสีสัน ให้ความรู้สึกรวมกันหลาย ๆ ฉากเข้าเป็นกลุ่ม
6. ภาพพจน์ (Figure of Speech) มองเห็นสะท้อนในด้านความรู้สึกสอดคล้องคล้อยตาม หรือไม่เห็นด้วย

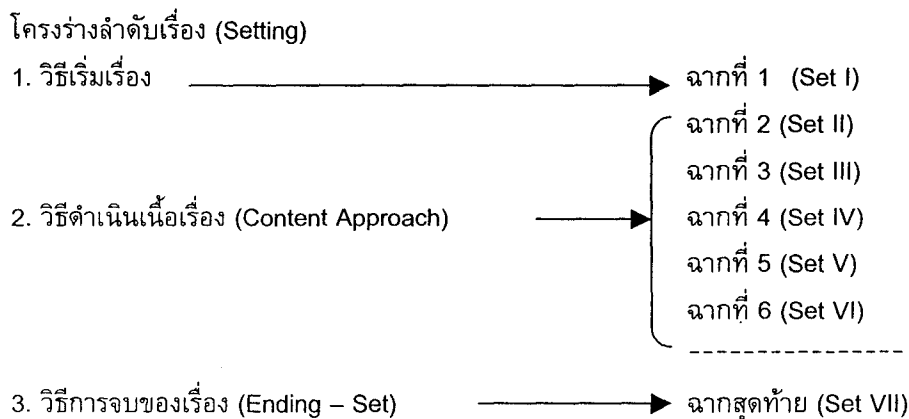
ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ (Manuscript)

การเขียนโครงร่างต้นฉบับของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 70)

1. ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน (Title)
2. การกำหนดแกนพื้นฐานและรูปแบบของวรรณกรรม (Genre and Format) มีทั้งรูปแบบแบบเรียนร้อยแก้ว ร้อยกรอง ขนาดของแบบเรียน เนื้อหา สอดคล้องกับวิชาใดที่เรียน
3. เนื้อหาสาระ (Story Content) เป็นประเภทร้อยแก้ว ร้อยกรอง ความเรียง
4. มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเดียว (Single Concept) มีเนื้อความที่มุ่งเน้นที่ความคิดรวบยอดเพียงความคิดรวบยอดเดียว
5. ข้อมูลหลักฐาน (Fact) มีการให้ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ตัวเลข บุคลิก ลักษณะของตัวละครที่จัดใส่ลงไป
6. ถ้อยคำภาษา (Wording) ขยายจากคำศัพท์เป็นบทละคร สนทนาระหว่างบุคคลต่อบุคคลของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง (Setting)

การเขียนโครงร่างลำดับเรื่องจะดำเนินเป็นขั้นตอนในแต่ละฉากติดต่อกันไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 9 แสดงขั้นตอนการเขียนเรื่อง

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

โครงร่างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นแบบเรียนที่มีขนาด 32 หน้ายก โดยมีส่วนประกอบกันเป็นรูปเล่มดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 71 – 72)

1. ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อเรื่องแบบเรียน ชื่อผู้แต่ง ชนิดของแบบเรียน
2. คำนำ ประกอบด้วย การเขียนที่บอกแนวคิด หลักการ ความเป็นมา จุดประสงค์ เป้าหมาย และประกาศคุณภาพการ
3. เนื้อหา ประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากตัวละครภายในเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา
4. ส่วนเสริม ประกอบด้วยวิธีใช้ ข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะ กิจกรรม และประวัติผู้แต่ง

บรรณาธิการกิจ

บรรณาธิการกิจของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบ – โครงสร้าง
2. ตรวจสอบ – การใช้ภาษา
3. ตรวจสอบ - ประเมินจุดประสงค์
4. ปรับปรุงครั้งที่ 1
5. ทดสอบคุณภาพ (Tryout)
6. ปรับปรุงครั้งที่ 2
7. นำไปใช้
8. ปรับปรุงครั้งที่ 3 (และมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา)

ประโยชน์ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ทศย ดันหยง (2532 : 72) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ได้แน่นอนยิ่งขึ้น
2. จีจิดสำนึกการเรียนรู้โดยตรงในแต่ละความคิดรวบยอด
3. สื่อเชิงวิเคราะห์การเรียนรู้ความคิดรวบยอดย่อย
4. ช่วยเสริมนำไปสู่กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อสนองการเรียนรู้แห่งปวงชนครอบคลุมการใช้ประโยชน์ได้ทุกกรณี
6. ช่วยควบคุมเชื่อมโยงระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล
7. เชื่อมโยงการเรียนรู้ให้เป็นเอกภาพ
8. เกิดความรู้สึกร่วมระหว่างบุคคล
9. เกิดศุนย์รวมความสนใจในการเรียนรู้
10. เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานจากสื่อเชิงวรรณกรรม

หนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นหนังสือที่สร้างขึ้นตามแนวคิด หลักการทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานทางธรรมชาติของการรับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวัยเด็กที่ให้ความสนใจกับเนื้อหาที่เป็นเรื่องราว มีภาพประกอบ มีฉาก ตัวแสดง ที่สร้างขึ้นสนองความต้องการของเด็ก ผู้วิจัยเชื่อว่าเรื่องราวจากหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การทดสอบประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

การทดสอบประสิทธิภาพ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ถึงแม้ว่าผู้ผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กล่าวแล้วดีเพียงใดก็ตาม ถ้าปราศจากการทดสอบประสิทธิภาพที่ผลิดมาย่อมไม่เป็นที่เชื่อถือ ดังนั้นการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมฉบับร่างในด้านเนื้อหา ภาษา ภาพ ความเหมาะสมต่างๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ ครูผู้สอน จำเป็นต้องนำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ไปตรวจสอบคุณภาพหรือทดสอบหาประสิทธิภาพ โดยอาศัยข้อมูลจากการนำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพตาม วัตถุประสงค์และเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ในการหาประสิทธิภาพนี้อาศัยการทดลองโดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์.2532:495-497)

1.การทดลองแบบเดี่ยว (1 : 1) เป็นการทดลองใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมฉบับร่าง กับนักเรียนที่เป็นตัวแทนของผู้เรียนจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 1 : 1 หมายความว่าในการทดสอบประกอบด้วยผู้ทดสอบหนึ่งคนกับนักเรียนหนึ่งคน

2.การทดสอบแบบกลุ่มเล็ก (1 : 10) เป็นการทดลองใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ปรับปรุงแล้วจากขั้นตอนที่ 1 กับนักเรียนที่เป็นตัวแทนของผู้ที่เรียนจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 1 : 10 ในการทดสอบประกอบด้วยผู้ทดสอบหนึ่งคนกับนักเรียนสิบคน

3.การทดสอบภาคสนาม เป็นการทดสอบขั้นสุดท้ายของกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพ ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม การทดสอบในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สร้างมั่นใจได้ว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสามารถนำไปใช้ในการทดสอบเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มแต่ละเล่มของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรม หรือจากการสอนวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าใด มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาพลศึกษา การช่าง การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ "ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์" (Achievement Test) (ไพศาล หวังพานิช. 2523 : 137)

นอกจากนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน ว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บกพร่องตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอ จึงสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผล เพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีดำเนินการสอบ คือ ไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไร และยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย

ทั้งแบบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการในการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่ใช้วัดจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ มักนิยมใช้ตามหลักที่ได้จากผลการประชุมของนักวัดผล ซึ่งบลูม (Bloom) ได้เขียน

รวมไว้ในหนังสือ Taxonomy of Educational Objectives สรุปได้ว่า การวัดผลด้านสติปัญญาควรวัดพฤติกรรม ดังนี้

วัดด้านความรู้ความจำ (Knowledge)

วัดด้านความเข้าใจ (Comprehension)

วัดด้านการนำไปใช้ (Application)

วัดด้านการวิเคราะห์ (Analysis)

วัดด้านการสังเคราะห์ (Synthesis)

วัดด้านการประเมินค่า (Evaluation)

การวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ด้านนี้ จะใช้แบบทดสอบประเภทอัตนัยหรือปรนัยก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่คำถาม ซึ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างข้อคำถามของแบบทดสอบประเภทปรนัย ดังนี้

1. ข้อคำถามวัดความรู้-ความจำ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถที่ระลึกออกมาได้ หรือจำได้ เช่น ถามคำศัพท์ นิยาม สถานที่ เวลา ขนาด ปริมาณ บุคคล ระเบียบ ประเพณี ลำดับขั้นของการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าสอนมาแล้วจึงนำมาถาม และถือว่าเป็นการวัดความจำเท่านั้น

2. ข้อคำถามวัดความเข้าใจ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญจากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการจับใจความด้านการแปลความหมาย การตีความหมาย และการขยายความของข้อความ คำ เรื่องราว เหตุการณ์ ภาพ ฯลฯ

3. ข้อคำถามวัดการนำไปใช้ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่

4. ข้อคำถามวัดการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด นอกนั้นยังบอกถึงว่าส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้างและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าความสามารถในด้านการวิเคราะห์จะมากไปด้วยการหาเหตุผลมาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ และพยายามมองให้ลึกไปถึงแก่นแท้ของเนื้อหาและเหตุการณ์นั้น ๆ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้มาประกอบการพิจารณา

5. ข้อคำถามวัดการสังเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการผสมส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เป็นการวัดว่านักเรียนจะสามารถนำเอาความรู้แต่ละหน่วยมารวมกันจัดเป็นหน่วยใหม่ขึ้น หรือโครงสร้างใหม่ที่ต่างจากของเดิมได้หรือไม่ ลักษณะคำถามประเภทนี้จะถามเกี่ยวกับการสังเคราะห์ข้อความ การวางแผนและสังเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นคำถามที่จะดึงดูดว่าใครมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากเพียงใด

6. ข้อคำถามวัดการประเมินค่า เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการวินิจฉัยตีราคาโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ สิ่งที่ตีค่าอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ ผลงานต่าง ๆ หรือเป็นความคิดเห็นก็ได้ การประเมินค่านั้นอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานไปประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดเสมอว่าสิ่งนั้นดี ไม่ดีอย่างไร และเพราะเหตุใดจึงดีหรือไม่ดี ข้อคำถามอาจจะอยู่ในรูปของการประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน หรือการประเมินค่าที่อาศัยเกณฑ์ภายนอกตัดสินก็ได้

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 146 – 150)

เนื่องจากการสอนมีความสำคัญต่อชีวิตการศึกษาของนักเรียนเป็นอันมากในฐานะที่เราเป็นผู้สร้างและใช้แบบทดสอบนั้น ๆ กับเด็ก จึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องมีหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือว่าแบบทดสอบที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการคือ

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือแบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย ซึ่งจำแนกออกเป็น

- 1.1 เที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 1.2 เที่ยงตรงตามโครงสร้าง
- 1.3 เที่ยงตรงตามสภาพ
- 1.4 เที่ยงตรงตามพยากรณ์

2. ต้องยุติธรรม (Fair) หมายถึง โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางจะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี

3. ต้องถามลึก (Searching) เป็นการวัดความลึกของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าที่จะวัดตามแนวความกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด โดยจะถามลึกตั้งแต่ระดับความเข้าใจในการแปลความ ตีความ และขยายความลงไป

4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exampalry) เป็นคำถามที่มีลักษณะท้าทายเชิญชวนให้คิด เด็กสอบแล้วมีความอยากรู้อะไรให้กว้างยิ่งขึ้นไปอีก

5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าคำถามถึงอะไร หรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ

6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

- 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
- 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
- 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน

7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุด

8. ต้องยากพอเหมาะ (Difficulty)

9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภทได้ทุกระดับ ตั้งแต่อ่อนที่สุดจนถึงเก่งที่สุด

10. ต้องมีความเชื่อมั่น (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

(ชวาล แพร์ตกุล. 2520 : 123 – 136)

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้ – ความตระหนัก

แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

พจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ได้ให้คำจำกัดความ “ความรู้” ว่าเป็นข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและมีการเก็บสะสมไว้จากประมวลประสบการณ์ต่าง ๆ (Good. 1973 : 325)

บลูม (Bloom. 1971 : 271) กล่าวถึงความหมายของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการระลึกสิ่งเฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นความจำเป็น

พจนานุกรม The Lexicon Webster ได้ให้คำจำกัดความของ “ความรู้” ว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า หรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ หรือบุคคล ได้จากการสังเกต ประสบการณ์หรือจากรายงาน การรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ ต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา (Morgan and King. 1977 : 531)

จิตรา วสุวานิช (2528 : 6) ได้ให้คำจำกัดความของ “ความรู้” (Knowledge) ว่า หมายถึงการจำข้อเท็จจริง เรื่องราว รายละเอียดที่ปรากฏในตำรา หรือสิ่งที่ได้รับการบอกกล่าวได้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 130) ได้กล่าวถึง ความหมายของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจำได้ หรือระลึกได้ โดยการมองเห็น การได้ยิน ความรู้ในขั้นนี้คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เป็นต้น

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (ม.ป.ป. : 63) ได้ให้คำจำกัดความของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้หมายถึงการเรียนรู้ที่เน้นความจำและการระลึกได้ ที่มีต่อความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำไปในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน และมีความหมายต่อกัน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 16) ได้กล่าวถึงความหมายของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือได้ยินจำได้ ความรู้ขั้นนี้ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้

บลูม (Bloom. 1975 : 65) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านความรู้หรือความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive domain) เป็น 6 ระดับ เรียงจากพฤติกรรมขั้นง่ายไปสู่ยาก ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้หรือระลึกได้
2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากความรู้ ต้องมีความรู้มาก่อนจึงจะเข้าใจ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน
3. การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำทฤษฎี วิธีการ กฎเกณฑ์ และแนวความคิดต่าง ๆ ไปใช้
3. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถและมีทักษะในการจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น รวมทั้งมองเห็นการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมกันเป็นปัญหาหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

5. การสังเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวมส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจนและมีคุณภาพสูง

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหา วัสดุ วิธีการ วจินิจฉัยดีราคาสิ่งของต่าง ๆ โดยมีกฎเกณฑ์และมาตรฐานเป็นเครื่องช่วยประกอบการวินิจฉัย ซึ่งกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้น หรือมีอยู่แล้วก็ได้

ซวาล แพร์ตกุล (2526 : 201) ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้คือ การแสดงออกของสมรรถภาพสมองด้านความจำโดยใช้วิธีให้ระลึกออกมาเป็นหลัก

ความรู้ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ (ชม ภูมิภาค. 2516 : 192 – 193)

1. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะ (Knowledge of Specifics) เป็นการจดจำสิ่งต่าง ๆ อย่างโดดเดี่ยว เป็นการเชื่อมโยงของสัญลักษณ์กับสิ่งที่เป็นรูปธรรม เป็นรากฐานของการสร้างความคิดที่เป็นนามธรรม

2. ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำเฉพาะ (Knowledge of Terminology) เป็นความรู้เกี่ยวกับความหมายของสัญลักษณ์ ของศัพท์ต่าง ๆ เป็นข้อความหรือศัพท์ทางเทคนิค

3. ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงโดยเฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ เวลา

4. ความรู้เกี่ยวกับวิถีทางในการจัดการเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะ เช่น ความรู้ในการจัดระเบียบการศึกษา การวิจารณ์ รวมถึงวิธีการสืบสวน มาตรฐานในการตัดสิน เป็นความรู้ที่อยู่กลางระหว่างสิ่งที่เป็นรูปธรรมกับนามธรรม

5. ความรู้ในระเบียบแบบแผนของกลุ่ม (Knowledge of Conventions) เป็นสิ่งกำหนดเอาไว้โดยข้อตกลงของกลุ่มของวงอาชีพ

6. ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้ม หรือเหตุการณ์ตามลำดับต่อเนื่อง เป็นความรู้เกี่ยวกับขบวนการ

7. ความรู้เกี่ยวกับการจัดแยกประเภท

8. ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ (Criteria)

9. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (Methodology) เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์

10. ความรู้เกี่ยวกับนามธรรมของวิชาการด้านต่าง ๆ ด้านใดด้านหนึ่ง ส่วนมาเป็นทฤษฎีกฎเกณฑ์ เป็นระดับสูงสุดของนามธรรม (Abstraction)

11. ความรู้เกี่ยวกับหลักการและสรุป

12. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง (Theories and Structure) เป็นการรวมหลักการหรือการสรุปเข้าเกี่ยวพันกันเป็นระบบ

จากคำจำกัดความทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความรู้หมายถึง การรู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สถานที่ สิ่งของ หรือบุคคล ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราวปรากฏการณ์ไว้ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่เรียกเอาสิ่งที่จำได้ออกมาให้ปรากฏ ให้สังเกตไว้ วัตได้

แนวความคิดที่เกี่ยวกับความตระหนัก (Awareness)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความตระหนัก” หมายถึง ความรู้ตัวอยู่แล้ว คือการที่รู้ว่าสิ่งนี้มีอยู่หรือเป็นอยู่ แต่ไม่รู้อย่างละเอียดต่อแท้

พจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ให้ความหมายของ “ความตระหนัก” ไว้ว่า ความตระหนัก หมายถึง การกระทำที่แสดงว่า จำได้ การรับรู้ หรือมีความรู้ หรือมีความสำนึก (Consciousness)

รูเนส (Runes. 1971 : 32) กล่าวถึง “ความตระหนัก” ว่า ความตระหนักเป็นการกระทำที่เกิดจากความสำนึก

บลูม (Bloom. 1971 : 213) กล่าวถึง “ความตระหนัก” ว่า ความตระหนักเป็นขั้นต่ำสุดของภาคอารมณ์ และความรู้สึก (Affective domain) ความตระหนักเกือบคล้ายกับความรู้ตรงที่ทั้งความรู้และความตระหนักไม่เป็นลักษณะของสิ่งเร้า ความตระหนักไม่จำเป็นต้องเน้นปรากฏการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความตระหนัก จะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามาเร้าให้เกิดความตระหนัก

อีเซนซ์ และอาร์โนลด์ (Eysench and Arnold. 1972 : 110) อธิบายความตระหนักในแง่ของจิตวิทยาว่า “ความตระหนัก” เป็นความสัมพันธ์ของความสำนึก (Consciousness) และเจตคติ (Attitudes) ความตระหนักเป็นภาวะของจิตใจ ซึ่งไม่อาจแยกเป็นความรู้สึกหรือความคิดเพียงอย่างเดียวโดยเด็ดขาด

กู๊ด (Good. 1973 : 54) ให้ความหมายของ “ความตระหนัก” ว่าหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงการเกิดความรู้ของบุคคล หรือการที่บุคคลแสดงความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

โวลแมน (Wolman. 1973 : 38) กล่าวว่า “ความตระหนัก” เป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจ หรือสำนึกถึงบางอย่างของเหตุ ประสบการณ์ หรือวัตถุสิ่งของได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 24) ให้ความหมายของ “ความตระหนัก” ว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลนึกคิดได้ หรือการเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์หนึ่ง หรือสถานที่หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามีหรือการได้นึกคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่เกิดในสถานะของจิตใจ แต่ไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้นสามารถจำได้หรือระลึกได้ถึงลักษณะบางอย่างของสิ่งนั้น

สมหมาย วันสอน (2522 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า “ความตระหนัก” เกือบคล้ายกับความรู้ แตกต่างกันที่ความตระหนักไม่เกี่ยวข้องกับการจำ หรือความสามารถที่จะระลึกได้ แต่ความตระหนักเป็นเรื่องของการรับรู้ นึกคิด หรือมีความรู้สึกต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

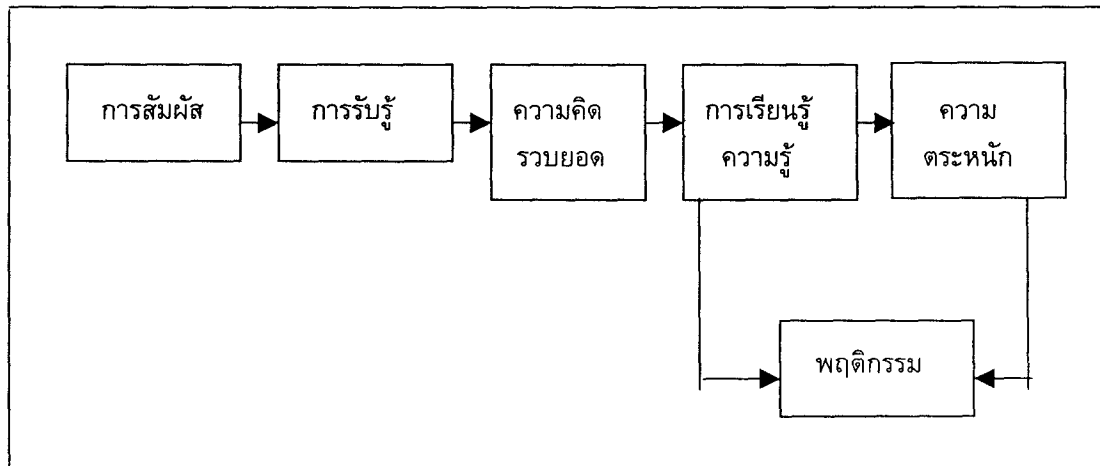
วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 133) กล่าวถึงความหมายของ “ความตระหนัก” ว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดทางด้านความรู้ (Cognitive Domain) แต่ความตระหนักนั้นไม่ได้เกี่ยวกับความจำหรือความระลึกได้ ความตระหนักหมายถึง ความสามารถนึกคิด ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นในสภาวะจิตใจ

จากความหมายของความตระหนักที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง ลักษณะการรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความสำนึก การประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง โดยอาศัยระยะเวลา เหตุการณ์ ประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก

ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก

จากความหมายของความตระหนักที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความตระหนักเป็นความสำนึก เป็นความรู้ตัว เป็นความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เขาประสบในสิ่งแวดล้อมที่เขาอยู่ ดังนั้น ความตระหนักจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับการสัมผัสจากสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อม เกิดการรับรู้

(Perception) ขึ้น และนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด การเรียนรู้ และความตระหนัก ตามลำดับ การเรียนรู้ และความตระหนักจะนำไปสู่ความพร้อมที่จะแสดงการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่อไป

ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก

ที่มา : Good, Carter V. (1973) .*Dictionary of Education*.New York :McGraw-Hill Book

Harncheck,Don.E.*Encounters with the Self*. 2nd ed. New York :Hot. 53.

จากภาพประกอบ 1 แสดงว่า ความตระหนักเป็นผลของกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือรับสัมผัสจากสิ่งเร้า แล้วจะเกิดการรับรู้ขึ้น เมื่อเกิดการรับรู้แล้ว ต่อไปก็จะนำไปสู่การเกิดความเข้าใจในสิ่งเร้า นั้น คือเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งเร้า นั้น และนำไปสู่การเรียนรู้เป็นขั้นต่อไป คือมีความรู้ในสิ่งนั้น และเมื่อบุคคลเกิดความรู้แล้ว ก็จะมีผลนำไปสู่ความตระหนักในที่สุด และทั้งความรู้และความตระหนักนี้จะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ ต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก

ความตระหนัก (Awareness) เป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective Domain) ซึ่งคล้ายกับความรู้ (Knowledge) ขึ้นเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของความรู้ ความคิด (Cognitive Domain) ปัจจัยด้านความรู้สึกหรืออารมณ์นั้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้ความคิดเสมอ(ประสาธ อิศรปริตตา. 2523 : 177) ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกิดจากข้อเท็จจริง จากประสบการณ์ การสัมผัส และการใช้จิตใจได้ไตร่ตรองคิดหาเหตุผล แต่ความตระหนักเป็นเรื่องของโอกาสการได้รับการสัมผัสจากสิ่งเร้าโดยไม่ตั้งใจ การใช้จิตใจได้ไตร่ตรองแล้ว จึงเกิดสำนึกต่อปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์นั้น ๆ และในเรื่องของความตระหนักนี้ จะไม่เกี่ยวข้องกับความจริงหรือการระลึกมากนัก เพียงแต่รู้สึกว่ามีสิ่งนั้นอยู่ (Conscious of Something) จำแนกและรับรู้ (Recognitive) ลักษณะของสิ่งนั้นเป็นสิ่งเร้า ออกมาตรงๆว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร โดยไม่มีความรู้สึกในการประเมินเข้าร่วมด้วย และยังไม่สามารถบ่งบอกออกมาได้ว่า คุณสมบัติของสิ่งเร้าที่ทำให้เกิด

ความตระหนักต่อสิ่งนั้น หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าความรู้หรือการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความตระหนักนั่นเอง

การวัดความรู้ – ความตระหนัก (ชวาล แพรัตกุล. 2526 : 201)

การวัดความรู้

การวัดความรู้ ความจำ เป็นการวัดสมรรถภาพทางสมองด้านการระลึกของความจำนั้นเอง เป็นการวัดเกี่ยวกับเรื่องราวที่เคยมีประสบการณ์ หรือเคยรู้ เคยเห็น และทำมาก่อนแล้วทั้งสิ้น การวัดความรู้ ความจำ สามารถสร้างคำถามวัดสมรรถภาพด้านนี้ได้หลายลักษณะด้วยกัน ลักษณะของคำถามจะแตกต่างกันไปตามชนิดของความรู้ ความจำ แต่มีลักษณะร่วมกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ เป็นคำถามที่ให้การระลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา ที่จำได้ไว้ก่อน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปคำศัพท์ นิยาม แบบแผน หรือหลักการ ทฤษฎี ดังจะนำมากล่าวต่อไปนี้

1. ถามความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ และนิยาม ได้แก่ โจทย์ที่ถามว่าคำหรือกลุ่มคำ ที่ใช้ในวิชานั้น ๆ คืออะไร มีความหมาย เป็นต้น
2. ถามความรู้เกี่ยวกับกฎ และความจริง ได้แก่ การถามสูตร กฎเกณฑ์ ความจริง ข้อเท็จจริง เรื่องราวในใจหรือเนื้อหาความสำคัญต่าง ๆ ที่ได้พิสูจน์ หรือตกลงยอมรับหลักวิชานั้น ๆ
3. ถามความรู้ในวิธีดำเนินการ คือถามว่าเรื่องราวนั้น ๆ เหตุการณ์นั้น ๆ หรือข้อความต่าง ๆ ที่ได้มานั้นมีที่มาอย่างไร ใช้ระเบียบวิธีการอย่างไร และวิธีการดำเนินการเป็นขั้น ๆ อย่างไร ถ้าจะศึกษาตรวจสอบ หรือวิพากษ์วิจารณ์ตัดสินชี้ขาดเรื่องราวนั้น ๆ ให้แจ่มแจ้ง จะต้องปฏิบัติตามขบวนการใด หรือวิธีการใด คำถามประเภทนี้มุ่งหมายเพียงจะวัดว่า ผู้ตอบสามารถจดจำขบวนการและระเบียบแบบแผน วิธีทำงานของแต่ละเรื่องนั้น ๆ ได้หรือไม่เท่านั้น มิได้มุ่งถามให้ผู้ตอบนำไปปฏิบัติจริง ว่าเรื่องนั้นเรื่องนี้ ควรดำเนินการอย่างไร
4. ถามความรู้เกี่ยวกับระเบียบ แบบแผน ได้แก่ การถามถึงแบบแผน แบบฟอร์ม ตามจารีตประเพณีที่เคยปฏิบัติกัน แม้ว่าเรื่องของแบบฟอร์มนี้ จะเป็นเพียงความเห็นที่ตกลงยอมรับกันตามความนิยม หรือตามลัทธิธรรมเนียมประเพณี ในแต่ละยุคแต่ละสังคมก็ตาม ก็นับว่ามีความสำคัญต่อวัฒนธรรมและการสื่อสารอยู่เป็นอันมาก เพราะความเป็นระเบียบสอดคล้องกันนี้ จะทำให้การติดต่อสะดวกขึ้น เข้าใจง่ายขึ้น และเข้าใจตรงกันด้วย
5. ถามเกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความเคลื่อนไหวโน้มเอียงหรือเจริญเสื่อมโทรมไปในทิศทางใด ตามลำดับกาลเวลาอย่างไร และเรื่องต่าง ๆ นั้นมีสิ่งใดเกิดขึ้นก่อนหลัง และดำเนินเป็นขั้น ๆ เรียงติดต่อกันมาอย่างไร
6. ถามเกี่ยวกับการจำแนกประเภท ได้แก่ คำถามที่ให้จัดประเภทสิ่งของ หรือเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภท ตามชนิด ระดับสกุล หรือตามขีดขั้นชั้นวรรณะของเรื่องราวนั้น ๆ
7. ถามความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ได้แก่ คำถามที่ต้องการจะวัดว่า ผู้ตอบสามารถจดจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการวินิจฉัยและตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้หรือไม่ คือในแต่ละเรื่องราวนั้น ควรใช้กฎเกณฑ์หรือหลักการใดไปตัดสินตรวจสอบ
8. ถามเกี่ยวกับวิธีการหรือวิธีดำเนินงาน คือ ถามว่าการที่ได้มาซึ่งผลลัพธ์ต่าง ๆ นั้นจะต้องใช้เทคนิคอะไรหรือวิธีการปฏิบัติอย่างไร รวมทั้งถามด้วยขบวนการและกรรมวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการพิสูจน์ หรือ

ค้นหาความจริงนั้น ๆ ว่าต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะถูกต้อง

9. ถามความรู้รอบยอดในเรื่อง ความจำประเภทนี้เป็นจุดจบของการสั่งสอนด้วยวิชาความรู้ เป็นคำถามที่จะวัดว่าผู้ตอบสามารถจำข้อสรุป หรือหลักการใหญ่ ๆ ของเนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้หรือไม่

10. ถามความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี และโครงสร้าง เป็นคำถามที่จะวัดว่านักเรียนสามารถระลึกความสัมพันธ์จากทฤษฎีและหลักวิชาต่าง ๆ มาลงสรุปเป็นเนื้อความใหญ่ ๆ ในเรื่องเดียวกันหรือไม่

11. ถามความรู้เกี่ยวกับหลักวิชา และการขยายหลักวิชา ได้แก่ คำถามที่มุ่งวัดว่าผู้ตอบสามารถจำหลักการต่าง ๆ อันเป็นสาระสำคัญของวิชานั้น ๆ ได้หรือไม่

การวัดความตระหนัก

ความตระหนัก (Awareness) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรู้สำนึกว่าสิ่งนั้นมีอยู่ (Conscious of Something) จำแนกและรับรู้ (Recognitive) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับด้านความรู้สึกและอารมณ์ ดังนั้นการที่จะทำการวัดและการประเมิน จึงต้องมีหลักการและวิธีการตลอดจนเทคนิคเฉพาะ จึงจะวัดความรู้สึกและอารมณ์นั้น มีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งจะนำมากล่าวไว้ดังนี้คือ

1. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) อาจเป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่โครงสร้างแน่นอน (Structure Item) โดยสร้างคำถามและมีคำตอบที่เลือกเหมือน ๆ กัน แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและคำถาม จะต้องตั้งไว้ก่อนเรียงลำดับก่อนหลังไว้อย่างดี หรืออาจเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Item) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีไว้แต่หัวข้อใหญ่ ๆ ให้ผู้ตอบมีเสรีภาพในการตอบมาก ๆ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามอาจเป็นชนิดปิดหรือเปิดก็ได้

3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือวัดชนิดที่ให้ตรวจสอบว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือมีไม่มีสิ่งที่กำหนดตามรายการ อาจอยู่ในรูปของการทำเครื่องหมายตอบ หรือเลือกว่าใช่ ไม่ใช่ ก็ได้

4. มาตรวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เครื่องมือนี้เหมาะสำหรับวัดอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการทราบความเข้าใจ (Intensity) ว่ามีมากน้อยเพียงไรในเรื่องนั้น

5. การเข้าใจความหมายภาษา (Semantic Differential Technique หรือ S.D.) เทคนิคการวัดโดยใช้ความหมายของภาษาของ ชาลส์ ออสกูต เป็นเครื่องมือที่วัดได้ครอบคลุมชนิดหนึ่ง เครื่องมือวัดชนิดนี้จะประกอบด้วยเรื่องซึ่งถือเป็นสัณฐาน และจะมีคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกันเป็นคู่ ๆ ประกอบสัณฐานนั้นหลาย ๆ คู่ แต่ละคู่จะมี 2 ขั้ว ช่องจะห่างระหว่าง 2 ขั้วนี้ บ่งบอกด้วยตัวเลข ถ้าไกลข้างใดมากก็จะมีคุณลักษณะตามคุณศัพท์ของขั้วนั้นมาก

จากความหมายของความรู้และความตระหนัก พอสรุปได้ว่า ความรู้และความตระหนักนั้นมีความสัมพันธ์กันคือ ทั้งความรู้และความตระหนักก็เกี่ยวข้องกับการสัมผัส และการใช้จิตไตร่ตรองทั้งสิ้น โดยความรู้เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ ฯลฯ ซึ่งได้จากการสังเกตและรับรู้ที่ต้องอาศัยเวลา ส่วนความตระหนักเป็นเรื่องของความรู้สึกที่เกิดในสภาวะจิตที่ไม่เน้นความสามารถ ในการจำหรือระลึกได้

7. งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การวิจัยในต่างประเทศ

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1986 : 35) ได้ทดลองวิจัยในรัฐนิวฟาวด์แลนด์ โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน 6 ชั้นเรียน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองซึ่งใช้สื่อวรรณกรรมมีการพัฒนาทางภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้ใช้สื่อวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

วิลสัน และคนอื่นๆ (Wilson and others. 1986 : 32) ได้ศึกษานิสัยการอ่านของเด็กไทยใช้สื่อวรรณกรรมร่วมสมัย ผลปรากฏว่าวรรณกรรมร่วมสมัยช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจการใช้ศัพท์ มีความรวดเร็วในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน และมีแรงจูงใจในการอ่านสามารถที่จะอ่านหนังสือได้เป็นกิจนิสัย

เบลลิง, ซารา แคนนอน (Bealing, Sara Cannon. 1988 : 235) ทำการวิจัยในรัฐฟลอริดา โดยได้ศึกษาประเภทรูปแบบของภาษาการใช้คำที่ผิดแยกไปจากภาษาตรง โดยศึกษาเปรียบเทียบหนังสือที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสำหรับเด็กกับหนังสือที่ครูคัดเลือก ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยจำนวนการใช้คำพูดที่ผิดแยกจากภาษาตรงของหนังสือที่ได้รับรางวัลกับหนังสือที่ครูคัดเลือก พบว่าความสัมพันธ์ของหนังสือที่ได้รับรางวัลมีความถี่ของการใช้คำพูดที่ผิดแยกจากภาษาตรงนั้น ส่วนมากมีความหมายไปทางเยาะหยัน แดกดัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบเปรียบเทียบเป็นตรงข้าม

จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมสำหรับเด็ก จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาความรู้ การพัฒนาทางภาษา การสร้างกิจนิสัยที่ดีในการอ่านรวมทั้งรูปแบบของภาษา ในฐานะครูผู้สอนต้องสามารถสอนให้เด็กสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกต้องควรนำมาเป็นแบบอย่าง และสิ่งใดไม่ถูกต้อง

การวิจัยในประเทศ

หทัย ดันหยง (2532 : 214) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการใช้หนังสือเรียนตามปกติ

กัลยา ดุลยพิจิตร (2532 : 60 - 61) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณคดีกับวิธีสอนตามคู่มือครูจำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กตามวิธีสอนแบบวรรณคดีและกลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กตามวิธีสอนในคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง และของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการใช้แบบเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อในการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติ

กนกวรรณ ชื่นชม (2532 : 80 - 81) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบทที่มีหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ และกลุ่มควบคุมเรียนจากวิธีสอนปกติที่ใช้หนังสือเรียนปกติ ซึ่งผลการวิจัย

พบว่านักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนจุลบทที่มีหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติที่เรียนโดยใช้หนังสือปกตಿಯังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมในการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและดีกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 95 – 96) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และความสนใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม ความสนใจในการอ่านในกลุ่มทดลองก่อนสอนและหลังสอนไม่แตกต่างกัน ในกลุ่มควบคุมปรากฏว่า ก่อนสอนความสนใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังสอนไม่แตกต่างกัน และในกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง โดยมีขนาดอิทธิพล 1.63 ในตำแหน่ง Percentile ที่ 94.84

ทัศนีย์ โชติพิฤติพงศ์ (2535 : 80 – 81) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจ ในการเรียนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน จำนวน 52 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสนใจในการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาสนา จาดพุ่ม (2535 : 98 – 99) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ โรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริยาลักษณ์ พิลากุล (2535 : 59) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนจากหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ปราณี มองธรรม (2538 : 84) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องจังหวัดสิงห์บุรีของเรา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแล้ว การประเมินผลสรุปหลังการเรียนพบว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีประสิทธิภาพสูงกว่า

สุชาดา จันทร์แพง 2536 : (81 – 83) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเพื่อซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การคูณ และการหารวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าหนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิง

วรรณกรรมมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม การวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารได้ และเมื่อใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสอนซ่อมเสริมวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ก่อนการสอนซ่อมเสริม

จิรภา มาลัยธรรม (2541 : 88) ได้สร้างและศึกษาประสิทธิภาพแบบเรียนเล่มเล็กลอยฟ้าเรื่องการอนุรักษสิ่งแวดล้อม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการประเมินประสิทธิภาพแบบเรียนเล่มเล็กลอยฟ้า พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการประเมินผลสรุปหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ (2541 : 65) ได้สร้างหนังสือเรียนเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดอนุรักษสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลองสอนโดยใช้หนังสือเรียนเชิงวรรณกรรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการสร้างสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองเชียงทูน – สำโรงปราสาท เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 5 โรงเรียน มีนักเรียน 175 คน 5 ห้องเรียน

การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกำแมด และโรงเรียนบ้านหนองเชียงทูน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน รวม 50 คน ได้มาโดยการสุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 2 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำนวน 2 โรงเรียน สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 8 เล่ม
2. แบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยทั้งหมด
4. แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ
5. แผนการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จากเอกสารและหนังสือ การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็กของหทัย ดันหยง (2529) หนังสือการเขียนแบบเรียนของ หทัย ดันหยง (2528) หนังสือวรรณกรรมกับเด็กของบันลือ พฤษะวัน (2524) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1.2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์และความคิดรวบยอดของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่ม สร้างเสริมลักษณะนิสัย จากหลักสูตรประถมศึกษา และคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เรื่อง สิ่งเสพติดให้ โทษ

1.3 สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้หลักเกณฑ์การผลิตของหทัย ดันหยง (2532 : 64 – 72) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา จากคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ

(1) นำความคิดรวบยอด มาสร้างเป็นแก่นสาระของเนื้อหาแบบเรียนเล่มเล็กเชิง วรรณกรรมซึ่งจากการวิเคราะห์ความคิดรวบยอด สามารถวิเคราะห์ได้ 8 ประการ

(2) นำข้อมูลจากข้อ (1) มาสร้างเป็นแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 8 เล่ม โดยใช้ขั้นตอนการสร้างตั้งแต่การคิดเรื่อง วางโครงเรื่อง เขียนเรื่อง การร่างต้นฉบับและบันทึกการจัดรูปเล่ม ต้นฉบับจริงแล้วให้ประธานควบคุมปริญาณิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 4 คนได้แก่อาจารย์สมพร มันทานนุชาติ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์ลัดดาวัลย์ เชาว์วิวัฒน์ ตรวจพิจารณา เนื้อหา เรื่องราว ภาษา ภาพประกอบ และความเหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ เล่มที่ 1 ชื่อเรื่อง ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา เล่มที่ 2 - 4 ไม่มีข้อแก้ไข เล่มที่ 5 – 8 มีข้อแก้ไขดังนี้ การสะกดคำผิด เพราะการใช้ถ้อยคำที่เป็นภาษาพูดเล็กน้อย

1.3.2 ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม แล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม (ฉบับ ร่าง) เสนอประธานควบคุมปริญาณิพนธ์ขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลอง

1.3.3 นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ฉบับร่างจำนวน 8 เล่ม ไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกระต่ายต้อน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรังค์กู่ ที่ไม่ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ในอัตราส่วน 1:1 เพื่อหาข้อบกพร่องด้านเนื้อหา รูปภาพ ภาษา ถ้อยคำ และ ความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พอสรุปได้ดังนี้ เล่มที่ 1 ภาพหน้าปกไม่ค่อยชัดเจน เล่มที่ 2 ไม่มี ข้อแก้ไข เล่มที่ 3 แก้ไขคำสะกดผิด เล่มที่ 4-8 ไม่มีข้อแก้ไข

1.3.4 นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ปรับปรุงแล้วทั้ง 8 เล่ม ไปทดลองกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกระต่ายต้อน จำนวน 10 คนในอัตราส่วน 1:10 เพื่อหาข้อบกพร่องด้าน เนื้อหา ภาษา รูปภาพ ถ้อยคำและความเหมาะสม พอสรุปได้ดังนี้คำพูดบางประโยคสั้น บางประโยคยาวเกินไป แล้วนำไป นำเสนอต่อประธานควบคุมปริญาณิพนธ์ แล้วแก้ไขตามคำแนะนำ ปรับปรุงภาษาและถ้อยคำ ให้ถูกต้อง เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.3.5 นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ปรับปรุงแล้วจากครั้งที่ 2 ให้ประธานและกรรมการตรวจอีกครั้ง แล้วนำไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียน 30 คน โรงเรียนบ้านตาเปียง กลุ่มโรงเรียนหนองเขียงทูน-สำโรงปราสาท สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ โดยวิธีหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2531 : 295)ค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแต่ละเล่มหลังการเรียนแต่ละเล่ม

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มาทดสอบหลังเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมรวมทุกเล่ม

ผลการหาประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน 80 / 80 ปรากฏดังนี้

(1) เรื่อง เจียด...ตาย	มีค่าประสิทธิภาพ	88 / 81
(2) เรื่อง มหันตภัยในขวด	มีค่าประสิทธิภาพ	82 / 81
(3) เรื่อง ทำดวงลนรก	มีค่าประสิทธิภาพ	84 / 81
(4) เรื่อง มฤตยูสีดำ	มีค่าประสิทธิภาพ	84 / 81
(5) เรื่อง ยาปีศาจ	มีค่าประสิทธิภาพ	83 / 81
(6) เรื่อง ขนมหาตาดาน	มีค่าประสิทธิภาพ	83 / 81
(7) เรื่อง ยาขยันบันปัญญา	มีค่าประสิทธิภาพ	82 / 81
(8) เรื่อง ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก	มีค่าประสิทธิภาพ	83 / 81

2. แบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี วิธีสร้างจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของชวาล แพร์ตันกุล(2520: 1-407) หนังสือการทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการของบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527: 1-211) และหนังสือการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบของพวงรัตน์ ทวีรัตน์(2529:1-37)

2.2 ศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียนตามคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หนังสือเรียนและคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

2.3 ศึกษาจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแต่ละเล่มและสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม แต่ละเล่ม ข้อสอบเป็นแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม แต่ละฉบับที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ อาจารย์สมพร มันทานุชาติ อาจารย์วารภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์ลัดดาวัลย์ ชาววิวัฒน์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ข้อสอบแต่ละข้อ สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.2527:1-211) นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกระต่ายต้อน โรงเรียนบ้านหนองเขียงทูน โรงเรียนบ้านกำแมด โรงเรียนบ้านตาเปียง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จำนวน 100 คน

2.5 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เตห์ ฟาน แบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ได้ข้อสอบที่มีความยากอยู่ระหว่าง 0.29 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 – 0.70 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ: 168-170) ได้ข้อทดสอบแต่ละเล่ม ฤษะ 10 ข้อ และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1-8 ตามลำดับ ดังนี้ 0.60 , 0.62, 0.71, 0.66, 0.76, 0.85, 0.80, 0.82

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชาวาล แพร์ตกุล (2520 : 1 – 405) หนังสือการทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการของบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527 : 1 – 211) และหนังสือการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 1 – 37)

3.2 วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาที่ใช้ทดลอง เพื่อใช้ในการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ได้วิเคราะห์แล้ว

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินน์ อาจารย์พิมล วิเศษสังข์ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่เขียนนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน + 1 สำหรับข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน - 1 สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.5 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ทั้งหมด 56 ข้อ แล้วนำข้อสอบที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและได้เรียนเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ไปแล้วจำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ เมื่อตรวจให้คะแนนแล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน (Fan, 1952 : 1 – 32) ได้ข้อสอบจำนวน 40 ข้อที่มีความยาก อยู่ระหว่าง .24 - .80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 – .51 มาใช้ในการทดลองต่อไป

3.6 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกตามเกณฑ์ในข้อ 3.5 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกระต่ายต่อน โรงเรียนบ้านหนองเชียงทูน โรงเรียนบ้านตาเปียง โรงเรียนบ้านกำแมดซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และได้เรียนเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษมาแล้ว จำนวน 100 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR – 20 (ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168 – 170) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 0.752

4. แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนทำดังนี้

กรณีที่ 1 ข้อความที่มีความหมายในทางบวกให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ข้อความที่มีความหมายในทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

4.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและประเมินผล ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี อาจารย์พิมล วิเศษสังข์ อาจารย์คล่อง พิมพ์สมาน เพื่อพิจารณาข้อความครอบคลุมด้านเนื้อหาและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในแต่ละข้อ ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

4.2 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกระต่ายด่อน โรงเรียนบ้านโฮลึง โรงเรียนบ้านศาลา โรงเรียนบ้านตาเปียง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรังคู้ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2538 : 215 – 217) คัดเลือกข้อที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ .05 อำนาจไวได้ 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ค่า t 2.22 - 4.80

4.3 นำแบบสอบถามจากข้อ 5.2 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.780

5. แผนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอนโดยดำเนินการดังนี้

5.1 ศึกษารูปแบบโครงสร้างการสอนทั้งสองลักษณะเพื่อสร้างแผนการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่รูปแบบและโครงสร้างปรากฏดังภาพแผนผัง

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนา ชักถามร้องเพลง เกมต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับบทเรียนใหม่ เพื่อปลูกเร้าให้นักเรียนต้องการอ่านแบบเรียน	1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนา ทบทวนความรู้เดิม ชักถาม ร้องเพลง และเกมต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับบทเรียนใหม่
2. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนแล้วสนทนา ชักถาม	2. ครูให้นักเรียนศึกษาผลร้ายของสิ่งเสพติด จากบัตรภาพ ภาพจากหนังสือพิมพ์ หนังสือแบบเรียน
3. นักเรียนเล่าเรื่อง ชักถาม แบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ อภิปรายเรื่อง	3. นักเรียนออกมารายงานหน้าชั้นและจัดป้ายนิเทศ
4. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนเขียนเรื่อง ทำแบบฝึกหัด พร้อมระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	4. ครู นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท
5. เสนอผลงาน ครูนักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้	5. สรุปและประเมินผลการเรียน

ภาพประกอบ 11 แสดงรูปแบบและโครงสร้างแผนการสอน

5.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของแผนการสอน

5.2.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ

5.2.2 นำความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มาเขียนแผนการสอน (สำหรับกลุ่มทดลอง) นำความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ มาเขียนแผนการสอน (สำหรับกลุ่มควบคุม) ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.2.3 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ได้แก่ อาจารย์สมพร มันทนานุชาติ อาจารย์คล่อง พิมพ์สมาน อาจารย์วารภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม เพื่อตรวจข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

5.2.4 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตาเปียง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรังค์กู๋ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา

5.2.5 ผู้วิจัยนำแผนการสอนไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจอีกครั้งก่อนนำไปทดลองสอนจริง

วิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบที่มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม และมีการสอบครั้งแรกกับสอบครั้งหลัง (Randomized Control – Group Pretest – Posttest Design)

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~x	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
T ₁	แทน	การสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง
x	แทน	การจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง
~x	แทน	ไม่มีการจัดกระทำหรือการให้ตัวแบบทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 การทดลองแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ จำนวนทั้งหมด 24 คาบ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 กำหนดตารางทดลองสอน

วัน	เวลา	
	09.00 – 10.00	11.00 – 12.00
จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ใช้เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วย
  - 1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 1.2 แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนสอบก่อนเรียน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล
2. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเนื้อหาวิชาเดียวกัน จุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกัน และระยะเวลาทดลองเท่ากัน คือ กลุ่มละ 24 คาบ คาบละ 20 นาที โดย
  - 2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
  - 2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยหนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ
3. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดของการทดลอง
  - 3.1 ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน
  - 3.2 ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียน ทั้งสองกลุ่มด้วยแบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ โดยการทดสอบเมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว
4. ตรวจสอบผลการทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC เพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t – test for Independent Group) ในรูปของคะแนนความแตกต่าง (Difference Scores)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในปัญหาที่เกิดสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t – test for Independent Group) ในรูปของคะแนนความแตกต่าง (Difference Scores)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 หาดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2539 : 248 - 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพย์ติดให้โทษ โดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ ฟาน

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพย์ติดให้โทษ โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อ ๆ หรือ 1 – p

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพย์ติดให้โทษ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ของ ครอนบัท (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

1.5 หาประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2532 : 495 – 496)

$$E_1 = \left(\frac{\sum x}{N} \right) \times 100$$

$$E_2 = \left(\frac{\sum F}{N} \right) \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในบทเรียนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดท้ายบท
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากแบบฝึกหัด
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของการทดสอบหลังการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2.1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของคะแนนโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 76 - 77)

$$S^2 = \frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2.2 ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 โดยผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบที่ t - test แบบ Independent ในรูป Difference Scores (Scott and Wertheimer. 1962 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา
	S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

D_1	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง
D_2	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มควบคุม
MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของทุกคนในกลุ่มทดลอง
MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของทุกคนในกลุ่มควบคุม
$S_{MD_1 - MD_2}$	แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง ของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1 และ MD_2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
$\bar{x}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{x}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
MD	แทน	คะแนนเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างการทดลอง หลังการทดลอง กับก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดลอง กับก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent Group) ในรูปของคะแนนความแตกต่าง (Difference Score) ได้ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลต่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ก่อนและหลังทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}_1$	$\bar{x}_2$	MD	S ²	t	p-value
กลุ่มทดลอง	25	20.6	29.68	9.08	7.45		
กลุ่มควบคุม	25	17.00	22.44	15.24	10.82	.48	.000

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าที แบบสองกลุ่มที่อิสระ (t-test for Independent Group) ได้ผล ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	x_1	X_2	MD	S^2	t	p-value
กลุ่มทดลอง	25	77.28	79.64	2.36	5.95	3.63	.001
กลุ่มควบคุม	25	70.40	71.68	1.28	9.05		

จากตาราง 4 ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยหนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยหนังสือของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 กลุ่มโรงเรียนหนองเชียงทูน-ลำโรงปราสาท สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 5 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 175 คน มีการจัดชั้นเรียนแบบคละ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านก้ามแมดและโรงเรียนบ้านหนองเชียงทูน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรจำนวน 5 ห้องเรียนห้องเรียนละ 25 คน สุ่มมา จำนวน 2 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มอีกครั้ง เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 50 คน โดยการกำหนดให้

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

4.1 แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจำนวน 8 เล่มสำหรับกลุ่มทดลอง

4.2 หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับกลุ่มควบคุม

4.3 แผนการสอน

4.3.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง สร้างแผนการสอนรายคาบ โดยใช้เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้จากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 1 เล่ม สร้างแผนการสอน 1 แผน

4.3.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ศึกษาและสร้างตามขั้นตอนการสอน ตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ในคู่มือครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้จากหนังสือเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ และจุดประสงค์การเรียนรู้ว่า และเหตุการณ์ และจุดประสงค์ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เนื้อหาสิ่งเสพติดให้โทษ

4.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องยาเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ ลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.24-0.80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 0.51 และมีความเชื่อมั่น 0.752

4.5 แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.22 – 4.80 และมีความเชื่อมั่น 0.780

5. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โดยสอนสัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ รวมระยะเวลาที่ใช้ในการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คาบ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ก่อนดำเนินการสอนได้ทำการสอบก่อนเรียน (pretest)กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษและทดสอบวัดความตระหนักที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ แล้วบันทึกผลการทดสอบไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

5.3 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในเนื้อหาเดียวกัน จุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกันโดยนำมาบูรณาการสอนทั้งกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ระยะเวลาทดลองเท่ากันคือกลุ่มละ 24 คาบละ 20 นาที โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 8 เล่ม และกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5.4 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดของการทดลองแล้ว จึงทำการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ และทดสอบความตระหนักที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษและแบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent Group) ในรูปของคะแนนความแตกต่าง (Difference Score)

2. เปรียบเทียบความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยใช้ค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent Group) ในรูปของ Different Scores

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

จากการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ หน่วยที่ 11 ชาวเหตุการณ์และวันสำคัญ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เนื้อหาจริยศึกษา เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยหนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวน่าจะมีผลมาจาก แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแบบเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายโยงการเรียนรู้สนองตอบการเรียนรู้จุดประสงค์รายย่อยซึ่งได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรแล้วนำมาผูกเป็นเรื่องราวโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดหลักและความคิดรวบยอดรองซึ่งสามารถสนองตอบการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนั้นแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแบบเรียนที่เน้นความคิดรวบยอดเดียว ไม่ซ้ำซ้อนให้ทั้งความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน มีรูปแบบที่กระชับรัดกุมเหมาะสมกับเด็ก กระตุ้นความสนใจและเข้าใจมีเนื้อหาที่สร้างจากเรื่องที่เป็นรูปธรรมนำเสนอไปสู่นามธรรม สอนจากเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนไปสู่เรื่องที่ไกลตัว และสอนเรื่องที่นักเรียนได้พบเห็นเป็นประจำ รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นอกจากนั้นยังเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำกิจกรรม เช่นอ่านเรื่องจากแบบเรียน แสดงบทบาทสมมติ ให้นักเรียนได้คิดเรื่อง เขียนเรื่องแสดงตามแบบหรือจินตนาการและเรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนี้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมได้นำเสนอเนื้อเรื่องที่เป็นชีวิตจริง มาผูกเรื่องให้หน้าตื่นเต้นรำให้สนุกสนานมีการคิดเรื่องวางโครงเรื่อง มีปมเรื่องกระตุ้นจิตสำนึกโดยเฉพาะ สร้างให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร คือมีความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม สำนึกในหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความกล้าหาญเสียสละ มีความเมตตากรุณา ละเอียดถี่ถ้วน มีระเบียบวินัย รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ริงเนส (Ringness.1965 : 43) ที่ได้ทดลองใช้สื่อสร้างแรงจูงใจ เช่นนิทาน นิยายกับนักเรียนกลุ่มทดลองใช้หนังสือเรียนปกติกับนักเรียนกลุ่มควบคุมปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลสันและคนอื่น ๆ (Wilson and others.1986 : 32) ที่ได้ศึกษานิสัยการอ่านของนักเรียนซึ่งได้ใช้สื่อวรรณกรรมร่วมสมัยปรากฏว่าวรรณกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฟิลลิปส์ (Phillips.1986:36)ซึ่งวิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาภาษาเขียนของเด็ก ซึ่งจะพบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้สื่อวรรณกรรมสามารถพัฒนาภาษาได้มีประสิทธิภาพสูงกว่านอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัย ต้นหยง (2533:บทคัดย่อ)ได้ทำการวิจัยโดยการสร้างสื่อหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อพัฒนาการอ่านเปรียบเทียบกับหนังสือปกติเชิงวรรณกรรม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่ใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่าการสอนโดยใช้หนังสือเรียนปกติเชิง

วรรณกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ ชื่นชม (2532:79) ที่ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบทที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา จาดพุ่ม.(2535: บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล(2543: บทคัดย่อ) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและความคงทนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.ความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

จากการศึกษาพบว่าความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพิ่ม มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามข้อ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเมื่อได้รับการสอนจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมซึ่งเป็นสื่อกลไกที่มีประสิทธิภาพ ได้มีโอกาสได้รับข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระเป็นวรรณกรรม บันเทิงคดีมีการผูกเรื่อง สร้างปมปัญหาให้นักเรียนได้คิดเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกเชิงจริยธรรมตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและยังมีคติเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้อง ความตระหนักเป็นความสำนึกของบุคคลเมื่อนักเรียนได้รับประสบการณ์ ที่เป็นสถานการณ์จำลองจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะเกิดการรับรู้ขึ้นและนำไปสู่ความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ และนำไปสู่ความตระหนักในโอกาสต่อไปซึ่งประสาธ อิศรปริดา(2523:177)กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกิดจากข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ การสัมผัสและการใช้จิตไตร่ตรองคิดหาเหตุผล ความตระหนักเป็นเรื่องราวของโอกาส การได้รับการสัมผัสจากสิ่งเร้าโดยไม่ตั้งใจ การใช้จิตไตร่ตรองแล้วจึงเกิดสำนึกต่อปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ คุณสมบัติของสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความตระหนักเกิดจากการได้รับความรู้หรือการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่มีต่อความตระหนัก กู๊ด (Good.1973 : 54) กล่าวว่าความตระหนักเป็นผลของกระบวนการทางปัญญา เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าแล้วเกิดการรับรู้ เมื่อเกิดการรับรู้แล้วต่อไปก็จะเกิดความเข้าใจในสิ่งเร้า นั้น คือเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งเร้า นั้นและนำไปสู่ความรู้ในสิ่งนั้น และเมื่อบุคคลเกิดความรู้แล้วก็มีผลนำไปสู่ความตระหนักในที่สุด

จากการสังเกตพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีความสนใจ ตั้งใจอ่านอย่างจริงจัง หลังจากอ่านเสร็จแล้ว นักเรียนได้มีโอกาสได้รู้และเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งเสพติดได้ดีขึ้น สังเกตได้จากการที่นักเรียนมีคำถาม หลังจากผู้วิจัยสอนเสร็จหรือเมื่อมีเวลาว่างหลังจากการสอนเสร็จแล้ว มักจะเข้ามาถามถึงเรื่องราว ของสิ่งเสพติดซึ่งบางเรื่องนักเรียนบางคนไม่เคยได้รับทราบมาก่อนเลยและเนื้อเรื่อง

บางเล่มในแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมน่าสนใจ ทำให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนๆ แสดงความสงสัยตัวละครในเรื่องและพูดว่ากล่าวตัวละครที่นิสัยไม่ดี แสดงให้เห็นว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการรับรู้ได้เป็นอย่างดี

ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นของใหม่ซึ่งนักเรียนไม่เคยพบเห็นที่ไหนมาก่อนทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้เรื่องราว โดยเฉพาะชื่อเรื่องเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจอยากทราบว่าเรื่องต่อไปชื่อว่าอะไร เมื่อผู้วิจัยสอนเสร็จแล้วมักจะถามบ่อย ๆ เช่นถามว่าพຽ່ງนี้เรื่องอะไร เรื่องสั้นหรือเรื่องยาว
2. การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสามารถทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ซึ่งมุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย มีการแสดงความคิดเห็น มีการระดมพลังสมอง มีการพูดจาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดเรื่องที่จะแสดงบทบาทสมมติ มีหัวหน้ากลุ่มคอยจัดแจงอย่างเห็นได้ชัดเจน
3. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ได้อ่านแบบเรียน เขียนเรื่องตามความสามารถ ประกอบกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีภาพประกอบ มีตัวละคร นักเรียนได้สนุกกับการระบายสี
4. ผู้เรียนมีความสุขและแสดงบทบาทสมมติ มีรอยยิ้ม หัวเราะอย่างสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อกลไกถ่ายโยงการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้สนใจสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในเนื้อหาที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษและเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรอื่นๆ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นด้วยเช่น ความคงทนในการเรียนรู้ในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติด เพื่อให้นักเรียนเห็นโทษและพิษภัยที่เกิดจากสิ่งเสพติด
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดการศึกษาเอกชน สังกัดเทศบาล สังกัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมส่งผลต่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้และสามารถป้องกันเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ครอบคลุมกลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสใช้ยาเสพติดในอนาคต
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในเนื้อหาเดียวกันในระดับชั้น อนุบาล ถึงมัธยมศึกษา
4. ควรมีการสร้างหนังสือเพื่อนำไปสู่หนังสือระบบมัลติมีเดียในซีดีรอม (CD – ROM) และสื่อในลักษณะอื่นๆต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นชม.(2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีปกติกับวิธีสอนชุดจุดบทที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิง
วรรณกรรม.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- กิดานัน มลิตทอง.(2536).เทคโนโลยีการศึกษาว่าร่วมสมัย.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศึกษา.
- _____. (2534) . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533).กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศึกษา.
- _____. (2534). คู่มือการอบรมครูแนะแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง 2533) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2535). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยา ดุลพิจิตร.(2532). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณิกับวิธีสอน
ตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กองบรรณาธิการ(นามแฝง). (สิงหาคม2542). ยาเสพติดในโรงเรียน.วารสารปฏิรูป. 2(17):14-18.
- จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. (2542). โครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับการแพร่ระบาดของยาบ้า. กรณีศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์).กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพรัตกุล.(2526).เทคนิคการวัดผล.กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.(2532).สื่อการสอนระดับประถมศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 8.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- ช่างน้ำ(นามแฝง).(2542,กุมภาพันธ์-มีนาคม). "ยาม้า ยาบ้า: ความเป็นมา,"วารสารกรมคุมประพฤติ.6(1): 5-6.
- ซารา ไวลี. (2523). ลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ(เอกสารการประชุมปฏิบัติการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.อัดสำเนา.
- ทัศน์ โขติพฤตวิวงศ์.(2535).การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนกลุ่มการทำงานและ
พื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับที่
เรียน โดยใช้สื่อใบงาน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- นางลักษณ์ โดบันลือภพ.(2539).*การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อป้องกันการฟุ้งยาแอมเฟตามีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*.วิทยานิพนธ์ วท.บ.(สาธารณสุขศาสตร). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พดุกะวัน.(2524).*วรรณกรรมกับเด็ก*.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.(2527).*การทดสอบแบบอิงเกณฑ์:แนวคิดและวิธีการ*.กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- ปิ่น โค. (2540). *ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชาลักษณ์ พิลากุล.(2535).*การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียน วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับหนังสือเรียนตามคู่มือครู*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(เอกการประถมศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสาธ อิศรปริดา.(2523).*จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน*.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟฟิคอาร์ต.
- ประเสริฐ หนูนาบี.(2541).*การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี มงธรรม. (2538).*การสร้างสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง จังหวัด “สิงบุรีของเรา” กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรประไพ เสือเขียว.(2542,7ธันวาคม). “วาไรตี้..เดลินิวส์,” หน้า 5.
- ไพโรจน์ เบาใจ.(2520).*คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม*.กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มะลิ (นามแฝง). (2540,กรกฎาคม-สิงหาคม). “สารเสพติด ผู้เสพติด ผู้ขายติดคุก,” *วารสารการประชาสัมพันธ์*. 40 (4): 24-25.
- รัตนา บรรณาธรรม. (2539,มกราคม-มิถุนายน) . “กฎหมายเกี่ยวกับภัยยาเสพติด,” *วารสารต่อต้านยาเสพติด*.12(1).
- รุจิ ภูสาระและสุรเดช สำราญจิต.(2535). *คู่มือครูสุขศึกษา*.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งกานต์ ธรรมรัตน์.(2541).*การสร้างหนังสือเตรียมเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.(2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____.(2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- วาสนา จาดพุ่ม.(2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ.ปริญญาโท กศ.ม.(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่.(2523).พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์.(2540).พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522-2540. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สุตรไพศาล.
- ศิริรัตน์ ลาโพธิ์สิงห์.(2539,20 ธันวาคม). “วาไรตี้,”เดลินิวส์.หน้า 5.
_____. (2540,26 มิถุนายน). “วาไรตี้,”เดลินิวส์. หน้า 5.
- สนั่น มีชันหมาก. (2537). วิจารณ์วรรณกรรม.กรุงเทพฯ: เท็ดโปรโมชั่น แอนด์ แอดเวอร์ไทซิง จำกัด.
- สมหมาย วันสอน.(2522).เจตคติและพฤติกรรม.กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สุชา จันท์เอม.(2533).จิตวิทยาเด็กเกร.กรุงเทพฯ:บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุชาติ จันท์แพง.(2536). การศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเพื่อซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม.(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย.(2537,กันยายน).ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ.พิมพ์ครั้งที่ 9.กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา.(2538).ปัญหาการเสพติดและปัญหาทางเพศในเด็กวัยรุ่น.เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนการวัยรุ่นและการอบรม(หน่วยที่ 9-15).นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.(2540). ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา.ศรีสะเกษ: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.(2535).การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา .กรุงเทพฯ:บริษัทรวูฒิการพิมพ์.
_____.(2539). รายงานข้อมูลสภาพปัญหาการระบาดของยาบ้าประเทศไทย. กรุงเทพฯ:ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูลสำนักพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด.อัดสำเนา.
_____.(2539).ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลดอุปสงค์ในการใช้ยาเสพติด พ.ศ. 2532-2539. กรุงเทพฯ: กองป้องกันยาเสพติด.ม.ป.พ.
_____. (2541). แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.
_____. (2542) .แนวทางการดำเนินการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- หทัย ดันหยง.(2528).การเขียนหนังสือแบบเรียน.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
_____. (2529).การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก.กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์.
_____. (2531).โครงการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาและหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- หทัย ดันหยง.(2532).*การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการ อ่านในระดับประถมศึกษา*. รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด.
- _____ . (2534).*โครงการแบบเรียนลอยฟ้า.เอกสารสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องการผลิตสื่อเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้สำหรับเด็ก*.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- _____ . (2536).*"สื่อเรียนอัตลักษณ์,"วันประถมศึกษาสัมพันธ์*. ครั้งที่ 11.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตุลา.
- เอมอัชฌา รัตน์นิรมัจ.(2527).*ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องสิ่งเสพติด โดยการใช้เทคนิคการสอนแบบนักเรียนสนกันเอง*.วิทยานิพนธ์ วท.ม.(สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.
- อ้อยแดง หอมสุวรรณ.(2538).*การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสื่อตามแนวการสอนปกติ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- Bloom,Benjamin S.(1971). *Mastery Learning:Theory and Practice*.New York:Holt Rinehart and Winston.
- Eysench ,H.J. and Arnold,W.(1973). *Encyclopedia of Psychology*. London:Search Press,1972.Dictionary of Education,New York Mc Grow-Hill Book Company,Inc.
- Good. Carter V.(1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book. Harncheck, Don E. Encounters with the Self. 2nd ed. New York : Hot.
- Fan, Chung The. (1952). *Item Analysis Table*. New Jersey : Educational Testing Service, Princeton.
- Hill,M.(1987).*Drug Use.Misuse ,Abuse for families*.Third printing.USA.:ThePublic Affairs.Committec Inc.
- Runes,Dagabert D.(1971). *Dictionary of Philosoph*. New Jersey:Liffle field.Adam Co.
- Scott, William A. and Wertheimer Micheal. (1962). *Introduction to Psychological Research*. New York : John Wiley and Sons, Inc.
- Wolman,Benjamin S.(1973). *Dictionary of Behavioral Science*. London: Litton Educational Publishing Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม

1. อาจารย์วราภรณ์ นียมพงษ์	อาจารย์ 3 โรงเรียนวัดเทวสุนทร
2. อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น
3. อาจารย์สมพร มันทนานุชาติ	ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์ลัดดาวัลย์ เชาว์วิวัฒน์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอน

1. อาจารย์วราภรณ์ นียมพงษ์	อาจารย์ 3 โรงเรียนวัดเทวสุนทร
2. อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น
3. อาจารย์สมพร มันทนานุชาติ	ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์คล่อง พิมพ์สมาน	ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. อาจารย์วราภรณ์ นียมพงษ์	อาจารย์ 3 โรงเรียนวัดเทวสุนทร
2. อาจารย์สมพร มันทนานุชาติ	ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. อาจารย์ลัดดาวัลย์ เชาว์วิวัฒน์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผู้เชี่ยวชาญแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี่	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์พิมลย์ วิเศษสังข์	ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
3. อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น

ผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามวัดความตระหนัก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี่	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์พิมลย์ วิเศษสังข์	ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
3. อาจารย์คล่อง พิมพ์สมาน	ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข

ค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

คะแนนความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คะแนนความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

การคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การคำนวณเปรียบเทียบความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 5 แสดงประสิทธิภาพของแบบเวียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน 80/80

ลำดับที่/เรื่อง	เกณฑ์มาตรฐาน 80/80
1. เจียด...ตาย	88/81
2. มหันตภัยในขวด	82/81
3. ทำตวลนรก	84/81
4. มฤตยูสีดำ	84/81
5. ยาปีศาจ	83/81
6. ขนมหาทาน	83/81
7. ยาขยันบันปัญญา	82/81
8. ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก	83/81

ตาราง 6 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 1 เรื่อง เจียด...ตาย

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.72	0.40
2	0.76	0.42
3	0.78	0.41
4	0.69	0.35
5	0.70	0.44
6	0.63	0.51
7	0.71	0.47
8	0.65	0.33
9	0.76	0.36
10	0.61	0.44

ตาราง 7 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 2 เรื่อง มหันตภัยในขวด

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.33
2	0.47	0.29
3	0.42	0.25
4	0.68	0.44
5	0.73	0.22
6	0.60	0.44
7	0.67	0.29
8	0.55	0.40
9	0.59	0.59
10	0.42	0.40

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 3 เรื่อง ทำดวงนรก

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.79	0.25
2	0.78	0.33
3	0.29	0.37
4	0.76	0.33
5	0.42	0.51
6	0.60	0.40
7	0.53	0.44
8	0.44	0.51
9	0.45	0.37
10	0.57	0.22

ตาราง 9 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 4 เรื่อง มฤตยูสีด้า

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.50	0.59
2	0.54	0.44
3	0.45	0.37
4	0.45	0.40
5	0.47	0.51
6	0.69	0.51
7	0.48	0.48
8	0.80	0.48
9	0.66	0.22
10	0.74	0.51

ตาราง 10 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 5 เรื่อง ยาปีศาจ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.70	0.51
2	0.55	0.37
3	0.36	0.44
4	0.60	0.37
5	0.44	0.55
6	0.53	0.40
7	0.68	0.70
8	0.54	0.51
9	0.72	0.40
10	0.71	0.48

ตาราง 11 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 6 เรื่อง ขนมหาดาน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.25	0.29
2	0.49	0.59
3	0.54	0.66
4	0.77	0.59
5	0.52	0.44
6	0.59	0.59
7	0.44	0.59
8	0.31	0.25
9	0.53	0.55
10	0.47	0.51

ตาราง 12 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 7 เรื่อง ยาขยันขันขันปัญญา

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.48	0.55
2	0.64	0.37
3	0.72	0.51
4	0.67	0.33
5	0.60	0.44
6	0.58	0.51
7	0.48	0.63
8	0.42	0.44
9	0.57	0.37
10	0.79	0.48

ตาราง 13 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายบทเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เล่มที่ 8 เรื่อง ชื่นสรวรรค์หรือลงนรก

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.78	0.48
2	0.65	0.37
3	0.78	0.66
4	0.46	0.66
5	0.70	0.44
6	0.42	0.53
7	0.52	0.44
8	0.69	0.66
9	0.53	0.59
10	0.53	0.40

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1

โดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR - 20)

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 1

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{1.994}{4.375} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.544 \\
 &= 0.604
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 2

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.355}{5.343} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.559 \\
 &= 0.620
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 3

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{1.907}{5.347} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.634 \\
 &= 0.667
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 4

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.315}{5.789} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.600 \\
 &= 0.667
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 5

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.413}{7.676} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.685 \\
 &= 0.761
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 6

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.240}{9.767} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.770 \\
 &= 0.855
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 7

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.186}{7.907} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.745 \\
 &= 0.803
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเล่มเล็ก เล่มที่ 8

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{10}{10-1} \left\{ 1 - \frac{2.204}{8.646} \right\} \\
 &= 1.111 \times 0.745 \\
 &= 0.827
 \end{aligned}$$

การหาประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้สูตร

$$E_1 = \left[\frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \right] \times 100$$

$$E_2 = \left[\frac{\frac{\sum x}{N}}{B} \right] \times 100$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1

$$\begin{aligned} E_1 &= \left[\frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \right] \times 100 \\ &= \left[\frac{\frac{256}{30}}{10} \right] \times 100 \\ &= \left[\frac{8.83}{10} \right] \times 100 \\ &= 0.883 \times 100 \\ &= 88.30 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 2

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{246}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.2}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.82 \times 100 \\
 &= 82.00
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 3

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{252}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.4}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.84 \times 100 \\
 &= 84.00
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 4

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{254}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.46}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.84 \times 100 \\
 &= 84.66
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 5

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{249}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.3}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.83 \times 100 \\
 &= 83.00
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 6

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{251}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.36}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.83 \times 100 \\
 &= 83.66
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 7

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{N} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{247}{30} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.23}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.82 \times 100 \\
 &= 82.33
 \end{aligned}$$

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 8

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \left[\frac{\sum x}{\frac{N}{A}} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{250}{\frac{30}{10}} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{8.33}{10} \right] \times 100 \\
 &= 0.83 \times 100 \\
 &= 83.33
 \end{aligned}$$

การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบ

$$\begin{aligned}
 E_2 &= \left[\frac{\sum x}{\frac{N}{B}} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{978}{\frac{30}{40}} \right] \times 100 \\
 &= \left[\frac{32.6}{40} \right] \times 100 \\
 &= 0.815 \times 100 \\
 &= 81.50
 \end{aligned}$$

ตาราง 14 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.58	0.20	21	0.80	0.33
2	0.72	0.22	22	0.86	0.29
3	0.33	0.29	23	0.36	0.29
4	0.65	0.51	24	0.70	0.33
5	0.67	0.29	25	0.25	0.29
6	0.80	0.22	26	0.66	0.33
7	0.24	0.44	27	0.29	0.25
8	0.44	0.20	28	0.67	0.63
9	0.80	0.20	29	0.59	0.22
10	0.48	0.20	30	0.80	0.29
11	0.52	0.20	31	0.80	0.40
12	0.62	0.37	32	0.51	0.29
13	0.77	0.29	33	0.35	0.29
14	0.78	0.29	34	0.64	0.51
15	0.29	0.29	35	0.52	0.36
16	0.80	0.23	36	0.32	0.37
17	0.37	0.29	37	0.58	0.51
18	0.33	0.37	38	0.62	0.51
19	0.45	0.34	39	0.67	0.40
20	0.50	0.32	40	0.44	0.29

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ จากสูตร KR -20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$n = 40$$

$$\sum pq = 7.9316$$

$$S_t^2 = 29.73$$

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \frac{40}{40-1} \left\{ 1 - \frac{7.9316}{29.73} \right\} \\ &= \frac{40}{39} \left\{ \frac{21.798}{29.73} \right\} \\ &= 1.0256 \times 0.7332 \\ &= 0.752 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 0.752

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โดยวิธีแจกแจง t – distribution ด้วยการคิด 25 %

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	4.00
2	2.19
3	3.72
4	2.79
5	4.80
6	3.82
7	2.23
8	4.76
9	3.28
10	4.02
11	4.13
12	2.27
13	2.22
14	2.72
15	4.39
16	4.45
17	2.75
18	4.17
19	3.08
20	2.48

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ α - Coefficient

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

$$n = 20$$

$$S_t^2 = 71.9798$$

$$\sum S_i^2 = 18.6319$$

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{18.6319}{71.9798} \right\} \\ &= \left\{ \frac{20}{19} \right\} \left\{ \frac{53.3479}{71.9798} \right\} \\ &= \{1.0526 \times 0.7411\} \\ &= 0.7801 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ = 0.7801

ตาราง 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ (คะแนนเต็ม 40) ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	22	28	14	24	33
2	22	25	15	24	32
3	24	32	16	18	25
4	16	22	17	16	23
5	16	25	18	25	32
6	16	28	19	20	32
7	20	32	20	25	35
8	22	30	21	24	32
9	17	24	22	25	34
10	17	29	23	18	32
11	20	28	24	20	33
12	22	32	25	22	36
13	20	28			

$$\begin{aligned} \bar{x}_1 &= 20.600 \\ \bar{x}_2 &= 29.680 \\ MD_1 &= 9.08 \\ S &= 7.452 \end{aligned}$$

ตาราง 17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ(คะแนนเต็ม 40) ของกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	19	20	14	18	27
2	22	22	15	16	21
3	14	12	16	21	26
4	12	16	17	14	19
5	10	11	18	7	13
6	17	25	19	25	27
7	18	31	20	19	27
8	17	25	21	18	22
9	21	27	22	14	19
10	9	18	23	22	25
11	22	23	24	18	24
12	18	29	25	15	23
13	1	24			

$$\begin{aligned} \bar{x}_1 &= 17.00 \\ \bar{x}_2 &= 22.24 \\ MD_2 &= 5.24 \\ S &= 10.857 \end{aligned}$$

การคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 S_D^2 &= \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 + (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2} \\
 &= \frac{179.84 + 260.56}{25 + 25 - 2} \\
 &= \frac{440.4}{48}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 S_{MD_1 - MD_2} &= \sqrt{\frac{S_D^2 + S_D^2}{n_1 n_2}} \\
 &= \sqrt{\frac{9.175 + 9.175}{25 \cdot 25}} \\
 &= 0.856
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}} \\
 &= \frac{9.08 - 5.24}{0.856} \\
 t &= 4.4859
 \end{aligned}$$

ตาราง 18 คะแนนสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ (คะแนนเต็ม 20) ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	22	28	14	24	33
2	22	25	15	24	32
3	24	32	16	18	25
4	16	22	17	16	23
5	16	25	18	25	32
6	16	28	19	20	32
7	20	32	20	25	35
8	22	30	21	24	32
9	17	24	22	25	34
10	17	29	23	18	32
11	20	28	24	20	33
12	22	32	25	20	36
13	20	28			

$$\begin{aligned} \bar{x}_1 &= 77.280 \\ \bar{x}_2 &= 79.640 \\ S_1^2 &= 36.820 \end{aligned}$$

ตาราง 19 คะแนนสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ (คะแนนเต็ม 20) ของกลุ่ม
ควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	19	20	14	18	27
2	22	22	15	16	21
3	14	12	16	21	26
4	12	16	17	14	19
5	10	11	18	7	13
6	17	25	19	25	27
7	18	31	20	19	27
8	17	25	21	18	22
9	21	27	22	14	19
10	9	18	23	22	25
11	19	23	24	18	24
12	22	29	25	15	23
13	18	24			

$$\begin{aligned} \bar{x}_1 &= 70.400 \\ \bar{x}_2 &= 71.680 \\ S_1^2 &= 83.484 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่องยาเสพติดให้โทษ

ให้นักเรียน กาเครื่องหมาย x หน้าข้อที่ถูกที่สุด
เพียงคำตอบเดียว

1. บุคคลใดมีโอกาสติดบุหรี่ได้ง่ายที่สุด
  - ก. คนยากจน
  - ข. คนจิตใจอ่อนแอ
  - ค. คนเรียนหนังสือหนัก
  - ง. คนที่มีร่างกายอ่อนแอ
2. สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นติดบุหรี่มากที่สุดคือข้อใด
  - ก. อยากทดลอง
  - ข. เพื่อนชวน
  - ค. เลียนแบบผู้ใหญ่
  - ง. ต้องการเข้าสังคม
3. บุหรี่ทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมในทางอ้อมตามข้อใด
  - ก. ไฟไหม้โรงงาน
  - ข. ท่อน้ำอุดตัน
  - ค. ที่สาธารณะสกปรก
  - ง. รัฐบาลนำเงินมารักษาผู้ป่วย
4. เหล้าเป็นยาเสพติดที่ทำให้เกิดผลเสียด้านใดเป็นอันดับแรก
  - ก. เสียเงิน
  - ข. เสียเพื่อน
  - ค. เสียบุคลิก
  - ง. เสียเวลา
5. เมื่อมีปัญหาชีวิตควรปรึกษาใครเป็นคนแรก
  - ก. ปรึกษาครู
  - ข. ปรึกษาเพื่อน
  - ค. ปรึกษาหมอ
  - ง. อยู่คนเดียวเรียบ ๆ
6. คนดื่มเหล้ามักจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทอยู่เสมอเพราะสาเหตุใด
  - ก. ขาดสติ
  - ข. เพื่อนยุยงส่งเสริม
  - ค. ขอบอดเก่ง
  - ง. เป็นคนกล้าหาญ
7. คนที่ดื่มเหล้าจากต่างประเทศมีผลกระทบต่อประเทศไทยโดยส่วนรวมด้านใดมากที่สุด
  - ก. ประเทศยากจน
  - ข. ประชาชนขาดรายได้
  - ค. เป็นเมืองขึ้นทางเศรษฐกิจ
  - ง. สังคมขาดความสงบสุข
8. เหล้ามีผลกระทบต่อกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันในด้านใดมากที่สุด
  - ก. การเรียน
  - ข. การคบเพื่อน
  - ค. การมีคู่ครอง
  - ง. การมีศัตรู
9. เพราะเหตุใดในทางพุทธศาสนามักกล่าวเปรียบเทียบ"เหล้าเปรียบเสมือนเลือดของเสือ"
  - ก. ดื่มแล้วทำให้มีกำลังมาก
  - ข. ดื่มแล้วทำให้ตาสว่างขอบตี้ยาว
  - ค. ดื่มแล้วทำให้มีเรื่องทะเลาะวิวาท
  - ง. ดื่มแล้วทำให้จิตใจเข้มแข็ง
10. เพื่อนนักเรียนในกลุ่มติดกัญชาเราจะจะมีวิธีช่วยได้อย่างไร
  - ก. พาเพื่อนไปปรึกษาแพทย์
  - ข. พาไปหาครู
  - ค. ไม่ใช่เรื่องของเรา
  - ง. ปกปิดไม่ให้ใครรู้
11. ข้อใดเป็นสาเหตุของการติดยาเสพติดเนื่องจากรู้เท่าไม่ถึงการณ์
  - ก. ความคึกคะนอง
  - ข. ความอยากรลอง
  - ค. เพื่อนชักชวน
  - ง. ปัญหาทางจิตใจ

12. สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลในการติดยาเสพติดมากที่สุดคือข้อใด
- มีแหล่งซื้อขายใกล้บ้าน
  - ครอบครัวขาดความอบอุ่น
  - สังคมมีการเปลี่ยนแปลง
  - เพื่อน ชักชวนให้ทดลอง
13. ข้อใดเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดได้ดีที่สุด
- ศึกษาเรื่องยาเสพติด
  - หลีกเลี่ยงยาเสพติดทุกชนิด
  - ไม่คบเพื่อนเลย
  - ทำตามใจตนเอง
14. การปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากยาเสพติดเราควรปฏิบัติอย่างไร
- ปรึกษาแพทย์เป็นประจำ
  - สาบานกับพระพุทธรูปที่บ้าน
  - ทำจิตใจให้เข้มแข็ง
  - รักษาสุขภาพให้แข็งแรง
15. คนที่ติดยาเสพติดมักจะไม่สามารถควบคุมตนเองได้เพราะสาเหตุใดมากที่สุด
- หวาดระแวง
  - จิตฟุ้งซ่าน
  - ต้องการยา
  - วิตกกังวล
16. นักเรียนทราบว่าเพื่อนเป็นคนขายยาเสพติด นักเรียนควรทำอย่างไร
- เรียกตำรวจให้จับ
  - เฉย ๆ ไม่บอกใคร
  - เตือนเพื่อนให้ระวังตำรวจ
  - เตือนเพื่อนให้ทราบถึงผลเสีย
17. ถ้าประเทศไทยมีผู้ที่ติดยาเสพติดกันมากจะมีผลเสียตามข้อใดมากที่สุด
- เสียเงิน
  - เสียเวลา
  - เสียดุลการค้า
  - เสียแรงงาน
18. พฤติกรรมของใครที่ทำให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวมมากที่สุด
- แต่งเป็นผู้ขายฝิ่น
  - สมศักดิ์เป็นคนสูบบุหรี่เอง
  - ดาวกินยาที่ให้กำลังงานวันละ 3 ขวด
  - ชายชวนให้เพื่อนรักทดลองยาเสพติด
19. วิธีป้องกันเยาวชนติดยาเสพติดทำได้โดยวิธีใดที่น่าจะได้ผลดีที่สุด
- ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
  - พาไปเที่ยวเมื่อมีเวลาว่าง
  - ติดตามเด็กไม่ให้ห่างสายตา
  - ให้เล่นกีฬาและดนตรี
20. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังทดลองเสพยาเสพติด นักเรียนควรทำอย่างไรเป็นอันดับแรก
- เก็บเป็นความลับ
  - ตักเตือนเพื่อน
  - เข้าร่วมกับเพื่อน
  - เลิกคบกับเพื่อน
21. แต่งกำลังมีปัญหาด้านการเงิน เมื่อมีเพื่อนมาชวนให้ขายยาเสพติด ควรจะทำอย่างไร
- ไปรับมาขายไม่ต้องคิดมาก
  - สั่งให้เพื่อนนำมาเร็ว ๆ
  - ไม่ขายเพราะไม่รู้จะไปขายใคร
  - ปฏิเสธเพื่อนเพราะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย
22. สารที่ทำให้เกิดการเสพติดได้และสามารถโฆษณาได้อย่างอิสระได้แก่
- มอร์ฟิน กัญชา บุหรี่
  - บุหรี่ เหล้า เบียร์
  - ฝิ่น มอร์ฟิน เหล้า
  - กัญชา เหล้า เบียร์
23. บุคคลที่เสพยาอื่นมักจะเสียชีวิตอย่างกะทันหันเนื่องมาจากสาเหตุใดมากที่สุด
- มีโรคอื่นแทรกซ้อน
  - ไม่มีเงินซื้อยา
  - เสพในปริมาณมาก
  - ทำร้ายตนเอง

- 24.สาเหตุที่ทำให้ประชากรของประเทศ
ติดยาเสพติดคือข้อใดมากที่สุด
- ประเทศไทยมีเศรษฐกิจดี
  - ประชากรว่างงานมากเกินไป
  - ประชากรขาดการศึกษา
  - พัฒนาประเทศด้านวัตถุมากเกินไป
- 25.หน่วยงานใดมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยา
เสพติดให้โทษโดยตรง
- สำนักงาน ป.ป.ช.สำนักงานกฤษฎมนตรี
  - สำนักงาน ส.ป.ช.กระทรวงศึกษาธิการ
  - สำนักงาน ป.ป.ส.สำนักงานกฤษฎมนตรี
  - สำนักงาน อ.ย. กระทรวงสาธารณสุข
- 26.ลักษณะของผู้ที่ติดยาเสพติด ที่เราสามารถ
สังเกตได้คือข้อใด
- แต่งตัวเรียบร้อย ใส่แว่นตาดำ
  - ชอบใส่เสื้อแขนยาว ไว้ผมยาว
  - ร่างกายผอมแห้ง ที่แขนมีรอยแผล
  - ร่างกายไม่มีแรง หิวน้ำบ่อย
- 27.ผลเสียด้านใดที่เกิดจากพิษภัยของยาเสพติด
เป็นอันดับแรก
- ด้านร่างกาย
  - ด้านอารมณ์
  - ด้านสังคม
  - ด้านสติปัญญา
- 28.ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างเกาะป้องกันภัยที่
เกิดจากยาเสพติดคือใคร
- พ่อแม่
  - เพื่อน ๆ
  - ครูในโรงเรียน
  - ผู้ที่รับผิดชอบด้านสื่อต่าง ๆ
- 29.ปัจจุบันนักเรียนใช้ยาบ้ากันมากขึ้น เนื่องจาก
สาเหตุใด
- ต้องการอ่านหนังสือให้มาก
  - อาการคึกคะนอง
  - รู้เท่าไม่ถึงการณ์
  - เพื่อน ๆ บอกต่อ ๆ กันมา
- 30.ผู้เสพยาเสพติดประเภทใดที่มักก่อเหตุทำ
ร้ายกับผู้อื่นตามข่าวหนังสือพิมพ์
- ยาบ้า
  - กัญชา
  - เฮโรอีน
  - สารระเหย
- 31.ปัจจุบันการหาสารเสพติดในร่างกายสามารถ
ทำได้โดยวิธีใด
- ตรวจน้ำลาย
  - ตรวจเลือด
  - ตรวจอุจจาระ
  - ตรวจปัสสาวะ
- 32.ข้อใดคือผลกระทบในทางอ้อมที่เกิดต่อ
ประเทศชาติจากพิษภัยของยาเสพติด
- สภาพสังคม
  - สภาพเศรษฐกิจ
  - ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
  - ความมั่นคงของประเทศ
- 33.นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรกับปัญหาเรื่อง
ยาเสพติดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- พยายามอยู่ห่างจากยาเสพติด
  - ศึกษาหาความรู้และหาทางป้องกันตนเอง
  - แนะนำช่วยเหลือผู้ที่ติดยาเสพติด
  - แจ้งเบาะแสเรื่องยาเสพติดกับตำรวจ
- 34.เยาวชนสามารถป้องกันภัยจากยาเสพติดได้
ด้วยตนเองโดยวิธีใดที่ได้ผลที่สุด
- คบเพื่อนที่ดี
  - ทำงานเมื่อมีเวลาว่าง
  - ศึกษาเรื่องยาเสพติด
  - ไม่ริลองหรือทดลองยาเสพติด
- 35.เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกิดขึ้นกับตนเองควร
ปฏิบัติตนอย่างไร
- ปรึกษากับเพื่อนใกล้ชิด
  - ขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง
  - เก็บตัวอยู่คนเดียวเงียบ ๆ
  - ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

36. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีโอกาสถูกชักชวนให้ทดลองยาเสพติดได้ง่าย วิธีสร้างเกาะป้องกันที่ดีที่สุดคือ

- ก. เล่นกีฬาเมื่อมีเวลาว่าง
- ข. เมื่อมีปัญหารีบปรึกษาผู้ใหญ่
- ค. ปฏิเสธเมื่อถูกชวน
- ง. หาความรู้เรื่องยาเสพติด

37. ถ้าเพื่อน ๆ ในกลุ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดสารระเหย เรามีส่วนช่วยเพื่อนโดยวิธีใด

- ก. ชวนเพื่อนเล่นกีฬา
- ข. แนะนำเพื่อนให้เห็นโทษและพิษภัย
- ค. หาหนังสือมาอ่านเมื่อมีเวลาว่าง
- ง. หางานพิเศษเพื่อให้มีรายได้

38. ภัยข้อใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมมากที่สุด

- ก. ตัดไม้ทำลายป่า
- ข. การลักลอบค้ายาเสพติด
- ค. ปลอมเหล้าเพื่อจำหน่าย
- ง. ขยายแหล่งน้ำภาษี

39. การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ได้ผลและดีที่สุดคือข้อใด

- ก. จับกุมผู้เสพ
- ข. จับกุมผู้ขาย
- ค. จับกุมผู้ผลิต
- ง. จับกุมเจ้าหน้าที่ที่ให้ความร่วมมือ

40. สถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยสมุนไพรคือที่ใด

- ก. สวนโมกข์
- ข. สวนปัญจศิริ
- ค. สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก
- ง. สำนักสงฆ์ พระพุทธบาทน้ำพุ

แบบสอบถามวัดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสิ่งเสพติดให้โทษ ให้นักเรียนอ่านข้อความโดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงช่องเดียว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความ
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ตัดสินใจไม่ได้
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติดในการแก้ปัญหาชีวิต					
2. กรุงเทพมหานครมีประชากรเข้ามาทำมาหากินอย่างหนาแน่นทำให้เป็นแหล่งซื้อและขายยาเสพติดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย					
3. ปัญหาความยากจนมีส่วนทำให้ประชาชนหันมาขายยาเสพติด					
4. เมื่อมีโอกาสเราควรแนะนำเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้เลิก					
5. ผู้ที่ติดยาเสพติดมีโอกาสทำผิดกฎหมายได้ง่าย					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
6. ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคม					
7. กลัวว่าตนเองจะไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน เหตุผลดังกล่าวจึงเป็นแรงผลักดันให้ทดลองเสพยาเสพติด					
8. การปฏิเสธการชักชวนให้ลองเสพยาเสพติดจากเพื่อนเป็นการลดโอกาสการติดยาเสพติดอย่างได้ผลดี					
9. เมื่อเพื่อนติดยาเสพติดและได้รับการรักษาหายแล้วเราสามารถช่วยเป็นกำลังใจในการฟื้นฟูจิตใจอีกทางหนึ่ง					
10. ท่านคิดว่าการปฏิเสธการชักชวนให้ทดลองเสพยาเสพติดเป็นการป้องกันไม่ให้ติดยาเสพติด					
11. ปัจจุบันคดีที่เกิดจากยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น					
12. ถ้ามีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน นักเรียนยินดีเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ					
13. การศึกษาหาความรู้เรื่องยาเสพติดช่วยทำให้เข้าใจปัญหาเนื่องจากยาเสพติดได้ดีขึ้น					
14. ปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด ควรใช้มาตรการป้องกันจะได้ผลดีที่สุด					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15. การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลดี ต้องสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับทุกคน					
16. ครอบครัวจะสร้างภูมิคุ้มกันจากภัย ยาเสพติดได้ดีต้องมีเงินให้มาก ๆ					
17. นักเรียนที่เคยมี เคยใช้ยาเสพติดมีส่วน ทำให้เพื่อน ๆ ติดยาเสพติดได้ง่าย					
18. การสูบบุหรี่บนรถประจำทางเป็น อันตรายต่อตนเองแล้วยังเป็นการรบกวน ผู้คนรอบข้างอย่างร้ายแรง					
19. เหล้าทุกชนิดที่ขายตามท้องตลาดและที่ ผลิตขึ้นที่ผลิตเองไม่เป็นอันตรายต่อสุข ภาพเลย ถ้ากินวันละนิด					
20. ครอบครัวที่มีเวลาดูแลลูกอย่างใกล้ชิดไม่ มีโอกาสนัดสัมผัสกับยาเสพติด					

ภาคผนวก ง

โครงสร้างการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนกลุ่มทดลอง
โครงสร้างการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนกลุ่มควบคุม

โครงสร้างการสอน

(กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ยาเสพติด

จำนวน 24 คาบ

ความคิดรวบยอด

ยาเสพติดทำลายทั้งสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของยาเสพติดได้
2. บอกโทษของยาเสพติดได้
3. บอกสาเหตุของการติดยาเสพติดได้
4. บอกผลร้ายของการติดยาเสพติดได้
5. บอกวิธีป้องกันการติดยาเสพติดได้
6. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดได้
7. เสนอแนะวิธีการหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดได้
8. รวบรวมความรู้เรื่องยาเสพติดจากแหล่งความรู้ได้
9. วิเคราะห์แยกแยะปัญหาที่มีผลต่อตนเอง สังคม เศรษฐกิจและประเทศได้
10. เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของการติดยาเสพติดได้
11. บอกสถานที่บำบัดรักษาผู้ป่วยติดยาเสพติดได้
12. สรุปปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดที่มีผลต่อตนเอง สังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ
13. ตระหนักในปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด

เนื้อหา

ยาเสพติด

- บุหรี่
- เหล้า
- กัญชา
- ฟีน
- มอร์ฟิน
- เฮโรอีน
- ยาบ้า
- สารระเหย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. สนทนาซักถามเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดให้โทษ
2. สนทนาจากสถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์บ้านเมือง ท้องถิ่น ทั่วโลก

3. ให้นักเรียนฟังเพลง ร้องเพลง
4. ใช้ภาพเหตุการณ์จากข่าวสาร นำการอภิปราย
5. ให้นักเรียนเล่นเกม
6. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ต่อไปนี้
  - 1.1 สุดสายป่าน
  - 1.2 มหันตภัยในขวด
  - 1.3 ทำควลนรก
  - 1.4 ดอกไม้มฤตยู
  - 1.5 ยาปีศาจ
  - 1.6 ขนมหาดาน
  - 1.7 ยาขยันบันปัญหา
  - 1.8 ซีนสวรรค์หรือลงนรก
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา ชักถามเรื่องที่อ่าน
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายเรื่องราว
4. นักเรียนชักถามเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่าน โดยย่อ หรือโดยละเอียด
6. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องที่อ่านหรือตามที่ครูหรือนักเรียนร่วมกันกำหนด
7. นักเรียนอภิปรายผลการแสดงบทบาทสมมติ
8. นักเรียนเขียนเรื่องจากเค้าโครงเรื่องของครูและค่อย ๆ ปรับปรุงเป็นเค้าเรื่องและโครงเรื่องของตนเอง
9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
10. นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นสรุป

1. นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวการปฏิบัติตน
3. นักเรียนร่วมกันเขียนคำขวัญ คติเตือนใจ
4. นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศ
5. นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้
  - เล่นเกม
  - ร้องเพลง
  - เขียนข้อคิด คำขวัญ คติพจน์
  - วิจารณ์เรื่องราว ข่าว เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจำนวน 8 เล่ม ดังต่อไปนี้
  - 1.1 สูดสายป่าน
  - 1.2 มหันตภัยในขวด
  - 1.3 ทำควลนรก
  - 1.4 ดอกไม้มฤตยู
  - 1.5 ยาปีศาจ
  - 1.6 ขนมหาดาน
  - 1.7 ยายยันบันปัญญา
  - 1.8 ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก
2. ภาพคนติดยาเสพติด
3. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ
4. ภาพที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
5. แผนภูมิเพลง จำนวน 8 เพลง
  - 5.1 เพลง แก้วตาพ่อ
  - 5.2 เพลง ไม่เมา...ไม่หมอง
  - 5.3 เพลง ชัยชนะไร้เทียมทาน
  - 5.4 เพลง ดวงใจแม่
  - 5.5 เพลง ใคร่ครวญ
  - 5.6 เพลง รู้ทันมันใจ
  - 5.7 เพลง เรียนดีมีคุณ
  - 5.8 เพลง อย่าแตะสิ่งเสพติด
6. ใบความรู้เรื่องยาเสพติด
7. กระดาษชาร์ตสีต่างๆ
8. กรรไกร กาว คัตเตอร์
9. อุปกรณ์เล่นเกมส์
10. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมจาก
  - การสนทนา
  - การเล่าเรื่อง
  - การอภิปราย
  - การแก้ปัญหา
  - การตอบคำถาม
  - ความตั้งใจในการทำงาน

- การแสดงบทบาทสมมติ
2. การตรวจผลงาน
- การเขียนเรื่อง / เขียนคำคม คำขวัญ คติพจน์
  - การทำแบบทดสอบท้ายเล่ม
  - การทดสอบก่อนและหลังเรียน

แผนการสอนที่ 1 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด(บุหรี่)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

บุหรี่ยาเสพติดทำให้โทษกับระบบหายใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของบุหรี่ได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดบุหรี่ได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของบุหรี่ได้
4. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงบุหรี่ได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ” บุหรี่ ” จากวรรณกรรมเรื่อง “ สุดสายป่าน ”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “แก้วตาพ่อ” ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากแถบสี 5 สีแล้วแบ่งกลุ่มตามสีฉลากกลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้

- 3.1 บุหรี่มีคุณหรือโทษต่อคนอย่างไร
- 3.2 ทำไมคนจึงนิยมสูบบุหรี่
- 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ติดบุหรี่
- 3.4 ถ้าติดบุหรี่แล้วจะเลิกอย่างไร
- 3.5 ถ้าเพื่อนในกลุ่มติดบุหรี่จะทำอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครู

เตรียมเรื่องไว้

- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ
- 6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับบุหรีโดยใช้เค้าโครง

เรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ สุดสายป่าน ”
- 8) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับบุหรี
- 9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน
- 10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ สุดสายป่าน ”

สื่อการเรียนการสอน

- 1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ สุดสายป่าน ”
- 2) แผนภูมิเพลง “ แก้วตาพ่อ ”
- 3) แถบสี 5 สี
- 4) ฉลากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุหรี

วัดผลและประเมินผล

- 1) การสังเกต
  - การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การแสดงบทบาทสมมติ
  - การร่วมกิจกรรม
  - การร่วมอภิปรายสรุป
- 2) ตรวจผลงาน
  - เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
  - แบบทดสอบท้ายเล่ม

เพลงแก้วตาพ่อ

ความสุขสันต์
 สร้างสรรค์ไว้ให้ลูก
 ให้ลูกสุขศรี
 พ่อยินดีรับทุกยาม
 ทำทุกอย่าง
 สร้างชีวิต
 ให้ลูกกล้าเผชิญ
 หวังให้ลูกนี้
 ไปรุ่งใสและไรร่มฉัตร
 หนทางชีวิต
 ชีวิตปลอดภัยโรครภัย

คำร้อง ผศ. สนั่น มีขันหมาก
 ทำนอง กระต้อมทองกวาว(เพลงไทยเดิม)
 พ่อฉันมุ่งมั่นหมายปลูก
 ปลูกชีวิตดงอกงาม
 แม้พ่อมีทุกข์คุกคาม
 เพื่อความสุขของลูกยา
 สร้างทางสร้างแรงปรารถนา
 สร้างสรรค์ที่สร้างวิชา
 สร้างฐานะสุขสดใส
 มีชีวิตที่โสภณ
 มีศาสตร์และศิลป์หล่อใจ
 ไม่มีพิษภัยกรายใกล้
 ห่างไกลยาเสพติดเคย

แผนการสอนที่ 2(กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (เหล้า)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

เหล้าเป็นยาเสพติดทำให้เสียสุขภาพ เสียทรัพย์สิน เสียเวลา เสียบุคลิกภาพและเป็นสาเหตุของความประมาท

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนนี้แล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษที่เกิดจากการดื่มเหล้าได้
2. อธิบายสาเหตุของการดื่มเหล้าได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของการดื่มเหล้าได้
4. สรุปรวิธิปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ"เหล้า "จากวรรณกรรมเรื่อง " มหันตภัยในขวด"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1).ครูให้นักเรียนฟังเพลง” ไม่เมา...ไม่หมอง” ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากสีลูกฟุตบอล 5 สีแล้วแบ่งกลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

- 2). ครูเราใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
- 3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปราย เป็นแนวทางไว้ดังนี้
  - 3.1 เหล้ามีคุณหรือโทษต่อผู้ดื่มอย่างไร
  - 3.2 เพราะเหตุใดคนถึงนิยมดื่มเหล้า
  - 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ดื่มเหล้า
- 4).ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติ ตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมเรื่องไว้
- 5). นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเหล่าโดยใช้
เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “มหันตภัยในขวด”
- 8) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับเหล่า
- 9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน
- 10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “มหันตภัยในขวด”

สื่อการเรียนการสอน

- 1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “มหันตภัยในขวด”
- 2) แผนภูมิเพลง “ไม่เมา ไม่หมอง”
- 3) ภาพลูกฟุตบอล
- 4) ฉลากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหล่า

วัดผลและประเมินผล

- 1) การสังเกต
  - การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การแสดงบทบาทสมมติ
  - การร่วมกิจกรรม
  - การร่วมอภิปรายสรุป
- 3) ตรวจผลงาน
  - เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
  - แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลงไม่ว่าไม่หมอง

Quick Step

ร้องคู่ (ชาย-หญิง)

คำร้อง คำรงค์ มีชั้นหมาก

ทำนองเพลงไทย (ไม่ทราบชื่อทำนอง)

มีนเมามีน

สมองเรา

ความคิดอ่าน

ความคิดคือ

คนดีดี

เมื่อร่างกาย

กายและจิต

เสพสุรา

หากเราขึ้นเกี่ยวข้องกับ

เสรั้งชิมที่มึนตึบถดถอย

ความหาญกล้าปัญญาน้อย

คอยคิดอยากเสพมากมาย

อาจเป็นผีดิบได้ง่ายดาย

ได้รับพิษแรงฤทธิ์จากยา

หากเสพติดยากรักษา

ยาเสพติดเป็นพิษโทษภัย

แผนการสอนที่ 3 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (กัญชา)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษต่อจิตใจและทำให้ร่างกายทรุดโทรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของกัญชาได้
2. อธิบายสาเหตุของการสูบกัญชาได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของกัญชาได้
4. สรุปรวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ” กัญชา”จากวรรณกรรมเรื่อง “ ทำดวลนรก ”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ ชัยชนะไร้เทียมทาน ”ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากชื่อกีฬา 5 ประเภทแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อกีฬากลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางดังนี้

- 3.1 กัญชามีคุณหรือโทษต่อคนอย่างไร
- 3.2 ทำไมบางคนจึงนิยมสูบกัญชา
- 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่สูบกัญชา
- 3.4 ถ้ามีเพื่อนในกลุ่มสูบกัญชาจะทำอย่างไร

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่คุณเตรียมเรื่องไว้

- 5). นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกัญชาโดยใช้เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ทำดวลนรก “
- 8). นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับกัญชา
- 9). นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน
- 10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ทำดวลนรก”

สื่อการเรียนการสอน

- 1). แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ทำดวลนรก”
- 2). แผนภูมิเพลง “ชัยชนะไร้เทียมทาน”
- 3). ภาพลูกฟุตบอล
- 4). ฉลากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกัญชา

วัดผลประเมินผล

- 1) การสังเกต
  - การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การแสดงบทบาทสมมติ
  - การร่วมกิจกรรม
  - การร่วมอภิปรายสรุป
- 2). ตรวจผลงาน
  - เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
  - แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลงชัยชนะไร้เทียมทาน

March / กลองยาว

คำร้อง ผศ.สนั่น มีขันหมาก

ช. ชัยชนะยิ่งใหญ่	ไม่มีใครเทียบเทียม
ชัยชนะยอดเยี่ยม	ใครไม่เทียบเทียบทัน
จิตเข้มแข็งด้วยแรงไผ่ดี	สร้างศักดิ์ศรีให้ชีวิต
สร้างเกราะคุ้มกัน	สรรคสร้างปัญญา
ไผ่หาสิ่งดี	หลีกเลี่ยงสิ่งทรมาน
ญ. ชัยชนะยิ่งใหญ่	คือมีชัยแก่ตัว
เอาชนะความชั่ว	ที่เกลือกกลั้วคุกคาม
จิตแจ่มใสแยกได้ชั่วดี	มีความคิดที่งดงาม
รักเกียรติทุกยาม	สมความมีชัย
เอาชนะจิตใจ	มิให้หลงผิด
ใครจะมาชวนชู้	ใครจะมีอุบาย
ใครจะมาทำหาย	รับรองอย่าหมายว่าได้ดังคิด
ช. ไม่ผูกพันหันไปเกี่ยวข้อง	ญ. ไม่ทดลองเสพของก่อพิช
ช. ไม่โง่เขลาไม่เข้าเกี่ยวข้อง	ญ. ไม่ทดลองเสพสารเสพย์คิด
พ. แม้มีทุกข์ถมทรมตรอม	ไม่ยินยอมให้ใจวุ่นครุ่นคิด
ช. ไม่คิดดับทุกข์ปลุกใจให้หาญ	ญ. ด้วยคิดเสพสารสิ่งชั่วมั่วพิช
ช. ปลุกใจให้หาญด้านทุกข์ที่มี	ญ. มุ่งรักยศศักดิ์ศรีที่มีชีวิต

แผนการสอนที่ 4 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (ผีน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ผีนเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สมองมึนงง เจ็บช้ำ สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพ และจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของผีนได้
2. อธิบายสาเหตุของการสูบผีนได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของผีนได้
4. เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของผีนได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ” ผีน “ จากวรรณกรรม เรื่อง “ มฤตยูสีดำ “

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ ดวงใจแม่ ”ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากงานอดิเรก 5 อย่างแล้วแบ่งกลุ่มตามฉลากกลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

- 2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจก
- 3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้
  - ผีนมีคุณหรือโทษต่อคนอย่างไร
  - คนที่ติดผีนจะมีผลกระทบต่อใครบ้าง
  - “คนเสพตายคนขายติดคุก”เป็นความจริงหรือไม่อย่างไร
- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมเรื่องไว้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์เกี่ยวกับผีโดยใช้เค้า

โครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “มฤตยูสีดำ”

8) นักเรียนร่วมกันสรุปผลดีผลเสียเกี่ยวกับผี

9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน

10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “มฤตยูสีดำ”

สื่อการเรียนการสอน

1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง มฤตยูสีดำ

2) แผนภูมิเพลง “ดวงใจแม่”

3) แถบประโยคงานอดิเรก

4) ฉลากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผี

วัดผลประเมินผล

1) การสังเกต

- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- การตอบคำถาม
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การร่วมกิจกรรม
- การร่วมอภิปรายสรุป

2). ตรวจผลงาน

- เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
- แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลง ดวงใจแม่

Cha Cha Cha

คำร้อง คำรงค์ มีจันทร์หมาก
ทำนอง สร้อยลำปาง/พม่าเขว

ลูกรักเอ๋ย
 คุณดวงชีวัน
 เพื่อลูกแม่ทุกข์แคไหน
 ไม่ให้ลูก
 แม่ชิวแม่นี้ก็ยอม
 แสนสุขใจ
 แสนทุกข์เมื่อลูกโศกตรม
 ออกรับทุกข์แทนลูกทันที
 สุดรำพัน
 แม่ปรารถนา
 ไม่มีมณฑลมัวหมอง
 ให้ลูกรัก
 จิตใจงามยึดความดีไว้
 หวังสุดหวัง
 รักษาชีวันมันคง
 คิดหลักสี่ไกลสิ่งภัยพิษ

รักลูกไม่เคยคิดแปรเปลี่ยนผัน
 ชีวิตลูกนั้นแม่ถนอม
 ยากไร้เพียงไรก็ยอม
 ทุกข์ทนทุกข์ตรมตรอม
 แม่พร้อมพลีให้ลูกได้สุขสม
 เมื่อใดลูกรักรื่นรมย์
 ออกแม่ระทมตรมสุดแสน
 ชีวิตแม่ยอมพลีให้
 แม่รักลูกนั้นเหนือดวงแก้วตา
 หวังให้ชีवालูกสุขสดใส
 ไม่มีผองภัยกรายไกล
 สร้างศักดิ์ศรีจริงยิ่งใหญ่
 สมดังดวงใจแม่ใฝ่ประสงค์
 ลูกมีพลังสูงส่ง
 ไม่คิดลุ่มหลงสิ่งเลวร้าย
 ไร้สารเสพติดติดตามตัว

แผนการสอนที่ 5 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (มอร์ฟิน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

มอร์ฟินเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สมองมีนงง เจ็บช้ำ สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของมอร์ฟินได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดยาเสพติดมอร์ฟินได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของมอร์ฟินได้
4. สรุปปัญหาที่เกิดจากมอร์ฟินได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ “ มอร์ฟิน ” จากวรรณกรรมเรื่อง “ ยาปีศาจ ”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ ใคร่ครวญ ” ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมต่อภาพจิกซอว์ 5 ชิ้น แล้วรวมเป็นกลุ่มตามภาพกลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

- 2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
- 3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้
  - 3.1 มอร์ฟินมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร
  - 3.2 มอร์ฟินมีผลดีและผลเสียอย่างไร
  - 3.3 ถ้าประชากรของประเทศติดยาเสพติดมอร์ฟินจะเกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง
- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมเรื่องไว้

- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ
- 6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์เกี่ยวกับมอร์ฟินโดยใช้เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ ยาปีศาจ ”
- 8) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติเกี่ยวกับมอร์ฟิน
- 9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน
- 10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ยาปีศาจ ”

สื่อการเรียนการสอน

- 1). แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ยาปีศาจ ”
- 2). แผนภูมิเพลง “ ไคร์ครวญ ”
- 3). ภาพจิตรกรรมวปีศาจ 5 ชุด
- 4). ฉลากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมอร์ฟิน

วัดผลและประเมินผล

- 1) การสังเกต
  - การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การแสดงบทบาทสมมติ
  - การร่วมกิจกรรม
  - การร่วมอภิปรายสรุป
- 2). ตรวจสอบผลงาน
  - เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
  - แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลงไคร้ครวญ

	คำร้อง ผศ.สนั่น มีชันหมาก
	ทำนอง ลาวครวญ
สารใดเสฟได้ภัยพิบ	บ้านทอนชีวิตหม่นหมองจนต้องตาย
ทำลายคนเสียจนชีพแหลกสลาย	ข้ายังทำลายคนทั้งสังคม
สารนั้นคือสารสร้างพิบ	ชื่อสารเสพยัดติดอกฤทธิยั้งติดยิ่งตรม
ยิ่งเสพนานชีวิตยิ่งพาลชื่นชม	ทำลายสังคมให้เสื่อมทราม
สารนั้นถึงบ้านชีวิต	ถ้าหากครวญคิดจิตหวังทางงอกงาม
ป้องกันภัยและร่วมใจกันปราบปราม	ด้วยการใช้ความรักเข้าคุ้มครอง
สร้างสารรักสมัครสมาน	ร่วมกอบปรุการงานสานใจให้ไฝ่ปอง
สร้างปัญญาข่มหาพันภัยทั้งผอง	เหมือนเกราะคุ้มครองพันสารพิบภัย

แผนการสอนที่ 6 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (เฮโรอีน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สมองมีนงง เนื้อเยื่อ สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของเฮโรอีนได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดเฮโรอีนได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของเฮโรอีนได้
4. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงเฮโรอีนได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ “ เฮโรอีน ” จากวรรณกรรมเรื่อง “ ขนมหาตนา ”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ รู้ทันมันใจ ”ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับกลุ่ม ๆ ละ 5 คน เมื่อเพลงจบแล้วครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้

- 3.1 เฮโรอีนมีคุณหรือโทษต่อผู้เสพอย่างไร
- 3.2 ทำไมคนจึงนิยมเสพยาเฮโรอีน
- 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ติดเฮโรอีน
- 3.4 ถ้ามีเพื่อนในกลุ่มติดเฮโรอีนเราจะทำอย่างไร
- 3.5 ถ้าติดเฮโรอีนแล้วจะมีวิธีเลิกอย่างไร

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมไว้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเฮโรอีนโดยใช้เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ขนมชาตาน”

8) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับเฮโรอีน

9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ขนมชาตาน”

สื่อการเรียนการสอน

1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ขนมชาตาน”

2) แผนภูมิเพลง “รู้ทันมันใจ”

3) เครื่องเล่นเทป

4) แถบบันทึกเสียงเพลง “รู้ทันมันใจ”

5) ฉลากเรื่องเกี่ยวกับเฮโรอีน

วัดผลและประเมินผล

1) การสังเกต

- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- การตอบคำถาม
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การร่วมกิจกรรม
- การร่วมอภิปรายสรุป

2). ตรวจผลงาน

- เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
- แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลงรู้ทันมันใจ

Quaracha

ช. หากมีใคร

มาเอ๋ยทัก

ไม่ว่าสิ่งใด

อย่าไปรับและลอง

ญ. หากมีใคร

มาเอ๋ยทัก

อย่าลืมน้อย่าง

อย่าลองริเสพยา

ช. อย่าเสพยาบ้า

ยาบ้าอันตราย

อย่าได้ซื้องแะ

จงคิดใคร่ครอง

ญ. อย่าสูดไอพิษ

ไอพิษติดแล้วตรม

ทินเนอร์ก้าวาง

อย่าไปสูดสารระเหย

คำร้อง คำรงค์ มีขันหมาก

ทำนอง ฟ็อนเงี้ยว

ที่เราไม่รู้จัก

และชักชวนให้ใช้สิ่งของ

ของงได้ใคร่ครอง

อย่าหมายปองค้อยครวจตรา

ที่เราได้รู้จัก

และชักชวนให้เสพยา

ระวังจะต้องโศกา

เพราะจักพาชีวะวอดวาย

อย่าค้าอย่าขาย

ทำร้ายประสาทและสมอง

และอย่าได้คิดครอบครอง

ถ้าทดลองต้องทุกข์โศกตรม

จะติดย่อม

อย่าได้ไปดมไอระเหย

นั่นมีพิษอย่างมากเลย

หลีกพ้นเลยเราจะรื่นรมย์

แผนการสอนที่ 7 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (ยาบ้า)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่ทำให้สุขภาพทรุดโทรมและเกิดอาการทางประสาท

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของยาบ้าได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดยาบ้าได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของยาบ้าได้
4. สรุปผลกระทบที่เกิดจากยาบ้าได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ “ ยาบ้า “ จากวรรณกรรมเรื่อง “ ยาขยันปัญญา “

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1) ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ เรียนดีมีคุณ ”ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับอักษร 5 ตัว แล้วแบ่งกลุ่มตามอักษรกลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

- 2) ครูเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจก
- 3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้
  - 3.1 ยาบ้ามีคุณหรือโทษต่อผู้เสพอย่างไร
  - 3.2 ทำไมคนจึงนิยมเสพยาบ้า
  - 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ติดยาบ้า
  - 3.4 ถ้าติดยาบ้าแล้วจะทำอย่างไร
  - 3.5 ถ้าเพื่อนในกลุ่มติดยาบ้าแล้วจะทำอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมเรื่องไว้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับยาบ้าโดยใช้

เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ ขยันบันปัญญา ”

8) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับยาบ้า

9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

10) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ยาขยันบัน

ปัญญา ”

สื่อการเรียนการสอน

1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ยาขยันบันปัญญา ”

2) แผนภูมิเพลง “ เรียนดีมีคุณ ”

3) ตัวอักษร 5 ตัว

4) ฉลากเรื่องเกี่ยวกับยาบ้า

วัดผลและประเมินผล

1) การสังเกต

- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- การตอบคำถาม
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การร่วมกิจกรรม
- การร่วมอภิปราย

2). ตรวจผลงาน

- เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง
- แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

เพลงเรียนดีมีคุณ

เซ็งอีสาน	คำร้อง คำรงค์ มีขันหมาก ทำนอง เต๋ยโงง
ช. เราเหล่านักเรียน รู้เรียนเพียรไฝหา สร้างแต่ความดีงามใส่ตน ใจมุ่งหมายจริง คิดดีประพฤติดี เรียนวิชาพาให้เจริญ ญ. ใครเกียจคร้านเรียน หัวใจไม่มั่นคง ย่อมจะพาปัญญาเสื่อมทราม ใจไฝหมองมัว หนทางช่างขึ้นขม ตามวิถีที่ไปใกล้ชิด	มุ่งพากเพียรเรียนศึกษา หาวิชาพาให้งอกงาม ย่อมส่งผลให้คนได้ดี สร้างสรรค์สิ่งเสริมศักดิ์ศรี ตามวิถีที่มุ่งศึกษา ก้าวหน้าเดินด้วยความมั่นคง ไม่พากเพียรเวียนลุ่มหลง ไม่ซื่อตรงคงมั่นศึกษา ย่อมเกิดความเศร้าหมองต้องตรม เกลือกและกลัวสิ่งโสมม ทนระทมตรมเศร้าเสื่อมศรี สิ่งเสพย์คิดพยายหนักหนา

แผนการสอนที่ 8 (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (สารระเหย)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ทินเนอร์ กาวยี่ห้อ แลคเกอร์ น้ำยาล้างเล็บเป็นสารระเหยที่ทำอันตรายต่อระบบหายใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกโทษของสารระเหยได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดสารระเหยได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของสารระเหยได้
4. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงสารระเหยได้

เนื้อหา

ยาเสพติดให้โทษ " สารระเหย " จากวรรณกรรมเรื่อง " ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก "

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1) ให้นักเรียนฟังเพลง " อย่าแตะสิ่งเสพติด " ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญจากเนื้อเพลงแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากชื่อยาเสพติด 5 ชนิดแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อยาเสพติดกลุ่มละ 5 – 6 คนครูแจกแบบเรียนให้นักเรียนทุกคนไปอ่านแต่ละกลุ่ม

ขั้นสอน

2) ครูเราใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านแบบเรียนที่แจกให้
3) เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่อ่าน โดยครูกำหนดประเด็นอภิปรายเป็นแนวทางไว้ดังนี้

- 3.1 สารระเหยมีคุณหรือโทษต่อคนอย่างไร
- 3.2 ทำไมวัยรุ่นจึงนิยมดมสารระเหย
- 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ติดสารระเหย
- 3.4 เมื่อเพื่อนติดแล้วจะทำอย่างไร

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องหรือตามที่ครูเตรียมเรื่องไว้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

6) ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสารระเหยโดยใช้เค้าโครงเรื่องจากวรรณกรรมที่นักเรียนอ่าน

ขั้นสรุป

7) นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง “ ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก ”

8) นักเรียนร่วมกันสรุปเป็นแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับสารระเหย

9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน

11) นักเรียนระบายสีแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ขึ้นสวรรค์หรือ

ลงนรก “

สื่อการเรียนการสอน

1) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก ”

2) แผนภูมิเพลง “ อย่าแตะสิ่งเสพติด ”

3) บัตรชื่อยาเสพติด

4) ฉลากเรื่องเกี่ยวกับสารระเหย

วัดผลและประเมินผล

1) การสังเกต

- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

- การตอบคำถาม

- การแสดงบทบาทสมมติ

- การร่วมกิจกรรม

- การร่วมอภิปราย

2). ตรวจผลงาน

- เรื่องที่แต่ละกลุ่มและแต่ละคนแต่ง

- แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

อย่าแตะสิ่งเสพย์ติด

- คำร้อง คำรงค์ มีชั้นหมาก
ทำนอง รำวงคบแผละ
ขึ้นไปแตะต้องหมองจิต
อย่าไปกรายใกล้เหล่าสิ่งเสพย์ติด
ทุกคนที่ได้ไถ่ถอนวันหิวย
อย่าไปทดลองสูบแล้วจะติด
- (สร้อย)
1. พวกเบียร์สุราหรือเหล้า (ซ้ำ)
เราต้องหลีกเลี่ยงใกล้
i. บุหรี่นี้มีพิษภัย (ซ้ำ)
อาจเป็นถุงลมโป่งพอง (ซ้ำ)
- (สร้อย)
2. พวกเบียร์สุราหรือเหล้า (ซ้ำ)
ก่อนเหศวินาพ่นวาย (ซ้ำ)
- (สร้อย)
3. กลิ่นกาวก็เลวร้ายกาจ (ซ้ำ)
พวกสารระเหยเป็นภัย (ซ้ำ)
- (สร้อย)
4. พวกยาเสพติดหลอนประสาท (ซ้ำ)
อย่ากินยาบ้ายาไอ (ซ้ำ)
- (สร้อย)
5. พวกกัญชาและพวกฝิ่น (ซ้ำ)
ผู้เสพเหมือนฆ่าตัวตาย (ซ้ำ)
- (สร้อย)
- พวกเฮโรอีนยิ่งมากด้วยพิษ
ทั้งคนซื้อขายต้องโทษมีผิด
- (สร้อย)

โครงสร้างการสอน
(กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่องยาเสพติด

ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6
จำนวน 24 คาบ

ความคิดรวบยอด

ยาเสพติดทำลายทั้งสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของยาเสพติดได้
2. บอกโทษของยาเสพติดได้
3. บอกสาเหตุของการติดยาเสพติดได้
4. บอกผลร้ายของการติดยาเสพติดได้
5. บอกวิธีป้องกันการติดยาเสพติดได้
6. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดได้
7. เสนอแนะวิธีการหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดได้
8. รวบรวมความรู้เรื่องยาเสพติดจากแหล่งความรู้ได้
9. วิเคราะห์แยกแยะปัญหาหายาเสพติดที่มีผลต่อตนเอง สังคม เศรษฐกิจและประเทศได้
10. เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของการติดยาเสพติดได้
11. บอกสถานที่บำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดได้
12. สรุปปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดที่มีผลต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติได้
13. ตระหนักในปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด

เนื้อหา

ยาเสพติด

- บุหรี่
- เหล้า
- กัญชา
- ผิ่น
- มอร์ฟีน
- เฮโรอีน
- ยาบ้า
- สารระเหย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. สนทนาซักถามเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษ
2. สนทนาจากสถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ บ้านเมือง ท้องถิ่น ทั่วโลก
3. ให้นักเรียนฟังเพลง ร้องเพลง
4. ใช้ภาพเหตุการณ์จากข่าว สาร นำการอภิปราย
5. ให้นักเรียนเล่นเกม
6. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์
2. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากหนังสือเรียน
3. ครูให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น
4. ครูให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้
5. ครูให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้
6. ครูให้นักเรียนรายงาน
7. ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
8. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ
9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

1. ครูสรุปเรื่องที่เรียน โดยการตั้งคำถาม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
3. ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่เรียน
4. ครูทบทวนเนื้อหา
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
6. ครูเฉลยแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. แผนภูมิเพลง ที่เกี่ยวกับยาเสพติด
3. รูปภาพ
4. อุปกรณ์เล่นเกม
5. ใบความรู้ เรื่องยาเสพติด
6. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ บทความ วารสารหรือแหล่งความรู้อื่น

การวัดผลประเมินผล

1. การสังเกต

- 1.1 การปฏิบัติงาน
  - 1.2 ความรับผิดชอบ
  - 1.3 การสนทนา
  - 1.4 การตอบคำถาม
  - 1.5 การรู้จักการวางแผน
2. การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ
  - การรายงาน
3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง

แผนการสอนที่ 1 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (บุหรี)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

บุหรีเป็นยาเสพติดที่ให้โทษกับระบบหายใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของบุหรีได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดบุหรีได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของบุหรีได้
4. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงบุหรีได้

เนื้อหา

บุหรี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1) ครูและนักเรียนฟังเพลง “แก้วตาพ่อ” และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องบุหรีตามประสบการณ์ของนักเรียนแล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับฉลากรูปดาวสี 5 สีแล้วแบ่งกลุ่มตามสีของดาวกลุ่มละ 5 – 6 คน

ขั้นสอน

- 2) ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากหนังสือเรียนของกรมวิชาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3) ครูให้หัวข้อในการอภิปรายดังนี้
  - 3.1 บุหรีมีคุณหรือโทษต่อคนอย่างไร
  - 3.2 ทำไมคนจึงนิยมสูบบุหรี
  - 3.3 ทำอย่างไรจึงจะไม่ติดบุหรี
  - 3.4 ถ้าติดบุหรีแล้วจะเลิกอย่างไร
  - 3.5 ถ้าเพื่อนในกลุ่มติดบุหรีจะทำอย่างไร
- 4) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาไปความรู้เรื่องบุหรี
- 5) ครูให้นักเรียนออกมารายงานเรื่องที่เกี่ยวกับบุหรี

ขั้นสรุป

- 6) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่องที่นักเรียนออกมารายงาน
- 7) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติตนเกี่ยวกับบุหรี
- 8) นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสาร
2. ใบความรู้เรื่อง ยาเสพติด
3. รูปภาพดาว
4. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. แผนภูมิเพลง แก้วตาพ่อ
6. เครื่องเล่นวิทยุเทป

วัดผลและประเมินผล

- 1) การสังเกต
  - การอ่านหนังสือเรียน
  - การตอบคำถาม
  - การอภิปราย
- 2) ตรวจผลงาน
  - เรื่องที่นักเรียนรายงาน
  - แบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 2 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ยาเสพติด (เหล้า)

จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

เหล้าเป็นยาเสพติดทำให้เสียสุขภาพ เสียทรัพย์ เสียเวลา เสียบุคลิกภาพและเป็นสาเหตุของความประมาท

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษที่เกิดจากการดื่มเหล้าได้
2. อธิบายสาเหตุของการดื่มเหล้าได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของการดื่มเหล้าได้
4. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงได้

เนื้อหา

- เหล้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูฟังเพลง “ไม่เมาไม่หมอง” และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องเหล้า ตามประสบการณ์ของนักเรียน
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการจับฉลากสี 5 สี

ขั้นสอน

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหาความรู้เรื่องยาเสพติดเรื่องเหล้า จากเอกสารแผ่นพับ ข่าวหนังสือพิมพ์ หนังสือเรียนและออกมารายงาน ตามหัวข้อต่อไปนี้
  - โทษของการดื่มเหล้า
  - สาเหตุของการดื่มเหล้า
  - ลักษณะของผู้ที่ติดเหล้า
  - ผลร้ายของการดื่มเหล้า
  - เสนอแนะวิธีหลีกเลี่ยง
4. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อดังกล่าว ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปผลแล้วออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

5. ครูสรุปเรื่องที่เรียน โดยการตั้งคำถามตามเรื่องที่ครูให้ศึกษา
6. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่เรียน
7. นักเรียนทำแบบฝึกทำขบพเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ใบความรู้เรื่องเห่า
3. แบบฝึกหัด
4. แถบสี 5 สี

วัดผลและประเมินผล

1. สังเกต
  - การอ่านหนังสือเรียน
  - พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
  - การรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 3 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด(กัญชา)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษต่อจิตใจและทำให้ร่างกายทรุดโทรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของการสูบกัญชาได้
2. บอกสาเหตุของการสูบกัญชาได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของกัญชาได้
4. บอกวิธีประพฤติดนไม่ให้เกิดกัญชา

เนื้อหา

กัญชา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนฟังและร้องเพลง “ชัยชนะไร้เทียมทาน” ครูและ นักเรียนร่วมสนทนาความหมายของเนื้อเพลง
2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 5 คนตามฉลากสี

ขั้นสอน

3. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้าความรู้เรื่อง กัญชา จากเอกสาร ข่าว สัมภาษณ์ผู้รู้ ฯลฯ ตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วนำผลมารายงานหน้าชั้น
  - สาเหตุของการติดกัญชา
  - โทษของผู้ที่ติดกัญชา
  - อาการของผู้ที่ติดกัญชา
  - การดูแลรักษาผู้ป่วยติดกัญชา
4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษา กลุ่มละ 3-5 นาที โดยให้แสดงบทบาทสมมติ
5. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่องเกี่ยวกับกัญชา แล้วครูนำเรื่องดีป้ายนิเทศ เพื่อให้เพื่อนๆ

อ่าน

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเป็นข้อๆ ดังนี้

- สาเหตุของการติดกัญชา
- โทษของการสูบกัญชา
- วิธีประพฤติตนเพื่อไม่ให้ติดกัญชา

7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง ชัยชนะไร้เทียมทาน
2. เอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวจากหนังสือพิมพ์
3. ใบความรู้เรื่องกัญชา
4. แบบฝึกหัด
5. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัดผลและประเมินผล

1. การสังเกต

- การปฏิบัติกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- ความรับผิดชอบ

2. การปฏิบัติ

- การแสดงบทบาทสมมติ
- แบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 4 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (ฝิ่น)

ชั้นประถมศึกษาปีที่
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ฝิ่นเป็นยาเสพติดให้โทษร้ายแรงทำให้สมองมึนงง เฉื่อยชา สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกผลโทษของฝิ่นได้
2. บอกผลร้ายของฝิ่นได้
3. บอกผลกระทบจากการติดยาได้
4. เสนอวิธีแก้ไขปัญหายาเสพติดได้

เนื้อหา

ฝิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เรียนดู

1. ครูให้นักเรียนฟังเพลง “ดวงใจแม่” และนำภาพดอกฝิ่นและภาพคนที่ติดยาฝิ่นมาให้ดู

2. ครูให้นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับภาพที่ครูนำมาให้ดู

ขั้นสอน

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คนให้นักเรียนศึกษา เรื่อง “ฝิ่น” ดังหัวข้อต่อไปนี้

- บริเวณที่ปลูกฝิ่น
- อันตรายที่เกิดจากฝิ่น
- สาเหตุที่เกิดจากการสูบบุหรี่
- ผลกระทบของการติดยา

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษากลุ่มละ 5 นาที โดยให้อภิปรายเป็นกลุ่ม

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย โดยช่วยกันเสนอข้อคิดเห็น ในการป้องกันและวิธีการ

หลีกเลี่ยง ให้ออกจากการตกเป็นทาสของยาเสพติด ประเภทฝิ่น

6. ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมตามหัวข้อ แล้วนำไปติดป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป ให้ได้ว่า “ยาเสพติดทำลายสุขภาพและจิตใจ”

8. ให้นักเรียนวาดภาพ เกี่ยวกับคนคิดหาเสพย์ติด
9. ทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพดอกฝิ่น ภาพคนคิดฝิ่น
2. แถบสี 5 สี
3. สมุดวาดเขียน
4. แบบฝึกหัด
5. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. แผนภูมิเพลง ดวงใจแม่
7. เครื่องเล่นวิทยุเทป

วัดผลและประเมินผล

1. การสังเกต
  - ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน
  - การแสดงความคิดเห็น
2. การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ
  - ภาพวาด สมุดภาพ
  - ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 5 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (มอร์ฟิน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

มอร์ฟิน เป็นยาเสพติดให้โทษร้ายแรงที่ทำให้สมองมึนงง เฉื่อยชา สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของมอร์ฟินได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดมอร์ฟินได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของมอร์ฟินได้
4. เสนอแนะวิธีป้องกันได้

เนื้อหา

มอร์ฟิน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนร้องเพลง “ใคร่ครวญ” แล้วสนทนาเนื้อหาความหมายของเพลง
2. ครูให้นักเรียนจับสลากสีแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน

ขั้นสอน

3. ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวกับยาเสพติด ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กลุ่มละ 1 ปัญหา ซึ่งสามารถแยกเป็นปัญหาต่างๆ สรุปได้ดังนี้

- ปัญหาทางด้านทำลายสุขภาพ
  - ปัญหาทางด้านทำลายเศรษฐกิจ
  - ปัญหาทางด้านอาชญากรรม และอุบัติเหตุ
  - ปัญหาทางด้านความมั่นคงของชาติ
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามแนวหัวข้อต่อไปนี้
- มอร์ฟินเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ด้านใดบ้าง
  - เพราะเหตุใดคนจึงติดมอร์ฟิน
  - นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติตัวอย่างไร
  - นักเรียนจะประพฤติน้อย่างไรจึงจะพ้นจากการติดมอร์ฟิน

ขั้นสรุป

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเสนอกุ่มละ 3-5

นาที แล้วช่วยกันสรุปเป็นข้อๆนำไปคิดที่ป้ายนิเทศ

6. ให้นักเรียนกรอกแบบสำรวจตนเองเกี่ยวกับความเข้มแข็ง ไม่ลองเสพสิ่งเสพติดให้โทษ
7. ครูเน้นให้นักเรียน นำคุณธรรมนี้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แล้วบันทึกผลการปฏิบัติลงใน

สมุดจรรยาศึกษา

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง “ใคร่ครวญ”
2. กระดาษสีต่างๆ
3. สมุดจรรยาศึกษา
4. แบบสำรวจ
5. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. เครื่องเล่นวิทยุเทป

วัดผลและประเมินผล

1. การสังเกต
  - การร่วมปฏิบัติงานกลุ่ม
  - การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบผลงาน
  - แบบสำรวจ

แบบทดสอบสำรวจตนเองเกี่ยวกับความเข้มแข็งไม่ลองเสพสิ่งเสพติด

ที่	รายละเอียด	รับ	ไม่รับ
1.	มีคนยื่นลูกกวาด ขนมให้โดยที่เราไม่รู้จักร		
2.	เพื่อนชักชวนให้ลองสูบบุหรี่		
3.	แพทย์สั่งให้รับประทานยาตามกำหนด		
4.	มีคนให้ยาและบอกว่ายานี้รับประทานแล้วเวียนเก่ง		
5.	คนที่ไม่รู้จักกันชักชวนไปเที่ยวให้เงิน ให้ขนม		
6.	ญาติชวนให้ดื่มน้ำเมา		
7.	ซื้อยาระงับประสาท ยากินให้อ้วน ยากินให้ผอม มารับประทานเอง		
8.	เพื่อนบอกว่าทินเนอร์ กาว เบนซิน หอมดี ควรลองสูบดม		
9.	เพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน นำอาหารมาให้		
10.	ซื้อยาตามคำโฆษณาว่ายานี้รับประทานแล้วแข็งแรง สมองแจ่มใส		

แผนการสอนที่ 6 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ยาเสพติด(เฮโรอีน)

จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดร้ายแรงทำให้สมองมึนงง เฉื่อยชา สมองเสื่อม ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของเฮโรอีนได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดเฮโรอีนได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของเฮโรอีนได้
4. เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาได้

เนื้อหา

เฮโรอีน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนร้องเพลง “รู้ทันมันใจ” แล้วช่วยกันอภิปรายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ

ความหมายของเนื้อเพลง

2. ให้นักเรียนจับฉลากแถบสีต่างๆจำนวน 5 สี แบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน

ขั้นสอน

3. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เรื่องเฮโรอีน จากเอกสารเผยแพร่ ข่าว ใบความรู้ตามหัวข้อต่อไปนี้

- โทษของเฮโรอีน
- สาเหตุของการติดเฮโรอีน
- ลักษณะภายนอกของผู้ที่ติดเฮโรอีน
- ผลของการติดเฮโรอีน

4. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน แล้วครูนำนักเรียนอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูให้ไว้

5. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับเฮโรอีน คนละ 1 คำขวัญ ครูนำผลงานของนักเรียน ไปติดป้ายที่ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

6. ให้นักเรียนเขียนข้อความการปฏิบัติตนเพื่อมิให้ติดเฮโรอีน เป็นแผนภูมิตามหลักกรรมมาประกอบ เช่น จะต้องเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง อดทน อดกลั้น ชะนะใจตนเอง หลีกเลียง เป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ การตั้งสัจจะไม่ลวง

7. ทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิเพลง รู้ทันมันใจ
2. แผนภูมิหลักกรรม
3. แถบสีต่างๆ
4. แบบฝึกหัด
5. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. เครื่องเล่นวิทยุเทป

วัตถุประสงค์และประเมินผล

การสังเกต

- ความรับผิดชอบ
- การตอบคำถาม

การปฏิบัติ

- การรายงาน
- ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 7 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (ยาบ้า)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ยาบ้าเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สุขภาพทรุดโทรมและเกิดอาการทางประสาท

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของยาบ้าได้
2. อธิบายสาเหตุของการติดยาบ้าได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของยาบ้าได้
4. เสนอแนะวิธีป้องกันที่เกิดจากยาบ้าได้

เนื้อหา

ยาบ้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูเล่นนักเรียนร้องเพลง “เรียนดีมีคุณ” และร่วมสนทนาเกี่ยวกับผลร้ายและโทษของยาบ้า แล้วให้นักเรียนแต่ละคนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการพบเห็นผู้ที่ติดยาบ้า

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรียงความเรื่อง “ทำอะไรให้ห่างไกลยาเสพติด” โดยเขียนตามประสบการณ์ของนักเรียน

3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตนและวิธีหลีกเลี่ยงถ้า
  - มีผู้ชักชวนให้เสพยาบ้า
  - พบผู้เสพยาบ้า
  - พบแหล่งผลิต หรือแหล่งค้ายาบ้า
  - เพื่อนชวนให้เสพยาบ้า

4. ครูพิจารณาตัดสินเรียงความที่น่าสนใจเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้

นักเรียนในห้องเรียน และนักเรียนในโรงเรียนรับรู้โดยทั่วกัน มีการลงหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน (ถ้ามี) ติดป้ายประกาศ รวมทั้งการให้รางวัลผู้ชนะเลิศในการเขียน

ขั้นสรุป

5. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาตามหัวข้อต่อไปนี้
  - โทษของยาบ้า
  - สาเหตุของการติดยาบ้า
  - ผลของการติดยาบ้า
  - วิธีการหลีกเลี่ยงจากยาบ้า
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

- 1.กระดาษเขียนเรียงความ
- 2.แบบฝึกหัด
- 3.แผ่นภูมิเพลง เรียงคิมิคุณ
- 4.กระดาษสีต่าง ๆ
- 5.เครื่องเล่นวิทยุเทป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกต
  - การตั้งใจทำงาน
  - การทำกิจกรรมในห้องเรียน
2. การปฏิบัติ
  - ตรวจเรียงความ
  - แบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 8 (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง ยาเสพติด (สารระเหย)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ทินเนอร์ กาวยางน้ำ แลคเกอร์ น้ำยาล้างเล็บเป็นสารระเหยที่เป็นอันตรายต่อระบบหายใจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกโทษของสารระเหยได้
2. อธิบายสาเหตุที่ทำให้ติดสารระเหยได้
3. วิเคราะห์ผลร้ายของสารระเหยได้
4. สถานที่ให้บริการผู้ติดสิ่งเสพติด

เนื้อหา

สารระเหย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนฟังเพลง “อย่าแตะสิ่งเสพติด” และดูภาพเด็กดมทินเนอร์จากข่าวหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับทินเนอร์

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยจับฉลากสี 5 สี เพื่อรวมเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน

ขั้นสอน

3. แบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้าเอกสารจากใบความรู้ในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะของสารระเหยชนิดต่างๆ
- สาเหตุที่ทำให้คนติดสารระเหย
- ลักษณะอาการของการติดสารระเหย
- ผลร้ายของการติดสารระเหย ที่มีต่อตนเองและครอบครัว
- วิธีป้องกันให้พ้นจากการติดสารระเหย
- สถานบริการรักษาผู้ป่วยติดยาเสพติด

4. ให้แต่ละกลุ่มเขียนสรุป ให้ได้ว่ายาเสพติดเป็นภัยต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศ

ชาติ

5. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด ติดไว้ที่ป้านิเทศ

ตัวอย่างคำขวัญ

- อนาคตจะสดใส ถ้าห่างไกลยาเสพติด
- ติดยาเสพติดชีวิตจะสั้น

- ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม

6. ครูอธิบายถึงการรักษาคณติดยาเสพติด สามารถรักษาให้หายขาดได้โดยปรึกษาจากแพทย์โรงพยาบาลทั้งของรัฐบาล เช่น โรงพยาบาลรัฐราษฎร์ แผนกจิตเวช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ ศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพฯ สำนักสงฆ์ต่างๆ ฯลฯ

ขั้นสรุป

7. ครูนำคำขวัญที่นักเรียนแต่งไปจัดนิทรรศการ ตามวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ

ยาเสพติด

8. บันทึกผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนมิให้ติดยาเสพติดให้โทษ ลงในสมุดจรรยาวิชา ผู้ปกครองและครูร่วมกันตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์
2. ใบความรู้เรื่องสารระเหย
3. ตัวอย่างคำขวัญยาเสพติด
4. สมุดจรรยาวิชา
5. ฉลากสี 5 สี
6. แผนภูมิเพลง อย่าแตะสิ่งเสพติด

การวัดผลประเมินผล

การสังเกต

- การร่วมสนทนา
- การตอบคำถามการรับผิดชอบ

การตรวจผลงาน

- ทำแบบฝึกหัด
- ตรวจป้ายนิเทศ

ภาคผนวก จ

- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1 เรื่อง เงี้ยดตาย
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 2 เรื่อง มหันตภัยในขวด
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 3 เรื่อง ทำควลนรก
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 4 เรื่อง มฤตยูลีดำย
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 5 เรื่อง ยามีศาก
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 6 เรื่อง ขนมหาตาน
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 7 เรื่อง ยายยันบันปัญญา
- แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 8 เรื่อง ชื่นสวรรค์หรือลงนรก

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

เขียน...ตาย

ลำดับที่ ๑

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

ภาพที่ ๑-๓

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

บุพรีเป็นยาเสพติดที่โทษกับระบบหายใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วสามารถแสดง
พฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของบุพรีได้
๒. อธิบายสาเหตุการติดบุพรีได้
๓. วิเคราะห์สาเหตุรับของบุพรีได้
๔. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงบุพรีได้

อรรถลักษณะ : คำเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : ที่โรงเรียนของภูมิจัดงานวันพ่อ
๒. คำศัพท์เหตุการณ์ : โรงเรียนจัดงานวันพ่อ เชิญคุณพ่อของนักเรียน
ทุกคนมาร่วมงาน มีการกล่าวสดุดีพระคุณพ่อ มอบเกียรติบัตรและทุนการศึกษา
แก่นักเรียนที่เรื่องความประพฤติดี นักเรียนทุกคนมีพ่อมาร่วมงาน ยกเว้น
พ่อของภูมิ ทำให้ภูมิเสียใจมาก

๑. เล่าเหตุการณ์ : พ่อของภูมิเป็นพ่อที่ยืนเป็นพ่อที่รักดูแลครอบครัว
เมื่อถึงงานวันพ่อจะมาร่วมและแสดงความยินดีกับภูมิที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ประกวดเรียงความ พ่อของภูมิป่วยหนักต้องเข้าโรงพยาบาลไม่สามารถมาร่วม
งานได้ เพราะเป็นโรคถุงลมโป่งพอง แต่ที่ภูมิเสียใจมากที่สุด ไม่รู้มาก่อนว่า
พ่อคิดถึงมานาน

๔. สรุป : พ่อของภูมิไม่สามารถมาร่วมงานได้ แต่ก็รักลูกมาก

๕. แสดงความรู้สึก : ภูมิรู้สึกภูมิใจที่พ่อมีความรักให้กับครอบครัว

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ นักเรียนเล่าเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ ๓ ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง
- ขั้นที่ ๔ นักเรียนระดมความคิดเห็น และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
- ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแกนนำ และสามารถใช้อีกอันเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อที่ดี เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะได้รู้ ได้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ พ.พ.พ. หทัย หทัย เป็นสื่อที่ดีที่ใช่ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง เนื้อหา...ตาย เพื่อใช้สอนเรื่องยานยนต์ที่โตไทย ที่มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และความรู้ควบคู่กัน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งมีชีวิตที่โตไทย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ตั้น มีชั้นหมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ วัฒนสิทธิ์ทอง

พ่อเต็ม แม่พลอย และภูมิกำลังนั่งคุยกันในห้องพัก

ภูมิ : โอ้ครับ ผมได้รับรางวัลเขียนเรียงความพ่อครับ

พ่อเต็ม : เก่งมากลูก แล้วลูกเขียนว่าอย่างไรละ

ภูมิ : ผมเขียนเรื่อง "คุณพ่อที่ดีของลูก" แล้ววันวานคุณพ่อต้องไปแสดงความยินดีด้วยครับ

พ่อเต็ม : คกลงลูก พ่อจะไปร่วมงานด้วย

ขณะที่จะรับรางวัล ภูมิและรู้อู่ว่า พ่อต้องมาร่วมงานวันพ่อ และแสดงความยินดี

ครูสุชาติ : อ้าว ! ภูมิมายืนอยู่ที่นี้ทำไม ใกล้ถึงเวลาที่จะเข้ารับรางวัลแล้ว ไม่ใช่หรือ

ภูมิ : ผมรอพ่ออยู่ครับ พ่อบอกว่าจะมาร่วมแสดงความยินดีกับผม

ครูสุชาติ : เรอลงเข้าห้องประชุมก่อน เดี่ยวพ่อกำลัง ครูจะพาไปเอง

ภูมิ : ขอบคุณครับ

๓

กอมิรับรางวัลชนะเลิศแล้ว แต่พ่อก็ไม่ได้มา กอมิเสียใจมาก

ครูสุชาติ : ครูยพอลรอส่งงานมาให้เห็นพอยะเลย

กอมิ : พ่อรีบไปกลับมามาจะมาร่วมงานนี้ครับ

ครูสุชาติ : พ่อเธอยังคิดอะไรอีกได้

กอมิ : แต่พ่อไม่เคยคิดเห็นกับแม่เลย

๔

เมื่อกอมิกลับบ้าน จึงรู้ว่าพ่อป่วยหนักต้องเข้าโรงพยาบาล

แม่พอลอย : พ่อโง่มากและเอาเงินออกมาเป็นดอกเบี้ย

กอมิ : พ่อเป็นอะไรครับแม่ เมื่อวานก็ยังมีดีอยู่

แม่พอลอย : หมอบอกว่า ต้องตรวจปอดและฉายรังสีก้อน

กอมิ : แม่พามาไปเยี่ยมพ่อที่โรงพยาบาลด้วยนะครับ ผมเป็นห่วงพ่อก

๕

แม่พอกอมิไปเยี่ยมพ่อที่โรงพยาบาล

กอมิ : พ่อครับ หมอบอกว่าพ่อเป็นอะไร

พ่อเพิ่ม : พ่อ...พ่อ...เป็นถุงลมโป่งพองระยะแรก

กอมิ : อ้าว เป็นไปได้อย่างไร เมื่อพ่อไม่สูบบุหรี่

แม่พอลอย : พ่อ ถึงเวลาวัยประทักษิณแล้ว

กอมิ : นี่นา ครับพ่อ

๖

พ่อสารภาพกับกอมิว่า พ่อสูบบุหรี่มานานแล้ว

พ่อเพิ่ม : พ่อคิดมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว เพื่อนพ่อชวนให้สูบบุหรี่ พ่อก็ทดลองสูบ

ต่อมาก็ดองสูบอีกหลาย ๆ ครั้งจนคิด เลิกไม่ได้ แต่พ่อก็พยายามเลิก

กอมิ : ทำไมพ่อสูบบ่อย ๆ ถึงไม่สามารถเลิกได้ล่ะครับ

พ่อเพิ่ม : คุณหมอบอกว่าในป่พรีมีสารนิโคตินและทาร์เป็นสารที่เป็นสาเหตุให้คิด

และสารนี้เมื่อเข้าสู่ร่างกายมาก ๆ จะเป็นตัวทำให้เกิดโรค ที่พ่อกำลังเป็นอยู่

กอมิ : แต่ผมไม่เคยเห็นพ่อสูบบุหรี่นี่ครับ

พ่อเพิ่ม : พ่อรักสุขภาพ ไม่อยากให้เห็นด้วยงั้นก็ไม่ได้

๑

พ่อเพิ่มพูดด้วยความเหนื่อยอ่อน พูดไปต้องหยุดไปเพราะหายใจไม่สะดวก

พ่อเพิ่ม : โทษนะ "รางวัลที่ถูกได้รับ"

ภูมิ : นี่ครับ " เป็นเกียรติบัตรและทุนการศึกษา และคุณครูยังให้ผมอ่านเรียงความที่ที่ประชุมฟัง ผมดีใจจนน้ำตาซึมเลย แต่ก็เสียสยที่พ่อไม่ได้ไปเห็น แต่ผมไม่เสียใจหรอกครับ เพราะถึงอย่างไร พ่อก็คือพ่อที่ซึ้งอยู่ในบทเรียงความของผมตลอดไป"

๒

ที่บ้านพ่อเพิ่มกำลังออกกำลังกาย

ภูมิ : วันนี้พ่อพูดในมากเลย สงสัยจะหายเป็นปกติแล้ว

พ่อเพิ่ม : พ่อคิดอย่างนั้นแหละ

แม่พลอย : แล้วพ่อจะกลับไปยุ่งกับมันอีกไหม...บุพรีนะ

พ่อเพิ่ม : ไม่แล้วแม่

ภูมิ : มีวิธีไหนที่จะทำไม่ให้ติดบุพรีบ้างครับพ่อ

พ่อเพิ่ม : เราก็อ่าไปยุ่งกับมัน ที่สำคัญ...คือรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชวน และเป็นลูกที่ดี เชี่ยพ่อแหมอย่างลูกของพ่อนี้รับรองไม่มีทางติดบุพรีแน่นอน

คำขวัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- บุพรีมีควันพิษ มีไหมตรกลายเหงา
- วัยรุ่นยุคใหม่สติสตรรค์สร้างด้วยสมองและพลังหยุดยั้งบุพรี
- สูดบุพรีอย่าคิดว่าเพื่อหัว หน้าตาซุ่มเขียวปากเขียวปอดพัง
- ยิ่งสูบ ยิ่งติด ผลาญชีวิตญาติมิตรและตนเอง
- งดมวนต่อไป งดได้ตลอดกาล
- คนสูบได้วันพิษ คนโกสิจิตได้รับภัย
- ผลาญทรัพย์ ผลาญชีวิต เพราะควันพิษจากบุพรี

เพลงแก้วสะอาด

ทำนอง กระต๋อมทองกวาว (เพลงไทยเดิม) คำร้อง ผศ. สนั่น มีชั้นหมาก

ความสุขสันต์ สร้างสรรค์ให้ลูก ให้ลูกสุขศรี พ่ออินดีรับทุกยาม ทำทุกอย่าง สร้างชีวิต ให้ลูกดำเนินปัญญา หัวใจลูกนี้ ปรองดองและไร้มืดพิศ ทนทางชีวิต จิตปลอดพิษโรคภัย	พ่อเน้นมุ่งมั่นหมายปลูก ปลูกชีวิตองกรม แม้พ่อก็ทุกข์ทุกคาม เพื่อความสุขของลูกยา สร้างทางสร้างแรงบันดาลใจ สร้างสรรค์ที่สร้างวิชา ั้งฐานะสุขศใส มีชีวิตที่ใฝ่กิน มีศาสตร์และศิลป์หล่อใจ ไม่มีพิษภัยกายใกล้ ห่างไกลยาเสพติดเลย
--	---

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

มหันตภัยในขวด

ลำดับที่ ๒

คาบที่ ๔-๖

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

เหล้าเป็นยาเสพติดที่ทำให้เสียสุขภาพ เสียทรัพย์สิน เสียเวลา
เสียบุคลิกภาพและทำให้เกิดความประมาทขาดสติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วสามารถแสดง
พฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของเหล้าได้
๒. อธิบายสาเหตุและผลของการดื่มเหล้าได้
๓. เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาได้

รรถลักษณะ : เนื้อเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : บริษัทโรงงานเลี้ยงให้คนย์ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้จัดการ
๒. ลำดับเหตุการณ์ : คนย์ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้จัดการสาขา
บริษัทโรงงานแสดงความยินดีที่โรงแรม คนย์ดื่มเหล้ากับเพื่อน ขณะกลับบ้าน
รถเสียติดชนกับสะพาน คนย์ต้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล ภรรยาของคนย์
ต้องขายบ้าน และลูกต้องช่วยทำงานหาเงินมาเป็นค่ารักษาพยาบาล

๓. ลำดับเหตุการณ์ : คนย์เป็นคนซื่อสัตย์ ขยัน และตั้งใจทำงานทำให้
คนย์ได้รับเลือกให้เป็นผู้จัดการ บริษัทได้จ้างแสดงความยินดี คนย์ดื่มเหล้า
กับเพื่อน ๆ ระหว่างเดินทางกลับบ้าน รถชนสะพาน คนย์ไม่ได้สติตั้งอยู่ใน
ห้องฉุกเฉินนานหลายเดือน ภรรยาของคนย์ต้องขายบ้านและลูกต้องออกไป
ทำงานหาเงินมาเป็นค่ารักษาพยาบาล คนย์มีอาการดีขึ้นและหายเป็นปกติ
คนย์สัญญาว่าจะไม่ดื่มเหล้าอีกต่อไป

๔. สรุป : ยินดีด้วยเหล้าจะท้องตราเพราะยินดี

๕. แสดงความรู้สึก : เอกและเมย์ดีใจที่เหล้าเป็นสาเหตุทำให้เพื่อนได้
รับตำแหน่งผู้จัดการ

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ นักเรียนเล่าเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ ๓ ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง
- ขั้นที่ ๔ นักเรียนระบายสีบนรูปเขียน และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
- ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเล็กกิจกรรมเป็นแกนนำ และสามารถใช้อื่นเสริมการเรียนรู้อีกตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ ได้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ คือการเรียนแบบเรียนเล่มเล็กกิจกรรมกระตุ้น สร้างจิตสำนึกแนวคิดของ ร.ท.ทศย์ ดันตวง เป็นสื่อกลางที่ใช้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง มหัศจรรย์ในขวด เพื่อใช้สอนเรื่องมาศพิศใกล้โพธิ์ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นและแก้ปัญหาให้ไกล

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผ.ศ.สนั่น มีชื่นหมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง

สินและศันย์เป็นเพื่อนร่วมงานในบริษัทเดียวกัน ศันย์เป็นคนเชื้อชาติขยับทำงาน ทุกคนในบริษัทจะรักศันย์ทุกคน

สิน : พี่ศันย์ "เพิ่งกว่าแล้วนะมีไม่ลงไปกินข้าวอีกหรือ"

ศันย์ : เดียวก่อน งานที่ยังไม่เสร็จเลย นายกับข้าวหรือยัง

สิน : กินแล้ว พี่จะอะไรให้ผมช่วยยกของมาเถอะ

ศันย์ : ไม่เป็นไร อีกคิดเดียว ขอใจมากที่เป็นห่วง

สิน : พี่ศันย์ รู้ข่าวหรือเปล่า บริษัทกำลังคิดเลือกผู้จัดการสาขา ผมว่าพี่ศันย์ต้องได้แน่นอน ทำงานเก่ง ขยันอย่างนี้ตำแหน่งผู้จัดการจะไปไหนละ จังโตน

วันรุ่งขึ้นบริษัทหนึ่งติดต่อแจ้งให้ศันย์ทราบว่า เขาได้รับเลือกให้เป็นผู้จัดการและจะมีงานเดือนแสดงความยินดี

สิน : ยินดีด้วยนะพี่ศันย์ ผมคิดอยู่แล้วพี่ต้องได้แน่นอน

ศันย์ : พี่ทำงานคนเดียวไม่สำเร็จหรอก ทุกคนในแผนกมีส่วนทุกคนนั้นแหละ

สิน : ผมว่าเป็นพระที่เป็นคนดีและยังได้รับการคัดเลือก

ศันย์ : พี่ถือคติที่ว่า "กว่าดี ต้องได้ดี"

สิน : วันศุกร์นี้แล้วสินะ จะมีงานเดือนแสดงความยินดี ก็ผู้จัดการคนใหม่

๓

หลังจากเลิกงานจากบริษัท คนน้อยกลับบ้าน
 คนน้อย : พ่อได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้จัดการแล้วแม่
 ปรีม : ความตั้งใจและขยันและความดี ทำให้พ่อประสบความสำเร็จ
 เอก : แม่ได้โอกาสคุยให้เพื่อน ๆ ฟังแล้วว่าพ่อเป็นคนดีทำให้ได้รับคัดเลือก
 คนน้อย : วันศุกร์นี้บริษัทจะจัดงานแสดงความยินดีแม่กับเอกไปร่วมงานด้วยกันนะ
 ปรีม : ไม่ต้องหรอกพ่อ แม่และลูกจะฉลองกับพ่อที่บ้านดีกว่า
 เอก : ค่ะรับแม่ เราขอพ่อบ้านดีกว่า

๔

บ่ายวันศุกร์พนักงานของบริษัท ไปร่วมแสดงความยินดี
 ผู้จัดการใหญ่ : ผมขอแสดงความยินดีที่คุณได้รับคัดเลือกเป็นผู้จัดการ
 เจ้า...คิม ผมขอตั้งให้เป็นผู้จัดการคนใหม่
 คนน้อย : ผมขอขอบคุณ ที่ทางบริษัทให้ความไว้วางใจ ผมจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุดครับ
 ลิน : ผมขอแสดงความยินดีด้วย พรุ่งนี้ที่จะเดินทางไปรับส่วนหนึ่งไหมคิม
 คิม : เห็นแล้วคิมดีสิพี่ ท่านผู้จัดการให้เกียรติคิมแล้วด้วยแล้ว
 คนน้อย : ขอขอบคุณ เพื่ออนาคตที่ดีใส เจ้า...คิม

๕

เพื่อน ๆ ของคนน้อยและพนักงานต่างมาร่วมแสดงความยินดี
 คิมดี : เฮ้ย ! คิมดีทนาย ขอแสดงความยินดีกับผู้จัดการคนใหม่
 พิทักษ์ : ฉันขอแสดงความยินดีด้วยนะ เจ้า...คิม...คิม
 ศิวะ : ฉันก็เช่นกัน วันหน้าฉันจะตั้งใจให้เหมือนนาย เจ้า...คิม
 คนน้อย : ขอใจเพื่อน ๆ ทุกคน
 ลิน : พี่คนน้อย คิมให้เสื้อที่สวย พรุ่งนี้พี่จะได้เป็นผู้จัดการแล้ว เจ้า...ขมนแก้ว
 คิมให้มาเลย
 คนน้อย : ขอใจภักดีนะ เจ้า...คิม

๖

หลังจากงานเลี้ยงเลิก คนน้อยต้องดื่มเหล้ากับเพื่อน ๆ ทุกโต๊ะ
 ดินเนามาก ภรรยาต้องพาลูกกลับบ้านก่อน ส่วนคนน้อยก็เมาเช่นกัน คนน้อย
 จำได้ว่าได้ติดกับภรรยา และลูกที่บ้าน ระหว่างเดินทางคนน้อยขับรถ
 ด้วยอาการเมา คนน้อยมองภาพเห็นเป็นภาพซ้อน ทำให้คนน้อยขับรถไปชน
 กับสะพานและรถพลิกคว่ำ เจ้าหน้าที่ตำรวจและมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ได้นำ
 คนน้อยส่งโรงพยาบาล

๗

เจ้าหน้าที่ตำรวจเฝ้าที่แจ้งให้ปริมทราบว่า คนไข้บรรณสะพอน ปริมและเอกริบเดินทางไปที่โรงพยาบาลทันที

พยาบาล : คุณเป็นญาติคนไข้ที่บรรณสะพอนใช่ไหมคะ คนไข้เสียเลือดมาก และถึงต้องผ่าตัด

ปริม : ค่ะ...ใช่ค่ะ อาการคนไข้เป็นอย่างไรบ้างคะ คุณพยาบาล

พยาบาล : คุณหมอกำลังผ่าตัด ภาวะวอดสติอยู่

เอก : แม่ครับตามปกติ พ่อไม่เคยดื่มเหล้า ทำไม...

ปริม : แม่ยังไม่แน่ใจ ต้องรอคุณหมอก่อนจะบอก

เอก : ผมขอให้คุณพ่อไม่เป็นอะไร และให้หายเร็ว ๆ

๘

สามเดือนต่อมาปริมต้องขายบ้านนำเงินไปชำระค่ารักษาพยาบาล คนไข้ยังคงนอนรักษาตัวที่ห้องฉุกเฉินและยังไม่รู้สึกตัว

เอก : แม่ครับ ทำไมเราต้องขายบ้านด้วยครับ

ปริม : เราต้องนำเงินมาเป็นค่ารักษาพยาบาลพ่อ และพ่อก็ยังไม่มีสติหัว

เอก : ถ้าวันนั้นพ่อไม่ดื่มเหล้า เราคงไม่ต้องขายบ้านให้ใหม่ครับ

ปริม : ลูกจำไว้ละ เหล้าเป็นสาเหตุทำให้พ่อและครอบครัวมีสภาพเป็นอย่างนี้ ลูกต้องอดทน แม่เชื่อว่าความดีของพ่อและความดีของลูก จะช่วยให้พ่อหายได้

เอก : ครับ แม่เชื่อว่า พ่อต้องหายและกลับมาเป็นเหมือนเดิม

๙

ปริมต้องทำงานรับจ้างซักผ้า เอกส่งหนังสือพิมพ์ในตอนเช้าหาเงินมาเป็นค่ารักษาพ่อ ที่ยังอยู่ที่โรงพยาบาล

เอก : หลังจากผมไปส่งผ้าแล้ว ผมจะไปเยี่ยมพ่อที่โรงพยาบาลและครับ

ปริม : จ๊ะ...ลูก ย่ำคิดเรื่องตัวให้พ่อและคุยกับพ่อด้วยนะ ความพยายามของเราอาจจะสำเร็จก็ได้

เอก : ครับแม่ ผมต้องการพ่อของผมหันใหม่สภาพเหมือนเดิมให้ได้ วันก่อนผมสังเกตเห็นนิ้วมือของพ่อกระดิกและตาที่ขยับได้เล็กน้อย

ปริม : จริงหรือลูก ลูกรีบไปเถอะ เดี่ยวแม่จะตามไป

๑๐

หลังจากส่งผ้าที่บ้านป้าสาย เอกไปที่โรงพยาบาล นั่ง看護และเขาพ่อเหมือนที่เคยทำ

เอก : พ่อครับ ผมรักพ่อ ผมอยากให้พ่อหายเร็ว ๆ ผมและแม่ลำบากมาก บ้านก็ขายแล้ว ผมต้องมองพ่อกับผมทุกวัน บางวันผมไม่ได้กินข้าว ผมเก็บเงินไว้รักษาคุณพ่อ พ่อเห็นเอกริบ พ่อ...พ่อ...

ปริม : ไร...ลูกแม่ "เพราะเหล้าแก้ว ๆ ที่ทำให้พ่อเจ็บและลูกต้องมาลำบากไปด้วย"

เอก : แม่...แม่...พ่อคืนตาและขยับปากได้แล้วครับ ไชโย...ไชโย พ่อหายแล้ว

๑๑

หนึ่งเดือนต่อมาคุณยังรักษาตัวที่โรงพยาบาล เพื่อทำการกายภาพบำบัด

เอก : พ่อครับ พ่อเดินได้แล้ว พ่อไม่ต้องนั่งวีลแชร์และสามารถไปทำงานได้เหมือนเดิมครับ

ปริม : เอก พ่อทำยังไงได้ใหม่ ๆ นี่ไม่เชิงนร ต้องให้โอกาสพ่ออีก

คณีย : พ่ออยู่โรงพยาบาลมาหลายเดือนแล้ว แม่และลูกดูแลพ่ออย่างดี พ่อขบใจมากนะ พ่อทำให้ลูกต้องลำบาก เพราะเหตุในวันนั้นแท้ ๆ ถ้าพ่อคิดถึงด้านดี มีสติอีกสักหน่อย เรื่องราวทั้งหมดคงไม่เกิดขึ้น

ปริม : ช่างมันเถอะพ่อ ขอให้พ่อหายเป็นปกติก็พอใจแล้ว

๑๒

หนึ่งกัับบ้านมาพักที่พื้นที่บ้านและหายเป็นปกติ บริษัทที่เคยทำงานด้วยอนุญาตให้คืนรถกลับเข้าทำงานได้

ปริม : พ่อบริษัทที่พ่อเคยทำงานด้วย ต้องการให้พ่อไปทำงานด้วย พ่อจะอย่างไร

คณีย : ไปดีนะ พ่อจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระและจะได้เริ่มต้นอีกครั้ง แม่และลูกจะไม่ได้ต้องลำบาก

เอก : แม่อยากจะทำกับไม่มีบ้านเหมือนเดิมครับ

ปริม : ยากการป่วยของพ่อทำให้แม่ต้องตัดสินใจขายบ้าน เพื่อนำเงินมาเป็นค่ารักษาพยาบาล ต่อไปพ่อจะดูแลพ่อให้ดีอีกไหมจะ

คณีย : ไม่เอาแล้วจ๊ะนี่... หายเป็นปกติอย่างนี้ เหมือนตายแล้วเกิดใหม่

เพลงไม่เมาไม่หอม

Quick Step	คำร้อง คำรงค์ มีชั้นหมาก
ร้องคู่ (ชาย-หญิง)	ทำนองเพลงไทย (ไม่ทราบชื่อทำนอง)
มีนมามัน	หากเราขึ้นเกี้ยวของของนา
ดมของเรา	เท่าเขิ่นที่ทับตดตอย
ความคิดอ่าน	ความหาญกล้าปัญญาน้อย
ความคิดล้อย	คอยคืออยากเสนามากมาย
คนคิด	อาจเป็นน้คิดใจจ่ายคาย
เมื่อร่างกาย	ได้รับพิษแรงฤทธิ์จากยา
กายและจิต	หากเสพพิศจากรักษา
เสพสุรา	ยาเสพพิศเป็นพิษโทษภัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายอนุวัฒน์ วัฒนโพธิ์ทอง

เกิด ๖ ธันวาคม ๒๕๐๒

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนเอกถิ่นทวีทยา อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร
ประถมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนศรีอยุธยาอนุสรณ์ อำเภอคูคต กรุงเทพมหานคร
มัธยมศึกษา	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
คุรุศาสตรบัณฑิต	วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
การศึกษามหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการประถมศึกษา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๒๗ - ปัจจุบัน ครูโรงเรียนบ้านก้านแดง จังหวัดศรีสะเกษ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

ทำดวลนรก

ลำดับที่ ๓

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

คาบที่ ๗-๘

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษที่อันตรายและทำให้ร่างกายทรุดโทรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของกัญชาได้
๒. อธิบายสาเหตุของการสูบกัญชาได้
๓. วิเคราะห์ผลร้ายของกัญชาได้
๔. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงได้

อรรถลักษณะ : เนื้อเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : พ่อของนัทเพิ่งถูกขโมยใจไม่เดชะจิตใจลูก
๒. ลำดับเหตุการณ์ : ไม่มีใครอยากเล่นกับนัท เพราะนัทเอาแต่ใจตัวเอง จึงเป็นหัวหน้ากลุ่มนักเรียนที่ประพฤติตัวเป็นนักร้อง พ่อร้องลั่นฝ่าฝืนของกินห้ามไม่ให้ลั่นลูกชาย นัทตามหาดีห์และพบที่หน้าห้องน้า ลั่นชวนให้นัทสูบกัญชาลั่นพูดจาสนับประมาทหน้าไม่กล้าสูบกัญชา นัทไม่โหมกจึงทดลองสูบบุหรี่ นัทมีอาการเมาจึงประทุพองน้ำคั่วระแตก

๑. ลำดับเหตุการณ์ : นัทถูกเลี้ยงความโดยยากได้ะไรก็ได้ทำให้นัทเอาแต่ใจตัวเอง เพื่อน ๆ ไม่อยากเล่นด้วย จึงเป็นเพื่อนนักเรียนที่อยู่ห้องเดียวกันและเป็นหัวหน้ากลุ่มนักเรียนนักร้อง พ่อของลั่นฝ่าฝืนไม่ให้ลั่นนำของไปให้ลั่น ลั่นชวนให้นัท ทดลองสูบกัญชาและพูดจาสนับประมาทหน้าไม่โหมกผู้ขาย นัทโกรธมากรีบเอากัญชามาสูบ ทำให้เกิดอาการเมามาก จึงประทุพองน้ำ คั่วระแตกต้องเข้านั่ง ๑๐ เข็ม

๔. สรุป : ยารับคำทำถ้าเป็นยาเสพติด

๕. แสดงความรู้สึก : นัทเสียใจที่คิดว่าตนเองเก่ง แต่ก็ต้องแพ้ต่อฤทธิ์ของยาเสพติด

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ นักเรียนอ่านเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ ๓ ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง
- ขั้นที่ ๔ นักเรียนระบายสีแบบเรียน และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
- ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแกนนำ และสามารถใช้อื่นเสริมเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะได้รู้ ได้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ รศ.ทศกับ ศันทยง เป็นสื่อกลางที่เข้าใจ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง กวีจลาจลกร เพื่อใช้สอนเรื่องมาเสพย์คิดให้ไทย ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจลนพระพิทักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพย์คิดให้ไทย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ศนัน มีอินหมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเ็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ วัฒนโพธิ์ทอง

เข้ววันเงินที่พ่อของนั้ทกำลังจะไปทำงาน นั้ทขอเงินซื้อของเล่นใหม่

นั้ท : พ่อครับ ผมขอเงินซื้อเกมกกดครับ

พ่อทวิล : วันก่อนพ่อก็ซื้อของบังคับให้แล้ว ไม่ใช่หรือ

นั้ท : ผมเบื่อนส่วนผมมันก็พึ่งแล้วด้วย

พ่อทวิล : พ่อจะซื้อให้ แต่ลูกต้องสัญญาว่าจะตั้งใจเรียนนะ

นั้ท : ผมสัญญาครับ คุณพ่อใจดีจึงเสยครับ ผมจะแนะซื้อเกมกกดที่หน้าปากซอย แล้วก็จะไปโรงเรียนะครับ

เมื่อนั้ทมาถึงโรงเรียนเห็นเพื่อน ๆ ของนั้ทจับกลุ่มเล่นหมากรอกตั้งกันอยู่

นั้ท : เฮ้ย! กำลังเล่นอะไรกันอยู่หรือ ขอฉันเล่นก่อนสิ

ติก : นั้ท เกมที่หลังจะมาแล้วก่อนได้อย่างไร ต้องคอยเตือน ๑สิ

นั้ท : ไม่ได้ฉันขอเล่นก่อน

ติก : ถ้าเออยากเล่นก่อนก็ไปเล่นคนเดียวสิ

นั้ท : ไร...เฮ้ย...ฉันเล่นเกมกกดก็ได้ ไม่เห็นอะไร

หลังจากที่เพื่อน ๆ ไม่ให้เล่นด้วยก็หันไปเพื่อนมาเล่นเกมคอมพิวเตอร์คนเดียว

พ่อสง : หนู...หนู...หนูรู้จักสิงห์หรือเปล่า

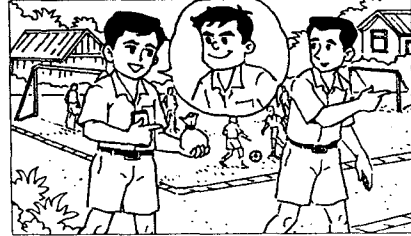
นัท : รู้จักครับ เขาเป็นเพื่อนผม เรียนอยู่ห้องเดียวกับผมครับ

พ่อสง : ดีแล้ว คุณฝากของให้สิงห์เขาด้วย

นัท : อะไระครับลุง มีของขวัญเลย สวยดีจะมีค่ามาก

พ่อสง : สิงห์เขาใจดี แต่หนูต้องส่งให้ถึงมือเลยนะ

นัท : ได้เลยครับลุง

หลังจากนัทรับของฝากจากลุงแล้ว นัทเดินตามหาสิงห์รอบ ๆ โรงเรียน

นัท : ได้ ๆ แยกกันสิงห์ที่โรงเรียน

โต้ง : เกมปัญหาอะไรกับสิงห์ ถึงได้คุยกัน

นัท : ฉันไม่มีหรอก มีลุงเขาฝากของมาให้สิงห์

โต้ง : โหของอะไร เขามาสิงห์จะเอาไปให้สิงห์เอง

นัท : ไม่ได้หรอก ลุงเขาบอกให้ฉันเอาของให้สิงห์กับมือ

โต้ง : ไป ๆ ฉันจะพาไปหาสิงห์

สิงห์และเพื่อน ๆ เป็นกลุ่มเด็กแถวอยู่ห้องเดียวกับนัท

สิงห์ : เฮ้ย! พวกเราไปที่เก่ากันดีกว่า เวลาดูเหมือนเดิม

ซัด : เออ ดีเหมือนกัน กำลังปวดหัวพอดีเลย

สิงห์ : อย่าดื่มเขาของไปด้วยนะโว้ย ได้เวลาสนุกกับอีกแล้ว

ซัด : ของมันมีน้อย จะพอกันทุกคนหรือเปล่า

หลังจากโต้งพานัทเดินตามหาสิงห์และมาพบที่หน้าห้องนัท

โต้ง : เฮ้ย..สิงห์..นัทมีอะไรกับแก

นัท : มีคนเขาฝากของมาให้แก

สิงห์ : ซอบใจเนมาก สงสัยพ่อฉันฝากของมาให้

ซัด : สิงห์ ของกำลังขาดพอดี

สิงห์ : นัทชอบใจมาก "ฉันมีรางวัลได้ แกก็ลองซอบหน่อยตามฉันมา"

นัท : ของอะไรแกวะ

๘

หลังจากสิงห์ได้รับของฝากแล้ว สิงห์พานักเข้าไปห้องน้ำเพื่อให้รางวัล
 สิงห์ : เฮ้...นี่คือรางวัล ฉันไม่เคยให้ใครเลยนะ
 นัก : อะไรนั่นสิงห์...นี่มันก็ดูซาไปซะหรือ
 สิงห์ : ไรแล้วรางวัลคำหรับถูกผู้ชาย แคต้องลองดู ถ้าแกไม่กล้าก็ไม่ใช่ผู้ชาย
 นัก : สิงห์ "คือ...ฉัน...ฉันเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว อย่างคุณดูถูกกัน ฉันไม่ใช่ขอ"
 สิงห์ : ถ้าแกไม่ยอมทำฉันดูถูกแกก็ต้องดูฉันถึงจะเชื่อว่าแกเป็นลูกผู้ชาย
 โฉง : "ถ้าแกดูขี้ขี้ฉันจะให้แกเข้าอุ้มด้วย" ใช่ไหมสิงห์
 สิงห์ : ทกลง และฉันจะให้แกเป็นหัวหน้ากลุ่มพวกฉัน

๙

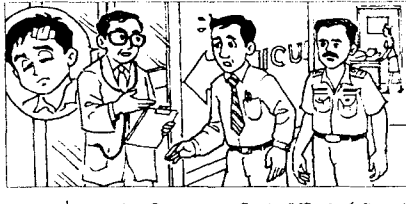
หลังจากสิงห์ซุกจากดูถูก นักก็รีบเอาถุงขยะมาจับด้วยความไม่
 หนักไม่เคยดูขี้ขี้ขี้ขี้มาก่อนทำให้เกิดอาการเหมือนคนเสียสติ
 สิงห์ : นัก "แกเกรงมาก ฉันยอมให้เข้าอุ้มแล้ว"
 นัก : สิงห์ฉันเป็นอะไรไม่รู้ คดีนี้ได้ มีหน้า
 สิงห์ : ไม่เป็นอะไรหรอกน่า แกไม่เคยดูขี้ก็เป็นอย่างนี้เอง
 นัก : สิงห์แกผลักให้ฉันเจ็บ ฉันปวดหัวจังเลย ฉันทนไม่ไหวแล้ว
 หัวจะระเบิดแล้ว โฉง...ช่วยด้วย
 สิงห์ : เฮ้ย ! แกนี่ประสาหมแล้ว ริงทำไม ระวังประตุนะโว้ย ! นัก

๘

หลังจากเกิดเหตุในห้องน้ำ ครูชัยมาพบพอดีและได้จับตัวนัก
 ซึ่งกำลังมีอาการเหมือนคนเสียสติส่งโรงพยาบาล
 ครูชัย : ดึก "เธอเห็นนักตั้งแต่เมื่อไหร่ ทำไมไม่ไปบอกครูฉะ"
 ดึก : คุณครูครับ ผมกำลังจะเข้าห้องน้ำ เห็นนักวิ่งเสียงดัง ตะโกนเสียงดัง
 ช่วยด้วย ๆ แล้วก็วิ่งชนประตูห้องน้ำ
 ครูชัย : ดึก ช่วยครูจับแรงแนนัก ครูจะจับตัวเอง
 ดึก : นักอย่าตื่นตีเพื่อนด้วยฉันจะพาแกไปโรงพยาบาลแล้วสิงห์จะมารับคุณครู
 ครูชัย : ครูให้ฝ่ายปกครอง นำตัวสิงห์ไปเพื่อความปลอดภัย และแจ้งให้
 ผู้ปกครองของสิงห์ทราบแล้ว

๙๐

ขณะที่ครูชัยพานักส่งโรงพยาบาลทางโรงเรียนได้โทรศัพท์แจ้งคุณพ่อ
 ของนักให้ทราบ พ่อของนักทราบข่าวรีบเดินทางมาที่โรงพยาบาล
 พ่อกริล : คุณหมอครับ นัก...
 คุณหมอ : ศรีษะแตกตั้งแต่เย็บถึง ๓๐ เข็ม โรงพยาบาลได้เอ็กซเรย์สมองแล้ว
 กำใจรอผลอยู่ คงไม่มีอะไรน่าเป็นห่วง
 พ่อกริล : "ผมเลี้ยงลูกตามใจ และ ไม่ค่อยสนใจดู ทำให้นิสภาพเป็นอย่างนี้"
 ครูชัย : คงไม่เป็นอะไรมาก โชคดีที่คิดทันและช่วยกันจับไว้ทัน
 พ่อกริล : ขอขอบคุณมากครับที่ช่วยเหลือเด็กผมขอเข้าไปดูอาการ
 ลูกก่อนนะคะครับ ครูชัย : ผมขอตัวกลับโรงเรียนก่อนนะคะครับ

๑๑

หลังจากครูชัยกลับโรงเรียนแล้ว พี่ของนักเข้าไปในห้องผู้ป่วย และนั่งเฝ้าลูก จนกระทั่งนักรู้สึกตัว

พ่อทวี : "ตื่นแล้วหรือลูก เป็นอย่างไรบ้างหัวหรือยัง"

นัก : ผมปวดศีรษะจังเลยครับ ผมไม่จำเหตุการณ์เลย เพราะคำพูดของสิงห์ในี่ ๆ

พ่อทวี : สิงห์พูดอะไรลูก

นัก : "บ้านผมไม่ถูก แยกไม่ใช่ลูกผู้ชาย"

พ่อทวี : นัก "ลูกผู้ชายต้องไม่หวั่นไหวต่อคำทำร้ายและคำสบประมาท" คือไปลูกต้องเข้มแข็งกว่านั้นะลูก

นัก : เป็นบทเรียนที่ผมจะต้องจำตลอดชีวิต และผมสัญญาว่าจะไม่สู้กับเด็ก

๑๒

หนึ่งตีปัดคาไม่ผ่านไป สิงห์จึงถูกควบคุมความประพฤติที่บ้านเมตตา เพราะชาย และเสกปัญญา ส่วนนักสำนึกผิดและกลับตัวเป็นเด็กดี

ติก : นัก...หน้าคนเกลียดฉันมานานเลยเพื่อน

นัก : ขอบใจเมตตาที่เป็นห่วงฉัน แยกกำลังเล่นอะไรกันอยู่

ติก : กำลังเล่นหมากรุกกันอยู่ แยกเล่นใหม่เพื่อน

นัก : เล่น...เล่นสิ...ฉันจะต้อคิว ถึงใครแล้วล่ะ

ติก : ได้เลยนัก แยกป้องกัน

เพลงชัยชนะไว้เทียมทาน

Merch / กตองขาว	คำร้อง ผศ.สนั่น มีชันทนมาก
ข. ชัยชนะยิ่งใหญ่	ไม่มีใครเทียบเทียม
ชัยชนะยอดเยี่ยม	ใครไม่เทียบเทียมกัน
จิตใจเข้มแข็งด้วยแรงไผ่ดี	สร้างศักดิ์ศรีให้ชีวิต
สร้างเกราะคุ้มกัน	สร้างสร้างปัญญา
ไผ่หาสิ่งดี	พลังหนึ่งสงคราม
ญ. ชัยชนะยิ่งใหญ่	คือมีชัยแก่ตัว
เอาชนะความชั่ว	ที่เกลียดกลัวทุกความ
เงินแผ่นดินมากได้ชั่วดี	มีความคิดที่สง่างาม
รักเกียรติทุกยาม	สมควรจะมีชัย
เอาชนะจิตใจ	มีให้หลังมือ
ร. ไครจะมากจนชั่ว	ไครจะมีอุปถัมภ์
ญ. ไครจะมากทำท้อ	รับรองอย่างนายว่าทำได้คิด
ข. ไม่ผูกพันหันไปก็ขว้าง	ญ. ไม่ท้อลงเสงของก่อพิษ
ข. ไม่ไล่เอาไม่เข้าก็ขว้าง	ญ. ไม่ท้อลงเสงสามเสาเสก
พ. แมมีทุกกัณธมคตออย	ไม่อินยอมให้ใจรุ่นครุ่นคิด
ข. ไม่คิดกับทุกขัปลุกใจให้หาญ	ญ. ด้วยคิดเสงสามเสาตั้งขั้วพิฆะ
ข. ปลุกใจให้หาญค้ำทุกขัรัที่มี	ญ. มุ่งรักษาศักดิ์ศรีที่มีชีวิต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายอนุรัตน์ งามโพธิ์ทอง
เกิด ๖ ธันวาคม ๒๕๐๒

ประวัติการศึกษา

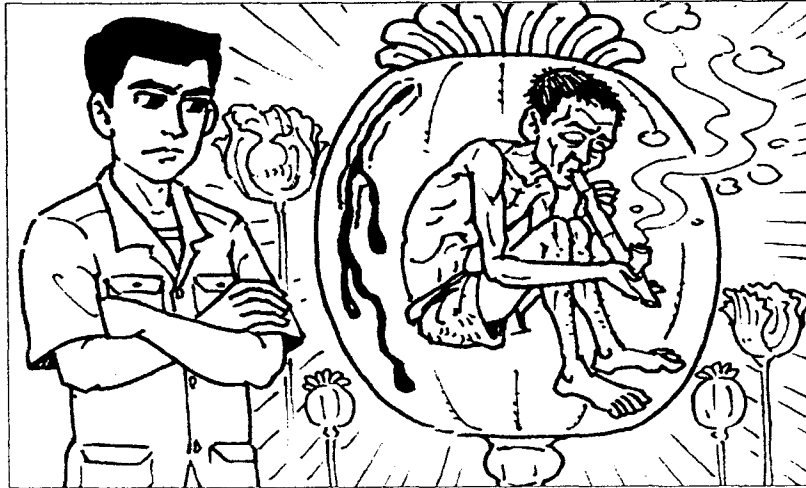
ประถมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนอภินิหารวิทยา อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร
ประถมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนศรีอยุธยาอนุสรณ์ อำเภอคูคต กรุงเทพมหานคร
มัธยมศึกษา	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
คุรุศาสตร์บัณฑิต	วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
การศึกษามหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการประถมศึกษา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๐๗ - ปัจจุบัน ครูโรงเรียนบ้านกุ่มเมต จังหวัดศรีสะเกษ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุตยาเสพย์ติด

มฤตยูสีดำ

ลำดับที่ ๔

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

ภาพที่ ๑๐ - ๑๒

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด
มีนเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สมองเสื่อม เนื้อเยื่อ เสื่อม ทำลายสุขภาพ และจิตใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว สามารถแสดง พฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของมีนได้
๒. อธิบายสาเหตุของการสูบบุหรี่ได้
๓. วิเคราะห์ผลร้ายของมีนได้
๔. เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของมีนได้

อรรถกถาบท๑๕ : คำว่าเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : พ่อและแม่เป็นโรงที่ไม่มีเห็นลูกของตนเองตั้งหน้าตั้งตาบ่น
๒. ลำดับเหตุการณ์ : ตอนเช้าเหตุการณ์เมื่อเด็ก ๆ ให้ลงนอนทางวังฟัง ตอนเป็นคนมากเห็น ตอนครัวของครอบครัวไปสูบบุหรี่คนไปสูบบุหรี่ที่บ้าน สูบบุหรี่ และได้ชวนครอบครัวไปสูบบุหรี่ที่บนหลังคา ตอนคิดเงินมากไม่สามารถทำงานได้ ครอบครัวของครอบครัวคน ตอนชวนเพื่อนให้เลิกสูบบุหรี่ เมื่อรู้ว่าครอบครัวคน เจ็บป่วยหนัก หลังจากหายแล้ว ตอนสมัครเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือที่ติดยา

๓. เนื้อหาเหตุการณ์ : ตอนเป็นอาสาสมัครครบ ๒๐ปี พ่อก็คอยเห็นภาพ พ่อแม่ ของเด็กที่มารับยาเพราะติดยาเสพติด ทำให้พ่อคิดถึงอดีต ตอนเป็นคนมากเห็น พ่อ ยาก็ทำไป สูบบุหรี่ไปสูบบุหรี่ที่บ้าน เพื่อนอกของครอบครัวคน ตอนครัว ของครอบครัวคนคิดเงินได้ที่บ้าน ตอนสูบบุหรี่ ตอนป่วยหนัก ตอนหายมาก แต่พ่อของครอบครัวคนก็เห็น เจ็บป่วยหนักที่โรงพยาบาล หลังจากหายแล้วคอย สำนึกคิดถึงครอบครัวคนเพื่อนที่ติดยาเสพติด

๔. สรุป : พ่อแม่ที่รับยาให้ครอบครัวคนจะพาให้คนเป็นทาสยาเสพติด
๕. แสดงความรู้สึก : ตอนมีใจที่สามารถเข้าใจตนเอง และมีส่วนช่วยเหลือ ผู้ติดยาเสพติด

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง

ขั้นที่ ๒ นักเรียนคำเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง และบทบาทสมมติ

ขั้นที่ ๓ ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง

ขั้นที่ ๔ นักเรียนระบายสีแบบเรียน และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม

ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเด็กจิ๋ววรรณกรรมเป็นแกนนำ และสามารถไว้ได้อื่น
เสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะใฝ่รู้ ใฝ่เรียนให้เกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มเด็กจิ๋ววรรณกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ รศ.หทัย ตันทอง เป็นสื่อกลางที่ไว้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง มฤตยูสี่คำ เพื่อใช้สอนเรื่องยาเสพติดให้โทษ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สนั่น มีวันพมากร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง

วันนี้เป็นวันครบรอบ ๒๐ ปี ที่คอยได้มาเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติด

ผู้ติดยาเสพติด

คอย : ลุงสอน "ผมพบตัวเด็กคนนั้นจึงเลย"

ลุงสอน : ทำไมละ ก็เหมือนเด็กทั่วๆไปที่มาปรึกษาเป็นประจำ

คอย : ลุงสังเกตผู้หญิงที่ขึ้นข้างๆ ไหม

ลุงสอน : เห็น "ขึ้นร่องให้คันคงคันเลย" น่าสงสารจริง ๆ

คอย : ผมนึกถึงตัวเอง สมัยก่อนผมก็มีสภาพไม่ต่างไปจากเด็กคนนี้อะลุง

ลุงสอน : เป็นอย่างไรบ้าง พอดีเล่าให้ลุงฟังบ้างได้หรือเปล่า

คอย : ได้ลุง

๒

ย้อนไปในอดีตเมื่อครั้งคอยยังเป็นเด็ก...วันนี้เป็นวันหยุด

คอย : เมื่อคืนฝันคนเป็นชายดี ผมนอนหลับเป็นสบายเลยครับแม่

กลอย : เมื่อคืนแม่บังเอิญดูซีแมมองน้ำได้คุ้มเลย

คอย : แม่ขยันจึงเอေးะครับ

กลอย : วันนี้เราจะเขาไปไหนและทวนคืนได้คืนไม่ ดอกไม้จะได้สวย และขายได้ราคาดี คอยเสร็จหรือยัง อย่าลืมเอากะติบข้าวและน้ำไปด้วยนะ

คอย : ครับแม่ เสร็จแล้วคอนันผมจะไปเที่ยวที่บ้านปุ่น นะครับ

กลอย : แล้วอย่าชานะลูก

๓

หลังจากช่วยแม่ได้ปุ๊บแล้ว คอยรับไปหาปุ่นที่บ้าน

คอย : เฮ้ย ! ปุ่น วันนี่เราจะไปเที่ยวที่ไหนดีละ

ปุ่น : เออเน่า เราจะพาหนายไปดู สิ่งที่น่าจะไม่เคยเห็นมาก่อน

คอย : อะไรหรือเพื่อนที่เรานไม่เคยเห็น และอยู่ที่ไหนละ

ปุ่น : วิบวอร์ว๊านยต้องไม่เคยเห็นแน่นอน อยู่บนเขาโน้นนั่นะ ไปเถอะ
เดี๋ยวเราจะเลิกเสียก่อน

คอย : ไป เราก็อายุเหมือนกัน

๔

ระหว่างทางคอยและปุ่นได้ยินลุงผู้ใหญ่กับผู้ชายคุยกันที่หน้าบ้าน

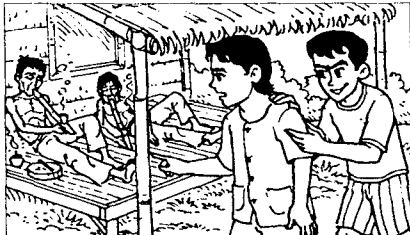
ผู้ชาย : ผู้ใหญ่ พุงที่คืนรับซื้อดอกไม้จะมากี่โมงกัน

ผู้ใหญ่ : ประมาณเที่ยงตรง เอมบอกพวกที่จะขายดอกไม้ทางเครื่องชวยเพียง
ให้รู้กันทั้งหมู่บ้านละนะ

ผู้ชาย : เออ ! ผู้ใหญ่ ฉันได้ยินข่าวว่า ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกกวาดล้าง
พวกซึ่ขายทั้งหลาย และจะพยายามหาทางจับตัวรักษาเพื่อให้อันมา
เป็นพลเมืองที่ดี ไรใหม่

ผู้ใหญ่ : ไรแล้ว คือไปพวกซึ่ขายทั้งหลายจะได้อะไรไป ไรใหม่ ปลั้น พวกเราจะได้อะไร
ไปออดกับเขี้ยที่

๕

ปุ่นพาคอยไปที่เชิงเขาเห็นสภาพของคนสูบฝิ่นเป็นครั้งแรก

คอย : ปุ่น เขาทำอะไรกัน นั่นสูบฝิ่นอะไรกัน

ปุ่น : เบา ๆ อย่ำเสียงดังดี พวกนี้กำลังสูบฝิ่นกัน

คอย : ดูหน้าตาเหมือนคนเป็นโรคเลย บางคนนอนเหมือนคั้งซี่ไครง

ปุ่น : เราเคยสูบมาแล้ว เหมือนขึ้นสวรรค์ เดี่ยวเราจะพาไป

คอย : จรงหรือเปล่า เราเห็นพวกเมื่อยที่มีแต่จะลงนรกนะ ปุ่น

ปุ่น : เออเน่า ไปเถอะไม่ต้องพูดมาก

๖

ใกล้ค่ำแล้วปุ่นพาคอยไปถึงกระท่อมข้างเชิงเขา

ปุ่น : เฮ้ย...นี่ไง ลุงคุดี แล้วนายจะรู้ว่าสวรรค์คืออยู่แค่เอื้อม

คอย : นายลองสูบก่อน เดี่ยวเราจะลองตามนาย

ปุ่น : ตามนายแล้ว คอยไม่ต้องคิดมากเอาเลย

คอย : ฟ้า...เพิ่นจะตายไป เด็ก ๆ ฉันรู้สึกเจ็บคอกและคอนหัวจึงเลย

ปุ่น : เราพอนแล้ว เชิญนายตามสบายเลย

คอย : ปุ่นเราตัวนี่จึงเลย ปวดหัวจะตาย ไม่เห็นน่าสูบตรงไหนเลย

๗

สองตีปดาคที่ผ่านมาคอไม่ได้ช่วยแม่ทำไรเลย ทำบ้างหยุดบ้าง

กลอย : คอย แม่เห็นลูกทอยหน้าไปไหนมากกับปุ่น เกือบทุกวันเลย

คอย : ไม่ได้ทอยไปไหนครับแม่ ผมไปช่วยปุ่นกับเต็ดในป่า

กลอย : หมู่บ้านเป็นอะไรดูหมอมไปมากเลยนะ อย่าเที่ยวให้มากนะลูก

คอย : ครับแม่ ผมจะอยู่กับบ้านช่วยแม่ทำงาน

กลอย : อย่าลืมเนะลูก อย่าไปนะต้องผืน หมู่บ้านรามหลายคนที่ติดบ้านแล้ว

ต้องเสียอนาคต พืชของลูกก็เสียชีวิตเพราะผืนมีมือหลายปีก่อน

คอย : ครับแม่ ผมจะไม่เข้าไปยุ่งกับผืนเป็นอันขาด แม่ทานข้าวกันดีกว่าครับ

๘

หลังจากคอยและแม่กินข้าวเสร็จ พวกอัยที่ติดผืนเข้ามาที่บ้านคอย

หน้าหน้าอัย : เฮ้ย ชำรของเงินไปซื้อผืนจะได้ไหม

กลอย : ฉันไม่มีหรอก ไม่มีจริง ๆ ฉันไหว้วอนจะทำอะไรเงินและลูกเลย

หน้าหน้าอัย : ต้องมีสิ พวกเราคั้นให้ทำ เห็นอะไรมีค่าก็หยิบติดมือไปด้วย

พอได้ซื้อผืนหน่อย

คอย : ช่วยด้วย มีคนมาปล้นบ้านผม ช่วยด้วยครับ

ลูกน้องอัย : โธ่ติดมีอะไรกันทำไม นั่นจะ...คงสงสัยจะเคย

หน้าหน้าอัย : เฮ้ย ! พวกเราได้เงินแล้วรีบไปเถอะ

๙

ลุงเจ้า กลอยกับลูกพี่มาหาผู้ใหญ่บ้าน

กลอย : ผู้ใหญ่ ๆ ช่วยจัดการพวกอัยให้ด้วย เมื่อคืนผมมาปล้นบ้านฉัน

ผู้ใหญ่ : เมื่อคืนฉันก็เดินมาจากช่วยงาน เห็นว่าไอ้พวกนี้มีพิรุณ ก่อนหน้านั้น

มันขโมยข้าวจากไปสามเฮียงมาหลายคืนกัน กลอยกับลูกพี่ไม่ป็นอะไรไรใหม่

กลอย : ไม่มีป็นอะไรหรอก ก็อย่างนั้นฉันกับลูกพี่ก่อนนะ

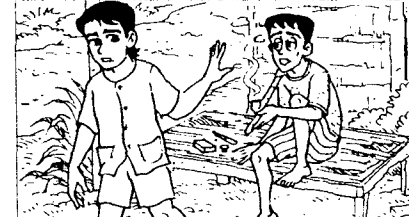
ผู้ใหญ่ : อีกไม่นานเจ้าหน้าทีตำรวจจะมากกวาดล้างพวกนี้มือไรกับมาออกฉันนะ

กลอย : จ๊ะ...กลับเถอะลูก สิวี่สี่สี่

คอย : แม่ครับ เต๋อผมไม่หาปุ่นก่อนนะครับ

กลอย : แล้วรีบกลับไปบ้านนะลูก แม่เป็นห่วง

๑๐

คอยไปหาปุ่นที่บ้านร้างเชิงเขา

คอย : ปุ่น เราตั้งใจว่าจะเลิกทอยผืน เราคงสารแมจิงเลย เมื่อคืนเมื่พวกอัย

มาปล้นบ้านเรา

ปุ่น : ตามใจนายดี แต่เราเลิกไม่ได้หรอก ชีวิตนี้เราขาดมันไม่ได้

คอย : ศกสงเราจะพยายามเลิกเพื่อแม่เรา นายกับเราจะเลิกด้วยกันเพื่ออนาคต

ปุ่น : นายเลิกคนเดียวกับเถอะ เราเชื่อว่านายเลิกไม่ได้ฉันนอน

คอย : เราตั้งใจแล้วเราต้องทำให้ได้ เราจะกลับไปบ้านก่อนนะ

๑๑

เมื่อตอนมาถึงบ้าน คอยเกิดการอยากอุบหิ้นขึ้นมา
 กลอย : คอยอุบหิ้นอะไร ทำในหน้าซีดอย่างนี้ะลูก
 คอย : โ๊ย...ผมปวดมาก ปวดทั้งตัวครับแม่ แม่ครับผมคิดผิ้นครับ
 แม่จะพยายามเด็ก แม่ครับช่วยด้วย
 กลอย : แม่รักลูกมาก ทำในอุกถึงเป็นอย่างนี้ ลูกทำไม่เชื่อแม่
 คอย : เพื่อแม่ไม่ให้ลองดู แม่บอกว่าจะได้เห็นสวรรค์ โ๊ย...แม่ครับ
 ผมปวดท้อง เจ็บไปหมดแล้ว รอผิ้นผมอุบหิ้นทีละจะครับ
 กลอย : ลูกต้องพยายามจะใจตัวเองให้ได้ ออคนไว้ลูกแม่จะพาไปโรงพยาบาล

๑๒

หนึ่งเดือนต่อมา คอยหายเป็นปกติและกลอยนำกลับบ้าน
 กลอย : แม่ครับกลับบ้านแล้วลูก อุกหน้าขาดไส
 คอย : แม่ครับผมจะไม่กลับบ้าน ผมขอเป็นอาสาสมัครให้กับสมาคม
 ช่วยเหลือเพราะความรู้นี้เกี่ยวกับอาสาสมัครให้กับผู้ติดยานสปีด
 กลอย : แม่ดีใจที่ลูกกลับมาบอกด้วยดี แต่ภูมิใจในตัวลูกมาก แม่ขอให้ลูก
 ตั้งใจทำงาน อาสาสมัครเป็นพื้นที่ผมช่วย วันไหนก็อย่าทำให้ลูกและแม่
 ไม่ได้พบกับตลอดชีวิต
 คอย : แม่ครับ ผมรักแม่ผมจะตั้งใจทำงานและจะกลับมาไปเยี่ยมแม่ที่บ้านบ่อย ๆ

๑๓

ปัจจุบันคอยเฝ้าเลี้ยงน้องเด็กที่มารักษาตัวที่โรงพยาบาลอย่างห่วงใย
 จุดสอน : ชีวิตของคนก็ติดยานสปีดมันช่างทรามจริง ๆ ดูละ
 คอย : ครับ มันเป็นทางเดินที่แสนเจ็บปวดและทรามแสนสาหัส ผมมองดาว
 แม่ที่ท้องทุกข์การทุกข์ใจ ลูกสำห้ไม่ลืมลูกตั้งแต่เด็ก อยากให้ลูกเจริญ
 ก้าวหน้าจะได้เป็นที่พึ่งพึ่งเมื่อยามแก่เฒ่า แต่ก็ต้องมาเสียใจเพราะลูก
 จุดสอน : เด็กส่วนมากคิดเพราะติดคนของ อยากลอง ไม่คิดถึงพ่อกับแม่
 คอย : ตลอดชีวิตผม แม่จะพยายามให้ความรู้เพื่อป้องกันและช่วยเป็น
 กำลังใจให้กับบรรดาคนที่หลงผิด ผมสัญญา
 จุดสอน : ลูกภูมิใจแทนแม่ของคอย ที่คอยห่วงหัดและก้มตัวได้ และยอม
 ลูกก็ตัว ทำประโชนให้แม่ถึงจน
 คอย : พุ่จะนี่ ผมจะขออนุญาตไปเยี่ยมแม่ และถือโอกาสทำบุญให้กับปู่

เพลงดวงใจแม่

<p>Che Che Che ลูกรักเอ๋ย จุจละขวัญ เพื่อลูกแม่ทุกข์แต่ไหน ไม่ให้ลูก แม้แต่ชั่วแม่ก็ยอม แสนสุใจ แสนทุกข์เมื่อลูกโศกยาม ออกรับทุกข์แทนลูกทั้งนี้ ลูกรำพัน แม่ปรารถนา ไม่มีผมคือบ้านผม ให้ลูกรัก ใจจงรวมใจความที่ไว้ หัวใจสุดหวัง รักนะชีวิตแม่ผม ก็พลัดลี้ไกลถึงกับพิช</p>	<p>คำร้อง คำแต่ง มีขึ้นหมาก ทำนอง สร้อยสำปางผ่านเขา รักลูกไม่คิดคิดแปรเปลี่ยน ชีวิตลูกนั้นแม่ถนอม ยากไร้เพียงไรก็ยอม ทนทุกข์กับศมศวม แม่พร้อมพิไลลูกได้สุขสม เมื่อใดรักที่น้อม ฮานแม่ระทมสุดแสน ชีวิตแม่ยอมพลีให้ แม่รักลูกนั้นเหนือดวงแก้วฟ้า หัวใจให้วางลูกสุดไส ไม่มีผมก็กายใกล้ สร้างทัพพิทักษ์จึงใหญ่ สมค้คงใจแม่ไม่ประสงค์ ลูกมีพลังสูงส่ง ไม่คิดลูแห่งสิ่งเสารับ ไร้ราศพิศิตตามตัว</p>
---	--

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

ยาปีศาจ

ลำดับที่ ๕

คาบที่ ๑๓ - ๑๕

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

ยาพิษเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำจากดิน ทำให้โสมมอมึงง เนื้อชา และเลือด ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว

สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

- ๑. บอกโทษของมอร์ฟีนได้
- ๒. อธิบายสาเหตุการติดมอร์ฟีนได้
- ๓. วิเคราะห์เสรั้งของมอร์ฟีนได้
- ๔. สรุปปัญหาที่เกิดจากมอร์ฟีนได้

อรรถลักษณะ : เสาร์เรื่องจากประสบการณ์

- ๑. นำเข้าเรื่อง : ศักดิ์รับคืนทางเข้าประชุมร่วมกับบริษัท
- ๒. ลำดับเหตุการณ์ : บริษัทของศักดิ์ขาดเงินดำเนินงาน ทำให้ศักดิ์ต้องรับหน้าเงินมาใช้ขายในบริษัท ศักดิ์ได้นำบ้าน และที่ดินไปจำนอง ศักดิ์เดินทางไปหาเพื่อนเพื่อยืมเงิน เพื่อนแนะนำให้ไปรับมอร์ฟีนมาขาย ขณะศักดิ์เดินทางกลับที่พัก ดนลัดยาเสพติดจึงติดเป็นครั้งแรก อุดมของศักดิ์ไม่สบาย ทำให้ศักดิ์ต้องเดินทางไปหาหมอที่คลินิก ขณะกำลังหาหมออดมอร์ฟีนให้พี่ และอุดมพี่ที่เพื่อนเงินได้นำเงินมาคืน

๑. ลำดับเหตุการณ์ : ศักดิ์เป็นเจ้าของบริษัท วิกฤตเศรษฐกิจทำให้บริษัทขาดเงินทุนดำเนินงาน ศักดิ์นำบ้านและที่ดินไปจำนองกับเพื่อน ศักดิ์เดินทางไปหาเพื่อน เพื่อยืมเงินเพื่อนแนะนำให้ไปรับมอร์ฟีนไปขาย ศักดิ์เห็นคนขายยาเสพติดจับเด็กเป็นตัวอย่าง ประการนี้จึงตัดสินใจรับมอร์ฟีนมาขาย ศักดิ์เดินทางกลับและนำมอร์ฟีนมาขายให้ภรรยา

๒. สรุป : คอยบอกรับจะคอยช่วย ถ้าขายยาเสพติด

๓. แสดงความรู้สึก : ภรรยาและลูกของศักดิ์ภูมิใจที่ศักดิ์ไม่เป็นผู้ขายยาเสพติด

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะพึงใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ นักเรียนเล่าเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง และตอบบทสนทนา
- ขั้นที่ ๓ ครูจะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง
- ขั้นที่ ๔ นักเรียนระบายสีบนเรื่อง และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
- ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแกนนำ และสามารถใส่สื่ออื่นเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะใฝ่รู้ ใฝ่เรียนให้เกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ พศ.พทย คันทอง เป็นสื่อกลางที่ไว้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง ชาติปิศาจ เพื่อใช้สอนเรื่องยาเสพติดให้โทษ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจรรยาบรรณที่ก่อให้เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พศ.สนั่น มีธัญมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ วัฒนโพธิ์ทอง

เข้าน้ำพอยของพิณจะต้องรีบไปประชุมส่วนที่บริษัท

พ่อ : พิณ อย่าลืมให้อาหารนกด้วยนะลูก

พิณ : ทำไมพ่อยต้องรีบไปทำงานด้วยล่ะครับ

พ่อ : ตอนนี้บริษัทเรากำลังเกิดปัญหาด้านการเงิน เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจ

แม่ : แม่ไม่คิดว่าบริษัทเราจะโดนกับเขาด้วย

พิณ : พ่อครับให้ผมช่วยอะไรได้บ้างครับ

พ่อ : เป็นเด็กดี เชื้อฟิ่งพ่อแม่ก็ถือว่าลูกได้ช่วยแล้ว

หลังจากเลิกประชุมจากบริษัท พ่อยของพิณรีบกลับบ้าน

แม่ : เป็นอย่างไรบ้างพ่อ คุณค้าไม่ดีเลยนะ

พ่อ : บริษัทของเราขาดเงินหมุนเวียนในกาบริหาร และอีกอย่างธนาคารไม่ปล่อยเงินกู้ บริษัทเราอาจต้องเลิกกิจการ

พิณ : พ่อครับผมจะช่วยเหลือประพทย์ และไม่ใช่ของพ่อผมเพียงคนเดียว

แม่ : สึกมากลูก แล้วพ่อจะทำอย่างไรต่อไป

พ่อ : พ่ออยู่บ้านและที่เดินไปร้านเองตัวก็ยังไม่พอ พ่อคิดว่าจะไปเยี่ยมเงินเพื่อน ที่ทำธุรกิจอยู่ที่เมืองสอน พ่อจะเดินทางสุมนี่เลย

๓

เข้าวินรุ่งขึ้นเพื่อของพัฒนาเดินทางไปที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

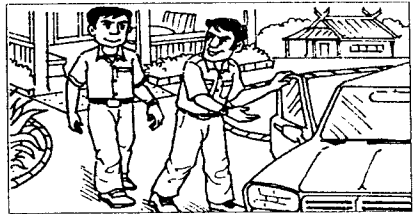
สมชาย : สักค่านายสมชายดีหรือ ไม่ได้พบกันหลายปี
 ศักดิ์ : ไม่ค่อยดี ตอนนี้ธุรกิจที่เราทำกำลังแย่

สมชาย : ฉันได้บินข่าวว่านายทำธุรกิจส่งออกพวกผักผลไม้ ไม่ใช่หรือ
 ศักดิ์ : ใช่ ช่วงนี้กับวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้บริษัทขาดเงินทุนหมุนเวียน
 เราจะมาขอเงินยืมสักก้อนหนึ่งก่อน...จะได้ไหม

สมชาย : ฉันจะช่วยเหลือนายได้ ฉันก็ขาดทุนเหมือนกัน แต่...อ้อ เขาอย่างนี้
 ฝรั่งนี่มาหาฉันอีกครึ่ง ฉันจะหาทางช่วยนาย

ศักดิ์ : ขอบใจนายมากนะ

๔

ศักดิ์มหาสมชายที่บ้านแต่เช้า

สมชาย : นายมาเร็วดี เดี่ยวฉันจะพานายไปดูสถานที่ทำธุรกิจ
 ศักดิ์ : ธุรกิจอะไร ฉันอยากจะทำมันเร็ว ๆ

สมชาย : เป็นธุรกิจง่าย ๆ งานเบา เงินดี มันจะช่วยทำให้เรามีเงินก้อนใหญ่
 และอาจทำให้นายจ้รายมหาศาล

ศักดิ์ : ก็ดีสิ บริษัทของเราจะได้รอด สุขเม็ยเราจะได้อีกสักคนมานะ
 จะดีไม่ตกงาน

สมชาย : ไปซิเนวกร เราจะพาไป

๕

สมชายพาศักดิ์มาที่โรงงานแห่งหนึ่งติดกับเชิงเขา

สมชาย : นี่ไง โรงงานผลิตนมออร์แกนิก
 ศักดิ์ : เป็นยาเสพติดไม่ใช่หรือ

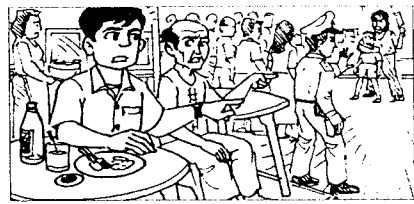
สมชาย : ใช่แล้ว มันเป็นออร์แกนิกที่ผลิตออกมาจากหิน ซึ่งฉันรับมาจาก
 พวกพ่อค้าอีกทีหนึ่ง แล้วฉันก็จะส่งต่อเพื่อผลิต...

ศักดิ์ : เพื่อนคิดเป็น เอไออิน ใช่ไหมสมชาย

สมชาย : ใช่แล้ว และออร์แกนิกพวกนี้จะทำกำไรให้กับฉันได้อย่างมหาศาล
 ถ้านายตกลง ร่วมมือกับฉัน รับรองนายรวยแน่นอน

ศักดิ์ : อ้อ...อย่างนี้ ก็ขอให้ฉันคิดดูก่อนนะเพื่อน

๖

ขณะเดินทางกลับที่พัก ศักดิ์แวะรับประทานอาหารในศาลา

ศักดิ์ : ลุง เขามองดูอะไรกันหรือ
 ลุง : คนคิดยาเสพติดมาจับผิดเป็นดิวประกันอีกแล้ว ไม่รู้มันไปเอา
 ยาเสพติดมาจากไหน

ศักดิ์ : ยาเสพติดอะไรหรือลุง

ลุง : กัมมอริพันใจที่มีเอยละเมะ โยคนขายมันมันดวงจริง ๆ ถ้าลุงรู้ว่าใคร
 เป็นคนเอาขาย ลุงจะเอาตำรวจมาลากคอมันเข้าศาลาให้หมดเลย

ศักดิ์ : ลุงคงเกลียดพวกขายยาเสพติดมากสิครับ

ลุง : อ้อ ! แน่แน่นอน อย่าให้ลุงรู้แล้วกัน

หลังจากรับประทานอาหารเสร็จ ศักดิ์โทรศัพท์กลับบ้าน
 มณี : พี่ศักดิ์ลูกไม่สบาย ตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาล นอนกว่าเป็นโรคไวรัส
 ซึ้นสมอง หมอกำลังให้น้ำเกลือ
 ศักดิ์ : เสาร์มาแล้ว พี่จะรีบกลับ คุณลูกให้พักแล้วกัน
 มณี : เพื่อพี่เขาจะเยอะไว้งาน
 ศักดิ์ : เพื่อนพี่ให้ช่วยขายสินค้า เป็นสินค้าราคาแพง แต่...พี่...
 มณี : ก็นั่นล่ะ พี่ทำงานให้สบายไม่ต้องเป็นห่วง ฉันจะดูแลลูกให้

ศักดิ์กลับถึงที่พัก นอนคิดและเห็นภาพเหตุการณ์ และสูงที่ตลาด
 เมื่อตอนกลางวัน ถ้าเราไปรับมอร์ฟีนมาขาย ยาเสพติดก็จะแพร่ระบาด
 ไปถึงมือ เขารชน พ่อ แม่ก็ต้องทนทุกข์ทรมานกับลูก ที่เห็นลูกคิดยา
 เสพติด ครอบครัวเราสบาย บริษัทไม่ล้มละลาย แต่ครอบครัวของคนอื่น
 ต้องเจ็บปวดทรมานเพราะยาเสพติด เพราะเราเป็นสาเหตุ อ้อ...เรายัง
 คิดจะทำต่อไปหรือ เรายอมอดตายดีกว่า

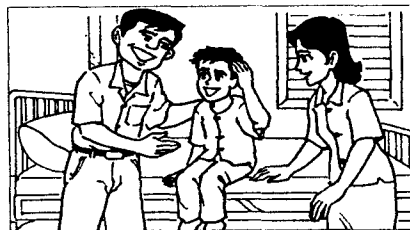
รุ่งเช้าศักดิ์ตัดสินใจกลับบ้านและมาเยี่ยมลูกที่โรงพยาบาล
 ศักดิ์ : ลูกเป็นอย่างไรบ้าง ทำไมครอบครัวเราถึงต้องมาลำบากขนาดนี้
 มณี : ลูกคั้นน้ำขูดเลย และบ่นว่าปวดหัว คุณหมอบอกว่าไวรัสซึ้นสมอง
 ต้องฉีดมอร์ฟีนะวันโปรดให้ ศักดิ์ : มอร์ฟีนเป็นยาเสพติด
 ไม่ใช่หรือครับคุณหมอ ลูกผมจะไม่ฉีดหรือครับ
 คุณหมอ : มอร์ฟีน ช่วยบรรเทาอาการปวด ถ้าอยู่ในการควบคุมของแพทย์
 จะไม่เป็นอันตราย แต่ถ้าใช้บ่อยและมากจะเป็นยาเสพติดให้โทษได้
 ศักดิ์ : คุณผมเป็นไวรัสซึ้นสมอง คุณหมอบอกว่าเกิดจากสาเหตุอะไรครับ
 คุณหมอ : หลายสาเหตุหรืออาจเกิดจากภูมิต้านทานที่เสียไปก็ได้ แต่ก็ไม่ใช่เป็นอะไร
 มากทรมาน และพักผ่อนรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ไม่นานก็หาย

เมื่อกลับมาถึงบ้านศักดิ์คุยเรื่องไปหาเพื่อนให้กรยาพิง
 มณี : เพื่อนพี่ให้ทำอะไรบ้างล่ะ
 ศักดิ์ : เพื่อนพี่ให้ขายมอร์ฟีน ถ้าขายได้เราจะมีเงินเพียงพอ สำหรับ
 ค่าเงินซุงกิจ ได้กลับบ้านและที่คืนด้วย
 มณี : แล้วพี่ได้ทำหรือเปล่า ศักดิ์ : พี่กลัวถูกตำรวจจับและถ้าทำงานนี้
 หลายครอบครัว ต้องตกเป็นทาสมัน
 มณี : พี่คิดถูกแล้ว เพราะเมื่อร้านนี้ตำรวจบุกจับและทำลายแหล่งมอร์ฟีน
 รายใหญ่ ผู้ดีวันจากรองจะชื่อ สมชาย ไซ่เพื่อนพี่หรือเปล่า
 ศักดิ์ : ไซ่แล้ว ถ้าพี่ตัดสินใจทำงานนี้ ป่านนี้ พี่คงถูกตำรวจจับติดคุกแน่นอน

เข้บ้านรุ่งขึ้นเด็กก็ได้รับจดหมายจากธนาคารและเพื่อน
มณี : พို့จดหมายจากธนาคารและจดหมายใครก็ไม่รู้จัก 2 ฉบับ
ศักดิ์ : ธนาคารให้กู้เงินเพื่อทำธุรกิจอีกครึ่ง และจดหมายลูกหนี้ยื่นขอไ้หนี้
 ที่เป็นหนี้เราไว้ ค่อไปบ้านเราไปดูยี่คิดแล้ว ไซโย
มณี : ดันดีใจจึงเลย ค่อไปนี้จะได้ห่มศุภฤกษ์เดียวที่ อาจเป็นพระพรที่ท่าบ่
 ความดี ผลดีก็เคยดอมแทนเรา
ศักดิ์ : จะ ค่อไปนี้ที่จะตั้งใจทำงาน ไมลัดที่จะทำในสิ่งที่จะเป็นโทษค่อตัวเอง
 และสังคม เราไปรับลูกกันดีกว่า

ศักดิ์และมณีไปรับลูกที่โรงพยาบาล
ศักดิ์ : เป็นอย่างไรบ้างลูก สิ้นหรือยัง
พ่อดี : สิ้นแล้วครับ ทายป่วคหัวแล้วครับ
ศักดิ์ : ถ้าหายแล้วเราไปขออนุญาตหมดหมอกลับบ้านดีกว่า
มณี : ค่อไปเราจะทำบ่ความดี ไมลัดที่จะขายยาเสพติดให้โทษ
 เพราะมันอาจจะมาถึงครอบครัวเราได้ ใครจะรู้อิงใหม่...พ่อ
ศักดิ์ : จริง...จะ กลับบ้านกันละ

เพลงใคร่ครวญ

สำร้อง ผศ. ต้นัน มีวินหมาก	ทำนอง ลาวควาญ
สำรับทำนองคนทั้งสังคม	ทำนองชีวิตหม่นหมองจนต้องตาย
ทำลายคนเดียจนไร้ผลกลตาย	ทำยังทำลายคนทั้งสังคม
ดาวในคือดาวสร้างพิษ	ชื่อสารเสพติดออกฤทธิ์ยิ่งลัดยิ่งตรม
บึงเสพนานชีวิตบึงพาสขึ้นชบ	ทำลายสังคมให้เสื่อมทราม
สารนั้นถึงบึงชีวิต	ถ้าหากควาญคิดจิตหวังทางองกรม
ป้องกันภัยและร่วมใจกันปราบปราม	ควมการให้ความรักเข้าสู่มิตรอง
สร้างสารวิคสมัครสมาน	ร่วมก่ปรการงานสานใจให้ไปเือง
สร้างปัญญาอ่อนหาพันภัยทั้งอง	เหนือจนกระทั่งคุมครองพันสารพิษภัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายอนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง
 เกิด ๖ ธันวาคม ๒๕๐๒
 ประวัติการศึกษา
 ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกรัทธิวิทยา อำเภอบางชน
 กรุงเทพมหานคร
 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีอยุธยาธรรม อำเภอคูคต
 กรุงเทพมหานคร
 มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง
 จังหวัดนนทบุรี
 ศูศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยศรีกาญจนาบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 การศึกษาพหุบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร วิชาเอกการประถมศึกษา
 ประวัติการทำงาน
 พ.ศ. ๒๕๒๗ - ปัจจุบัน ครูโรงเรียนบ้านท่าแกมด จังหวัดศรีสะเกษ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

ขนมซาตาน

ลำดับที่ ๖

อนูวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

ภาพที่ ๑๖ - ๑๘

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดร้ายแรงที่ทำให้สมองมีแรง เนื้อหา ของเสีย

ทำลายสุขภาพและจิตใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วสามารถ

แสดงพฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของเฮโรอีนได้
๒. อธิบายสาเหตุการติดเฮโรอีนได้
๓. วิเคราะห์ผลร้ายของเฮโรอีนได้
๔. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงเฮโรอีนได้

อรรถลักษณะ : เส้นเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : ครูประจักษ์ให้เพื่อนสาวเรียนมาแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ
  ๒. คำคมเหตุการณ์ : พ่อและแม่กลับบ้านดึกเกือบทุกวัน เธอจึงแม่ซื้อ
- รถแข่ง เธอานเพื่อนไปที่ร้านขายของข้างโรงเรียน หลังจากซื้อเสร็จแล้ว เธอและไปพบ
กับชายแปลกหน้า ชายแปลกหน้าให้ขนมฟรี เธอรับของจากชายแปลกหน้าไปกินที่บ้าน
หลังจากกินแล้วทำให้หลับไม่รู้สติตัว เธอไปหาชายแปลกหน้าบ่อย ๆ เธอติดเฮโรอีนแล้ว
ก็ถูกชายแปลกหน้าบังคับให้ขาย

๓. เหตุการณ์ : พ่อและแม่ของเธอเฝ้าเวลาการทำงานมาก ทำให้ไม่มี
เวลาดูแลถูก เธอเป็นเพื่อนไปและเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน เธอานไปซื้อของที่บ้าน
ข้างโรงเรียน เธอและไปพบกับชายแปลกหน้าชวนให้กินขนมฟรี เธอรับแล้วนำกลับไป
กินที่บ้าน เธอกินแล้วทำให้หลับโดยไม่รู้สติตัว เธอไปพบกับชายแปลกหน้าบ่อย ๆ ชาย
แปลกหน้าทดลองให้สูดเฮโรอีน ไปจึงไปแจ้งตำรวจให้มาช่วยเหลือ เธอสัญญาว่าจะไม่
รับของจากคนแปลกหน้าอีกต่อไป

๔. สรุป : คนที่คิดยาเสพติด ก็มักจะคิดยา

๕. แสดงความรู้สึก : ใญ่มีใจที่ตัวเองไม่รับของฟรีจากคนแปลกหน้าและ
สามารถช่วยเพื่อนให้พ้นจากยา

คำชี้แจง

๑. ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ นักเรียนเล่าเรื่อง อภิปรายจากเรื่อง และลงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ ๓ ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนเรื่อง
- ขั้นที่ ๔ นักเรียนระดมความคิดแบบเรียน และทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
- ขั้นที่ ๕ เสนอผลงาน ครู นักเรียน ร่วมกันทำกิจกรรมเสริม

๒. ใช้แบบเรียนเล่มเด็กกิจกรรมเป็นแกนนำ และสามารถใส่สื่ออื่นเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะได้รู้ ได้ผู้เรียนก็จัดกิจกรรมในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มเด็กกิจกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ รศ.ทศย์ ศันหนอง เป็นสื่อกลางที่ใช้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง ชนมะชาติตาม เพื่อใช้สอนเรื่องเกษตรวิถีไทใหม่ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และความประทับใจในปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สนั่น มีชั้นหมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุพันธ์ วัฒนไพฑูริย์ทอง

เอ๋นี่ดูโทรทัศน์ร้อพ้อกับแม่จอนเด็ก

เอ : พ้อศรีบ โรงเรียนเมื่อก่อนนี่คือเจ้งผลการศึกษามาให้ผู้ปกครองครับ

พ้อ : เอวาวงไว้ที่โต๊ะนี้แหละ พ้อจะไปอาบน้ำก่อน ร้อนเหลือเกิน

เอ : แม่ครับ ผมขอเงินค่าขนม

แม่ : จ๊ะ เห็นแม่ไม่ไปเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนนะ เมื่อยจังเลยทำมางมาทั้งวัน ตอนเช้าแม่จะเอาเงินไว้ที่หลังตู้ตู้เย็นนะ

เอ : คือ...แม่ครับ ผม...ขอขอบคุณครับ

วันรุ่งขึ้นเธอเอาเงินไปซื้อรถแข่ง และเอาไปเอาดโกโก้

เอ : ไท...ไท...รถแข่งของเราสวยใหม่ เพิ่งซื้อเมื่อเช้านี่เอง

ไท : สวยจริง ๆเลย เราคงไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของหรอก เราต้องช่วยขายหาเงินเป็นค่าหนังสือเรียน

เอ : เรามีจักรยานเก่า คุณขายออกได้ไหมล่ะ เราให้มันขาย

ไท : ไม่ละ...ชอบใจขายมาก ขายออกแล้วไม่ควรรีบของของใครโดยไมทำงานให้เขา เราตั้งใจไว้ว่าจะเก็บเงินซื้อเอง

เอ : นายนี้ตั้งใจจริง ๆเลย เราจะพยายามเอาใจช่วย

๓

หลังจากโรงเรียนเลิก เอชานโกไปที่ร้านขายของข้างโรงเรียน

เอ : โกไปเป็นเพื่อนรாதน้อย ดี เราจะไปซื้ออ่านใส่รอนซ์ที่ร้านข้างโรงเรียนที่ร้านโฆษณารั่วคือ 1 แดง 1 ต้องรีบไปซื้อเดี๋ยวหมดก่อนสิ้นใจน่ะ

โก : นายนี้ชื่อของฟรีเหมือนกันนะ

เอ : เออใช่ เราชื่อของฟรีอยู่แล้ว

โก : รีบ รีบ กันเดี๋ยวกัน เราจะรีบไปช่วยยายชวยของ

เอ : ไปเถอะ เดี่ยวของจะหมดเสียก่อน เสียขายตายเลย

๔

เมื่อชื่อของเสร็จแล้วเอชานโกก็พบกับชายแปลกหน้า

ชายแปลกหน้า : หนู ๆ คุณมีขนมฟรีมาจาก เป็นขนมชนิดใหม่ บริษัทนำออกมาโฆษณา ให้กินฟรี

โก : ไม่หรอกครับคุณ ผมจะรีบกลับไปช่วยยายชวยของ

เอ : ขนมอะไรครับคุณ ของใหม่ไรใหม่ครับ ทว่าทางจะอร่อย

โก : เอ...เขาไม่ได้กินอะไรของคนแปลกหน้าจะ เอ : เออใช่ คุณเขาไม่ใช่คนแปลกหน้าที่ไหนหรอก แดงตัวดี พูดเขาก็เพราะต้องทำงานบริษัทแน่เลย นายมันไร้ของฟรี ๆ ไม่เอา นายไม่เอาคนอื่นเขาก็ต้องเอา

ชายแปลกหน้า : เป็นขนมทดลองของบริษัท ถ้าทุกคนแล้วอร่อยหรือเกิดติดใจลองจะเอามาให้อีก นี่ไง...ลองดูสิ

เอ : ขอขอบคุณ โกไม่เอา ผมจะกินเองและจะเอาไปเผื่อกินที่บ้านด้วย

๕

วันรุ่งขึ้นโกก็นั่งรอเอที่โต๊ะอาหารเรียน

โก : ทำไมวันนี้นายมาโรงเรียนสายจัง

เอ : ชนมที่ชายแปลกหน้าให้เรากิน ทำให้เราหลับโดยไม่รู้ตัวเลย ซึ่งก็เบงทำการบ้าน หลังเลิกเรียนแล้วเราจะไปทูลุงที่ให้ขนม นายจะไปกับเราไหม

โก : ไม่หรอกเอ วันนี้นายจะขอขานญาติคุณครูกลับบ้านก่อน ยายเราไม่สบายต้องรีบกลับไปดูแลท่าน

เอ : เราไม่รู้อะไรกับกลับไปบ้านทำไม กลับไปก็ไม่มีใครอยู่บ้าน เช็งจะพายไป

โก : พรุ่งนี้รีบมาโรงเรียนนะเอ ตอนนั้นเรารีบไปเรียนกันเถอะ

๖

หลังจากโรงเรียนเลิก เอรีบไปรอพบชายแปลกหน้าที่พบเมื่อวานนี้

ชายแปลกหน้า : หนู ๆ ชนมที่ลุงให้ไปทดลองกิน เป็นอย่างไรบ้างอร่อยไหม

เอ : อร่อยครับ ผมทดลองกินแล้ว คิดใจเลย วันนี้นผมจะมาขอลุงอีก

ชายแปลกหน้า : ได้สิ แต่วันลุงไม่ได้มาคิดความมา แต่ที่บ้านลุงมีของนะเอ

เอ : บ้านลุงอยู่ที่ไหนครับ โกลใหม่ครับ

ชายแปลกหน้า : อยู่แถวนี้เอง ไม่ไกลหรอกเดินไปก็ชวยเดียว

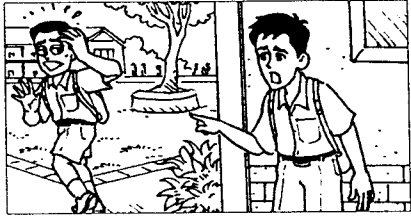
เอ : ไป...ไปเถอะลุง ผมนึกถึงแล้วทำให้อยากกิน

๘

ชายแปลกหน้าพาเอมาที่บ้านเช้าหลังหนึ่งไม่กี่จากโรงเรียน
 ชายแปลกหน้า : หวังจะไปไหนเอะ เพิ่งย้ายมาใหม่ ยังไม่ได้เก็บของ
 เอ : ไม่เป็นไรครับ โทษละครับผม คุณไปไหนหรือเอะ
 ชายแปลกหน้า : อ๋อ แต่เป็นวิธีพูดเหมือนบุหรี่ยังไงดี ความสุขมากกว่า
 ผมก็สูงให้มีอานนี่อีก
 เอ : ผมยังไม่เป็น ผมชอบที่ลุงเคยให้ดีกว่าครับ
 ชายแปลกหน้า : ถ้าอย่างนั้นลองคิดมันดูสิมันจะทำให้หนูใจเย็น
 แต่หนูต้องสัญญาว่าจะช่วยลุงชายผมให้ทันเพื่อน ๆ
 เอ : น่าสนใจเป็นใจอยู่จริงเลย ลุงงั้น แต่ตอนนั้นผมชอบมาก่อน

๙

หลังจากเอสนิทสนมกับชายแปลกหน้า เอมาโรงเรียนสายและ
 จะนอนหลับในเวลาเรียนบ่อย
 โถ้ : ทำไมนายต้องทอมหน้าเราด้วย แล้วนายยังไม่พาชายแปลกหน้า
 อีกหรือเปล่า ดูดีหน้าคนขายของงั้นดี ตัวกินนม
 เอ : ไม่ได้ทอมหน้า ไม่มีอะไรหรอก เราไม่ค่อยสบาย เราเจ็บกับกลับบ้าน
 ก่อนนะรู้สึกปวดหัวจริงเลย
 โถ้ : นายไม่เป็นอะไรนะ
 เอ : ไม่มีอะไรจริง ๆ ขอบใจที่นายเป็นห่วงเรา เราไปก่อนนะ

๑๐

โถ้สงสัยทำไมเอมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป โถ้จึงจะกระซอถามเอ
 และเห็นเอถูกชายแปลกหน้าขโมย
 เอ : ลุง... ลุง ผมขอลาสิกขา ผมต้องการมันมากเลย
 ชายแปลกหน้า : มากแค่ไหนไอ้ตัวดี เมื่อวานผมขโมยอะไรเข้าใจไหม
 บอกลุงนะสิ ๆ ซักต้องตั้งสติให้ชัด นั่นนะ...
 เอ : ผมกลัวแล้ว ไอ้... ไอ้... ลุงอย่าทำผมเลย ผมไม่ได้ขโมยจริง ๆ
 ชายแปลกหน้า : เก่งมากไม่ได้ขโมยแล้วใครล่ะ ถ้าอย่างนั้นคือไปไหนต้องไป
 ชายเอไรอื่นให้จำ ไปอย่างนั้นข้าจะทรมานแกให้มากกว่านี้ เข้าใจหรือเปล่า
 เอ : ไอ้... อย่างทำอะไรผมเลย จะให้ทำอะไรผมอย่างบอกอย่าง บอกผม
 ก็พอแล้ว... ผมอยากถามคุณ

๑๑

โถ้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด โถ้ส่งสารเตือนจิงรีบไปแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 โถ้ : คุณตำรวจครับ เพื่อนผมอยู่ที่บ้านราชวัง ๆ โรงเรียนหลังนั้น
 เขาถูกทำร้ายร่างกายครับ
 ตำรวจ : ใจเย็น ๆ มีอะไรค่อย ๆ พูด
 โถ้ : เอ...เอ... เพื่อนผมถูกชายแปลกหน้าลักพาตัวไปกินนม กินน้ำดื่มและ
 ปล่อยให้ผมไม่รู้สึกเหมือนบุหรี่ยังไงดี รึนไปช่วยเพื่อนผมด้วยครับ
 ตำรวจ : จำ...รับวิทยุขอตำรวจกำลังจะไปที่เกิดเหตุ หนูรีบไปช่วยกันสิ

๑๑

ตำรวจบุกเข้าไปเห็นตอนน้องคราญตรงด้วยความเจ็บปวด
 ได้ : เอ...นายไม่เป็นอะไรแล้ว เราหาคำรวจมาช่วยนายแล้ว ทำใจดี ๆ ไว้เพื่อน
 เอ : โอ๊ย...โอ๊ย...ขอความช่วยเหลือ นกทรมาณหือก็กินช่วยผมด้วย
 ตำรวจ : เราต้องรีบพามาไปที่โรงพยาบาลก่อน ทำทางจะทรมานมาก
 ได้ : รับ ๆ เออะครับด้วยเพื่อนผมจะตายเดี๋ยวก่อน
 ตำรวจ : ผมรีบไปที่โรงพยาบาลมาแล้วครับ และได้แจ้งให้ผู้ปกครอง
 ของเอทราบแล้ว

๑๒

หน้าห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล
 พ่อ : เมื่ออาการเป็นอย่างไรบ้างครับ ตำรวจ : คุณหมอกำลังให้น้ำเกลืออยู่ คุณชายของคุณดีแล้วและเมื่ออาการหาย
 พ่อ : ผมดีเองครับ ผมรีบตั้งใจกับงานมากกินไป ไม่มีเวลาได้กับลูกเลย
 และะยะหลังเอะ ดูเจ็บ ๆ มีจะเก็บตัวอยู่ในห้อง
 ได้ : เมื่อผิดปกติแปลก ๆ ผมสงสัยก็เลยติดตาม และพบที่เห็นนี้และครับ
 ตำรวจ : ตำรวจสก็จับชายแปลกหน้าได้ที่บริเวณปากซอยและสามารถพา
 เอาตัวโรยหน้าในซอมและนำตัวให้กิน เมื่อคิดแล้วก็จะบังคับ
 ให้ขายเอโรยหน้าให้เพื่อน ๆ พ่อ : ขอบคุณมากครับ
 ขอใจเธอมากที่ช่วยเหลือให้พ้นจากเรื่องร้าย ๆ ในครั้งนี้

๑๓

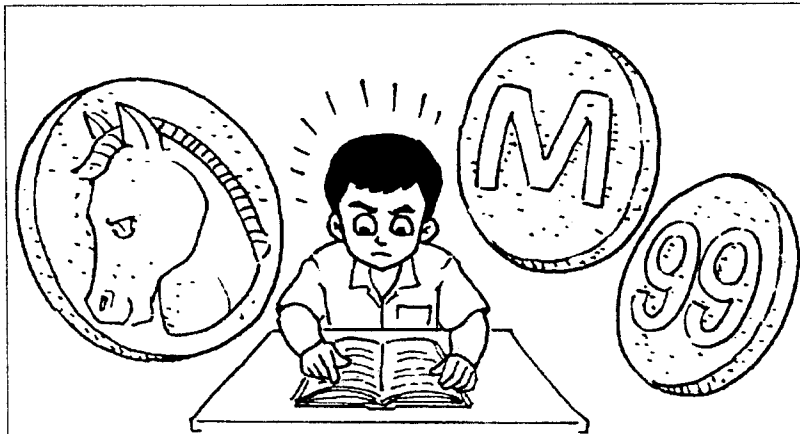
หลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจกลับไปแล้ว
 ได้ : เป็นอย่างไรบ้างเพื่อน เอ : ดีปวดเมื่อยอยู่เฉย
 ได้ : นายไม่น่าหลงเชื่อชายแปลกหน้าเลย ของพี่บ้างครั้ง
 จะแฝงไว้ด้วยอันตราย
 เอ : เราขอโทษนาย "วันนั้นที่เราว่านายใจ เราส่งพวกที่ไปหลงเชื่อ
 คนแปลกหน้า" เห็นแก่ของพี่นะ ๆ
 พ่อ : คือไปลูกคือจะระวัง ไม่ควรรับของจากคนแปลกหน้า
 เอ : ครับพ่อ คือไปนั้นผมจะระวัง ไม่ให้ใครมาพอกอีกแล้ว แต่นี้ที่ทรมาน
 มากแล้วครับ

เพลงภูทอกฉันใจ

Quaracha	คำร้อง ตำรวจดี มีถิ่นหมาก
ร. หากมีโร	ที่เราไม่รู้จัก
มาอย่าพัก	และชักชวนให้ใช้สิ่งของ
ไม่ว่าสิ่งใด	ของงงได้ใครครอง
อย่าไปรับและลอง	อย่าพนายปองต้องคอยตรวจตรา
ณ. หากมีโร	ที่เราได้รู้จัก
มาอย่าพัก	และชักชวนให้เสพยา
อย่าลืมอย่าลอง	ระวังจะท้องโศก
อย่าล่องรีเสพยา	เพราะจักพิชชีวาวตวย
ร. อย่าเสพนานา	อย่าล้าอย่าขาย
ยาบ้าอันตาย	ทำร้ายประสาทและสมอง
อย่าได้ซื้อมระ	และอย่าได้คิดครอบครอง
จงคิดไว้ครอง	ถ้าตกลงต้องทุกข์โศกทน
ณ. อย่าสุดใจพิช	จะติดอย่าจน
โอพิงคิดแล้วกรม	อย่าได้ไปจนโอระเหย
ทินเนอร์กาบาง	นั้นมีพิษมากเลย
อย่าไปสูดสารระเหย	หลีกเลี่ยงเราจะรับรมย์

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

ยาขยันหนีปัญญา

ลำดับที่ ๗

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

คาบที่ ๑๕ - ๒๑

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดในการสอน

ความคิดรวบยอด

ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่ทำให้สุขภาพทรุดโทรม และเกิดอาการทางประสาท

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วสามารถ

แสดงพฤติกรรมดังนี้

- ๑. บอกโทษของยาบ้าได้
- ๒. อธิบายสาเหตุการคิดยาบ้าได้
- ๓. วิเคราะห์ผลร้ายของยาบ้าได้
- ๔. สรุปผลกระทบที่เกิดจากยาบ้าได้

อรรถลักษณะ : เนื้อเรื่องจากประสบการณ์

- ๑. นำเข้าเรื่อง : ทุกวันเมื่อโผล่กลับจากโรงเรียนจะดูแต่โทรทัศน์
- ๒. ลำดับเหตุการณ์ : แดงชวนโคงให้ดูหนังสือเพราะโคงชอบ วิทย์เป็นนักเรียนมัธยมเข้าใหม่ วิทย์มีขนะมาให้โคงกับแดงกินบ่อยๆ โคงอยากมียาวิเศษกินแล้วขนะดีได้นาน วิทย์นำยาวิเศษมาให้โคงกิน วันสองวันสุดท้ายโคงมีอาการคล้ายคนบ้า วิทย์แสร้งบอกว่าถูกตำรวจจับ

๑. เหตุการณ์ : แดงชวนโคงอ่านหนังสือ เพราะโคงชอบโคงคิดว่าโคงต้องถึงจะอ่าน วิทย์เป็นนักเรียนเพิ่งย้ายมาจากโรงเรียนอื่น โคงวันสองวันอ่านหนังสือไม่ทันทำให้โคงวิตกกังวล โคงอยากได้ยาวิเศษกินแล้วขนะดีได้นาน วิทย์มีขนะมาให้แดงกินแล้วขนะดีได้นาน โคงขอขนะจากวิทย์ โคงกินขนะทุกวัน วันสุดท้ายโคงมีอาการเหมือนคนบ้า ตำรวจจับครอบครัวของวิทย์ และสารภาพว่าคิดยาบ้า และเป็นผู้นำขนะมาจนแล้ว

- ๔. สรุป : อ่านหนังสือวันละนิด จะไม่คิดถึงยาบ้า
- ๕. แสดงความรู้สึก : โคงเสียใจที่เชื่อว่า ในโลกนี้ยังมียาวิเศษที่ช่วยให้ขนะดีได้นาน

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะได้รู้ ได้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ สื่อการเรียนแบบเรียนเล่มนี้เด็กจึงวรรณกรรมชุดนี้ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ รศ.พทย ศันทยง เป็นสื่อกลางที่ใช้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้อันจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง ชายอันเป็นที่รัก เพื่อใช้สอนเรื่องชายสหายพิศโฉมให้โทษ ที่มุ่งให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และลดความตระหนักในปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศส.สนัน มีวิมลพิกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง

ได้ังเป็นเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ ทุกคนที่กลับจากโรงเรียน จะนั่งเฝ้าโทรทัศน์ แม่กับพี่จะเตือนได้ังเป็นประจำ

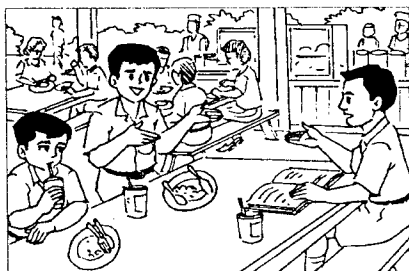
แม่พิมพ์ : ได้ัง...แม่ตื่นูกกลับมาก็บ้าน เยาตดูโทรทัศน์ทำไมไม่รับทำการบ้าน

ได้ัง : เตียก่อนครับ ขอดูโทรทัศน์ก่อน เสร็จแล้วจะรีบทำครับ

แม่พิมพ์ : อย่าดูโทรทัศน์จนพจนจะตูก โทศีตจนแล้วไม่ไรหรือตูก

ได้ัง : ครับแม่

๒

เข้าร้านรุ่งขึ้นที่บริเวณโรงอาหารของโรงเรียน

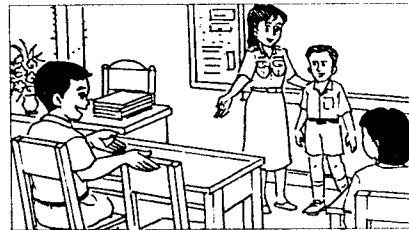
ได้ัง : เฮ้ย ! แดงเมื่อคืนฉันดูโทรทัศน์รายการภาพยนตร์วันล้านสนุกมากเลย

แดง : ได้ัง นกเอาตูดโทรทัศน์ ไม่เคยสนใจอ่านหนังสือเลยนะ

ได้ัง : เออหน้า! เตียว่าไปใกล้ตูดก่อน สูดอนนี้เตียก็ลืมบทพรอก

แดง : ฉันทนินท่วงนง เตียจะชอยบท พอกันแบบจะเตียใจ

๓

ชี้แจงนารถของการเรียน คุณครูดูแลแนะนำนักเรียนใหม่

ครูจลวย : สวัสดีค่ะ ครูมีเพื่อนใหม่มาเรียนด้วยอีกคนหนึ่ง

วิทย์ : สวัสดีครับเพื่อน ทุกคน

ครูจลวย : วิทย์และพรอมศรีเพิ่งย้ายมาใหม่ ใครจะให้วิทย์นั่งด้วยจะ

ได้ัง : นั่งกับผมก็ได้ครับ

ครูจลวย : วิทย์ไม่นั่งกับได้ังจะ

วิทย์ : ชอยคุณครูครับ

๔

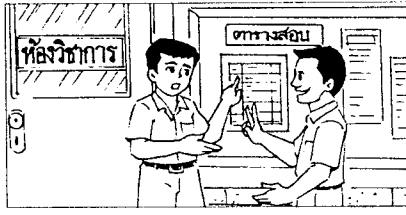
สองตีปัดผ่านไปที่ โต้ โต้ และแดงเป็นเพื่อนที่สนิทกันมาก
 หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จโต้ชวนเพื่อน ๆ ไปเล่นฟุตบอล
 โต้ : วิทย์ไปเล่นบอลกันนะ
 วิทย์ : กินข้าวเสร็จใหม่ ๆ ออกไปเล่นก็สุขภาพดี
 แดง : แดงรอนอย่างนี้ไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดดีกว่า
 วิทย์ : เออ ! เกือบลืมไป ข้าอ่านมาฝากแกของคน
 โต้ : แกอ่านมาฝากพวกฉันบ่อย ๆ ฉันทรงใจแน่
 วิทย์ : อ่าคิดมากซีเพื่อน

๕

หลังจากครูดูแลตอนเสร็จ แดงชวนโต้กับวิทย์ อ่านหนังสือ
 แดง : โต้ไปคิดเลยแล้ว อ่านหนังสือหรือยัง
 โต้ : เอาน่า ! ไม่ค่อยห่วย ยังมีเวลาอีกนาน
 วิทย์ : ฉันไม่มีเวลาอ่านหนังสือหรอก ฉันต้องช่วยพ่อกับแม่ทำงาน
 แดง : วิทย์แกมีอะไรจะให้พวกฉันช่วยก็บอก ไม่ต้องเกรงใจ
 วิทย์ : ขอโทษมาก
 โต้ : เออ...เออ...ฉันกับวิทย์จะอ่านหนังสือโต้ ๆ ขอจะไม่ได้ไม้อิ่ม

๖

วันรุ่งขึ้นก่อนเคารพธงชาติ แดงและโต้ไปดูตารางสอบ
 ที่หน้าห้องวิชาการ
 แดง : โต้ตีปัดหน้าจะสอบแล้วฉันกลัวดูหนังสือไม่ทัน
 โต้ : เอ๊ย ! เบื่อจังเลยโว้ย ดูหนังสือที่โรงเรียนทุกทีเลย แกมีเคล็ดลับ
 ในการดูหนังสือให้ได้น่าบ้างไหม
 แดง : ไม่มีหรอก ข้าอ่านหนังสือทุกวัน วันละหน้าสองหน้า
 โต้ : มีก็ดูเลยแล้ว แกมีวิธีอ่านหนังสือแนะนำฉันบ้างไหม
 แดง : ก่อนแกะกลับบ้าน ฉันจะช่วยสอนเรื่องที่ไม่เข้าใจ

๗

ครูเลยกำลังสอน วิทย์และโต้ขออนุญาตมาเข้าห้องน้ำ
 วิทย์ : ไลน์อ่านหนังสือได้มากแล้วดีเพื่อน
 โต้ : ดูท่าทางแกไม่ทันคืนก่อนนะ สงสัยแกจะอ่านจบแล้ว
 วิทย์ : เมา ๆ ฉันมีกริซชไวน์ กินแล้วดูหนังสือสบายไม่วังนอน
 โต้ : จริงหรือเปล่า ถ้ามีจริงก็แนะนำ ฉันจะตั้งใจอ่านให้เต็มที่เลย
 วิทย์ : เอ็นนี่ฉันจะเอามาให้ แกก่อนฉันที่ศาลาริมน้ำข้างวัด
 แล้วแกอย่าบอกใครนะ เป็นความลับระหว่างแกกับฉัน

หลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว วิทย์รีบกลับบ้านไปเอาวิชาพิเศษ มาให้โด่งตามที่นัดหมาย

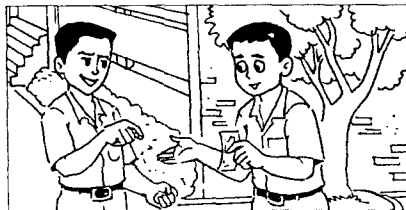
โด่ง : วิทย์ ไทนาวิชาพิเศษที่แกเคยให้ฉันฟัง

วิทย์ : นี่ไง ออกรินคุณแล้วนายจะรู้ว่าวิชาพิเศษจริง ๆ

โด่ง : มีรูปหัวม้า สีก็ไม่เห็นน่ากินเลย

วิทย์ : ฉันให้ฟรี ครั้งต่อไปแกต้องซื้อเงินซื้อกินเอง

โด่ง : ซอยใจแกมาก คินนี่ฉันจะเอาของ

วันรุ่งขึ้นโด่งไปพบวิทย์ที่ข้างอาคารเรียน

โด่ง : วิชาพิเศษของแกนั่นจริง ๆ อ่านหนังสือทั้งคืนไม่ว่างเลยเลย

แกมีวิชาพิเศษอีกหรือเปล่า

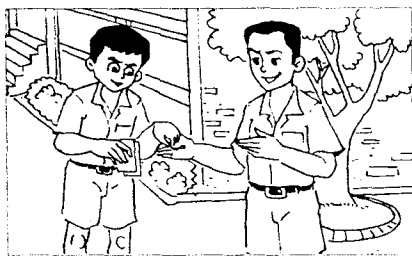
วิทย์ : มีสิ แกต้องการสักก็แล้ว

โด่ง : ฉันขอซื้ออีกสัก เม็ด อ่านมาก ๆ ฉันจะได้จำได้ และสอบได้คะแนนดี ๆ

วิทย์ : ศาหามีทั้งหมดแล้ว มีแค่ ครา 99 กับ ครา M

โด่ง : เอา ๆ คราไหนฉันก็กินได้

วิทย์ : ฉันขอให้นกหัวใจอ่านกันแล้วกัน

วันแรกของการสอบวิทย์มารอโด่งที่ข้างอาคารเรียน

วิทย์ : โด่งแกอ่านหนังสือเต็มทีนะ

โด่ง : ตกหนักมาก ข้าไม่ได้นอนหลายวันแล้ว ยาสองแกก็จริง ๆ

ฉันอยากได้อีกสัก ๒ เม็ดก็พอ

วิทย์ : ได้เลยเพื่อน อย่างนี้จ่ายเงินด้วย

โด่ง : ฉันอ่านมากขนาดนี้ ที่ไหนจะของห้องฉันนอน

วันสุดท้ายก่อนเข้าห้องสอบ โด่งมีอาการตาขวางและอาเจียน

ครูงลายกับลุงสำราญพาไปส่งที่โรงพยาบาล

แดง : เฮ้ย ! โด่งแกเป็นอะไร

โด่ง : ช่วยด้วย อ้อ ! อย่างเข้ามา...อย่างทำอะไรฉันเลย โอ๊ย...

แดง : คุณครูครับ ช่วยโด่งด้วยครับไม่รู้โด่งเป็นอะไร

ครูงลาย : ครูก็ไม่แน่ใจ ลองส่งโรงพยาบาลก่อน

แดง : ผมขอตามไปดูอาการการด้วยนะครับ

๑๒

ขณะที่ครูดูแลพาโด่งมาส่งที่โรงพยาบาล หุงตำราอาหารโรงเรียน
 ขับรถไปรับแม่ของโด่งที่บ้าน

ครูเฉลย : คุณหมอ โด่งเป็นอะไรมาใหม่คะ
 คุณหมอ : อาการเหมือนคนสับสนหรือเมาเมา กับระแวกจะเบื่ออาหาร
 ตื่นตื่น นอนหลับไม่ค่อยหลับ ถ้ากินปริมาณมากจะมีอาการ...
 แฉง : ผมทราบครับ...หรือเด็ก กระวน กระวาย หัวคะฉวย เหมือน
 เห็นภาพคนจะมาทำร้าย คุณหมอเหมือนคนเมาหรือไหมครับ
 คุณหมอ : ใช่แล้วและสุดท้ายอาจช็อกหมดสติหรือขาดใจตายได้
 แฉง : ถ้าโด่งรู้ถึงอันตรายแบบนี้ โด่งคงจะไม่กินอย่างแน่นอน

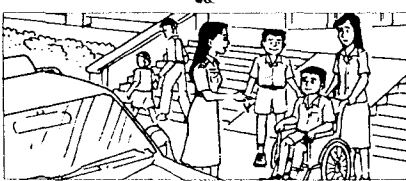
๑๓

หลังจากที่หมอได้รักษาอาการแล้ว และได้นำโด่งไปพักที่ห้องผู้ป่วย
 คุณแม่ของโด่งก็มาพอดี

แม่พิมพ์ : คุณครูคะ โด่งป่วยอย่างไรบ้างคะ
 ครูเฉลย : ไม่เป็นอะไรแล้วค่ะ มันไม่ได้รู้สึกตัวพอดีเลย
 โด่ง : ผมเป็นอะไรครับ ผมมาอยู่ที่นี้ได้อย่างไรครับ โย...ปากท้วมจังเลย
 แฉง : แกไปกินอะไรมา วันนี้งี้ไม่มีสภาพเหมือนคนเมา
 ครูเฉลย : คุณหมอบอกว่า โด่งไม่ได้พักก่อนและกินมาปริมาณมากไป
 ครูอยากทราบว่าใครพยายามให้เรอกิน
 โด่ง : วิกย์ครับ วิกย์บอกว่าเป็นกาพิเศษ กินแล้วส่วนหนึ่งคือได้หนาว

๑๔

หลังจากโด่งรับประทานยาหลังอาหารสามวันแล้ว คุณหมอบอก
 อนุญาตให้กลับบ้านไปพักก่อนที่บ้านได้

แม่พิมพ์ : กลับบ้านก่อนนะลูก ทยอยเดินค่อยไปโรงเรียน
 โด่ง : วิกย์อยู่ไหนครับ
 ครูเฉลย : วิกย์และครอบครัวถูกจับ เพราะขายยาบ้า
 โด่ง : ผมขอโทษครับ คือไปใครมาชวนที่กินยาพิเศษ ผมจะไม่เชื่อตัวแล้ว
 แฉง : แกอ่านหนังสือทุกวัน วันละหน้าสองหน้า ระวังไม่ต้องพึ่ง
 ยาพิเศษเลย และจะเรียนหนังสือเก่งอีกด้วย
 ครูเฉลย : หลังจากหายดีแล้ว เธอกับแฉงต้องไปสอบใหม่แน่จ้ะ
 โด่ง : ขอขอบคุณครับคุณครู

เพลงเรียนดีมีคุณ

เจ็ดอ่นาน	คำร้อง คำรงค์ มีชั้นหมาก
ร. เราเหล่านักเรียน	ทำนอง เทียบไชง
รู้เรียนดียาไผ่หา	มุ่งพากเพียรเรียนศึกษา
สร้างแต่ความดีงามได้ตน	หาวิชาพาให้องกรม
ใจมุ่งหมายจริง	ย่อมส่งผลให้คนได้ดี
คิดดีประพฤติดี	สร้างสรรค์สิ่งเสริมศักดิ์ศรี
เรียนวิชาพาให้เจริญ	ตามวิถีที่มุ่งศึกษา
ญ. ใครเก็บจรรยาเรียน	ก้าวหน้าเดินด้วยความมั่นคง
หัวใจไม่มั่นคง	ไม่พากเพียรเรียนลุ่มหลง
ย่อมจะหาปัญญาเดือนทวารม	ไม่ชื่อตรงคงนับศึกษา
ใจไม่หม่อมมัว	ย่อมเกิดความเศร้าหมองต้องตรม
หนทางข้างหน้าชม	เกลือกและกลัวสิ่งสิ่งโสมม
ตามวิถีที่ไม่เกล็ดจิต	เพราะทรนคนเศร้าสิ้นศรั
	ตั้งแต่บัดนี้พหุรยหนักหนา

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ชุดยาเสพติด

ชั้นสวรรค์หรือลงนรก

ลำดับที่ ๘

อนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง เรื่อง

ภาพที่ ๒๒ - ๒๔

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างแนวคิดการสอน

ความคิดรวบยอด

ทินเนอร์ กาวยางน้ำ แลเกอร์ น้ำยาล้างเล็บ เป็นสารระเหยที่ทำ

อันตรายต่อระบบหายใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว

สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

๑. บอกโทษของสารระเหยได้
๒. อธิบายสาเหตุการคิดสารระเหยได้
๓. วิเคราะห์ผลร้ายของสารระเหยได้
๔. สรุปวิธีปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงสารระเหยได้

อรรถลักษณะ : เล่าเรื่องจากประสบการณ์

๑. นำเข้าเรื่อง : พ่อพาเขาไปอยู่ใกล้ถังขยะที่สวนสาธารณะ

๒. ลำดับเหตุการณ์ : เพื่อนและซ๊อเป็นเพื่อนกัน ชัยชวนเพื่อนไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนและทดลองให้เพื่อนซ๊อทินเนอร์ ซ๊อชอบว่าดมแล้วทำให้เห็นสวรรค์ เพราะทดลองดมและเกิดอาการล้าลึก หายใจไม่ออก เพื่อนจึงรีบกลับบ้านและเล่าให้พ่อฟัง พ่อมาซ๊อถูกจับ

๓. ลำดับเหตุการณ์ : เพื่อนและซ๊อเป็นเพื่อนที่สนิทกันมาก ชัยชวนเพื่อนไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนซ๊อที่บ้านเพื่อนไป เพื่อนเห็นเพื่อนซ๊อซ๊อดมแล้วทำให้เห็นสวรรค์ เพื่อนชอบว่าดมแล้วเกิดอาการล้าลึก หายใจไม่ออก เพื่อนกลัวมากรีบกลับบ้าน และเล่าเรื่องที่ทั้งหมดให้พ่อฟัง พ่ออธิบายว่าเป็นยาเสพติดที่อันตราย ซ๊อถูกตำรวจจับส่งสถานสงเคราะห์เพื่อบำบัดรักษา

๔. สรุป : สารระเหยไม่ได้ทำให้เห็นสวรรค์ ในทางกลับกันอาจทำให้คนนรก

๕. แสดงความรู้สึก : เพื่อนตั้งใจไม่คบเป็นทาสสารระเหย

คำนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มช่วงเสริมประสบการณ์ชีวิตจำเป็นต้องอาศัยสื่อแบบเรียน ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะไปรู้ ไปผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ คือการเรียนแบบเรียนเล่มเล็กจึงวางวรรณกรรมที่ดี สร้างขึ้นตามแนวคิดของ รศ.หทัย ตันทอง เป็นสื่อกลางที่ใช้ เป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้สร้างแบบเรียน เรื่อง ขึ้นเสถียรหรือลงนรก เพื่อใช้สอนเรื่องยาเสพติดให้โทษ ที่มุ่งให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สนั่น มีวันนงมาก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนและเป็นกำลังใจจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อนุวัฒน์ รมโพธิ์ทอง

เช้าวันอาทิตย์ที่ชายหนุ่มพาออกกำลังกายที่สวนสาธารณะใกล้บ้าน

เพชร : อากาศที่นี่ดีสบาย หายใจแล้วรู้สึกสบายและสดชื่นและควับพอส

พ่อสง่า : อากาศดี ทำให้สุขภาพเราแข็งแรง ไม่มีโรคภัย

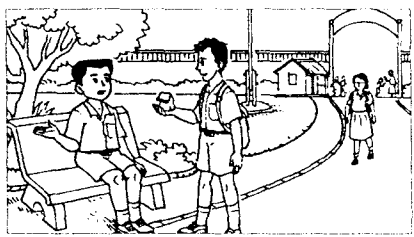
เพชร : พ่อครับผมอ่านข่าวหนังสือพิมพ์และดูโทรทัศน์ ข่าวปัญหา ยาเสพติด มีเกือบทุกวันเลยครับ

พ่อสง่า : ใช่แล้วลูก ยาเสพติดทำลายสุขภาพ เป็นปัญหาอย่างที่คุณรู้

เพชร : พ่อครับ คำขวัญที่ว่า "คนกินยา คนขายติดคุก" เป็นความจริงครับ

พ่อสง่า : ใช่แล้วลูก เรารีบกลับบ้านทำอาหารและพักผ่อนไว้ที่สวนหลังบ้าน กินดีกว่า ไปกินอะไรเยอะมากแล้ว

๒

เช้าวันจันทร์ที่หน้าโรงเรียน

เพชร : ชัยวันนี้ทำโยนกระดาษสวย ฉับรอบค่องมาก ออกล้นฟุตบอลเลย

ชัย : วันนั้นฉับคนสวย เมื่อคืนไปช่วยงานที่บ้านเพื่อนมา

เพชร : แกนี่เป็นคนซนจริงๆ

ชัย : เออ! เพชรวันนี้ฉับมีขนมมาฝาก

เพชร : แกเป็นคนมีน้ำใจ แต่เดี๋ยวนี้แกทำไปดูหน้าซัดจริงๆเลย

ชัย : ไม่มีอะไร ฉับอยากตอบแทนก็ได้ ขอใจที่เป็นห่วง

๓

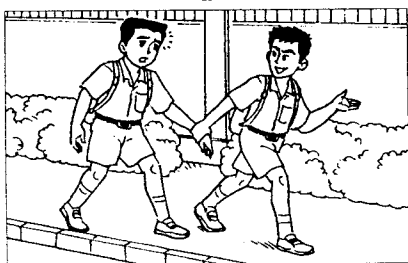
หลังจากโรงเรียนเลิกชัยชวนเพชรไปเที่ยวที่บ้าน

ชัย : เพชรไปเที่ยวที่บ้านของฉับไหม อยู่ไม่ไกลเดินไปเดียวเดียวก็ถึง

เพชร : ชอบใจมากวันนี้ฉับต้องรีบกลับบ้าน เอาไว้วันหลังกินด้วยกัน

ชัย : ก็ได้ วันหลังฉับจะหาไปขายน้ำที่คลองหลังบ้าน

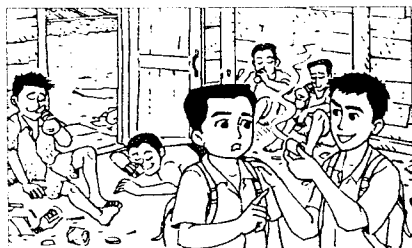
เพชร : ฉับกลับบ้านก่อนนะ บ้านนี้พ่อฉับกับมารดาที่บ้านแล้ว พรุ่งนี้ไปโรงเรียนแต่เช้านะ ฉับจะคอยและฟุตบอล

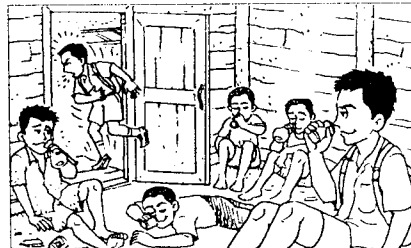
หลายวันต่อมา หลังจากโรงเรียนเลิกชายชานเพชรไปเที่ยวที่บ้านเพื่อน
 ชัย : เพชรไปเที่ยวบ้านเพื่อนมันดีกว่า ไปประเดี๋ยวเดียว
 เพชร : ฉันไม่รู้ได้อะไรมาฝากเลย
 ชัย : ไม่พียงหรอกถ้า กลับมาแล้วค่อยบอก ฉันไม่เขานกไปขายหรอก
 เพชร : จะดีหรือเพื่อน ถ้าเพื่อนไม่รู้เข้าต้องมันนะ ๆเลย
 ชัย : ไป... ไป... เพื่อน ๆฉันรอ

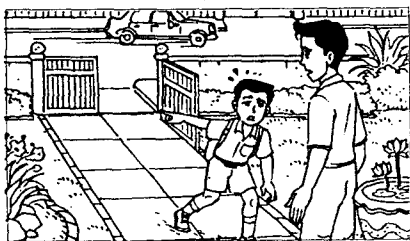
ระหว่างทางขณะที่ชัยพาเพชรเดินไปใกล้จะถึงบ้านเพื่อน
 เพชร : ทำไมใกล้จังเลย นั่งพักก่อนได้ไหม
 ชัย : เออว่า เดี๋ยวก็ถึงแล้ว ใจเย็น ๆ
 เพชร : ทำไมเขามาอนอกรานี้
 ชัย : เพื่อน ๆ ฉันกินคันทันไว้ พวกนี้เห็นสรวรรคกันไปแล้ว
 เพชร : กลืนอะไรเพชร เหมือนหมอน้ำยาต่างดินและเหมือนการวางน้ำ
 ที่ครูให้ทำการมีเลย
 ชัย : นั่นแหละ กลืนที่จะพาเราไปที่นสวรรค์

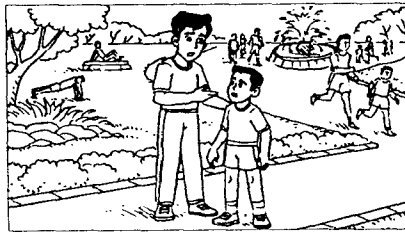
ชัยพาเพชรเข้าไปในบ้าน เพื่อน ๆของชัยทำท่าเหมือนคนเมา
 ชัย : เพราะลองดูสิ ทีวีวงอังกศ็องชอบแน่นอน กลืนมันหอมชวนคน
 เพชร : แล้วมันคืออะไร เป็นอันตรายหรือเปล่าชัย
 ชัย : มันต้องลองชมดู แล้วจะรู้ว่าสรวรรคมีจริง
 เพชร : ฉันไม่กล้า
 ชัย : ถ้าไม่กล้า มันก็พอมมาเป็นเพื่อนฉัน

ชัยพูดหาว่าดื่มให้เพชรทดลองชม
 เพชร : คือ... คือ... ชัย ฉันได้กลิ่นมันแล้วไม่ไหวละ
 ชัย : เออว่า ครั้งเดียวเท่านั้น คือไปกินจะคิดใจเชื่อฉันสิ
 เพชร : ชัย... ช่วยฉันด้วย ฉันหายใจไม่ออก อ้อ... มันจุ่มและแสบจมูกจริงเลย
 ชัย : อีกนิดเดียวก็จะได้นั้นสรวรรคแล้ว
 เพชร : มันจะทำให้ฉันต้องตายก่อนสิ อ้อ... ไม่เขานแล้วชายนกทดลองฉัน

เพชราวิ่งกลับบ้านและเล่าเรื่องทั้งหมดให้พ่อฟัง
 พ่อสง่า : เพชร รุ่งไหนะไหนหรือลูก หน้าศาลาต้นมะขามเขียว
 เพชรา : หมอเนี่ยเขามาครับ ซักทดลองให้ผมทดลองใช้ก็ไม่วู้
 พ่อสง่า : "กลิ่นมันเป็นอย่างไรละ"
 เพชรา : กลิ่นคล้ายน้ำยาล้างเล็บ กาวยางน้ำ ฉุนและแสบจมูก
 พ่อสง่า : ต้องเป็นสารระเหยแน่นอน ดันที่อยู่กับหมอกลับบ้าน
 เพชรา : ครับพ่อ "หมอกหายใจไม่ออกเลย ผมคิดถึงแล้วน่าจะฉี่เลย"

เช้าวันรุ่งขึ้นพ่อและเพชรไปออกกำลังกายที่สวนสาธารณะใกล้บ้าน
 พ่อสง่า : พ่อฝึกได้แล้วที่ชื่อให้ลูกผมเรียกว่า "กินเนอร์"
 เพชรา : "มันอันตรายมากไหมครับพ่อ"
 พ่อสง่า : อันตรายสิลูก "เมื่อสุดลมเข้าไปแล้วจะไปทำสายระบบหายใจทำลาย
 สมอง ไม่สามารถรักษาให้หายเป็นปกติได้เลย" พ่อเคยบอกคุณว่าไม่ใช่หรือ
 เพชรา : ใช่ครับ ผมขอโทษ คือไปผมจะระวังตัวไม่ให้ใครมาหลอกง่าย ๆ อีกแล้ว
 พ่อสง่า : รีบกลับบ้านกินข้าวดีกว่า เดี่ยวลูกจะไปโรงเรียนสาย

ตอนบ่ายเช้าโมงเพชร ครูพิเศษพาเด็กเรียนไปที่แปลงผัก
 ครูพิเศษ : ครูมีข่าวร้ายมาบอก ซักพูดว่าจงจับมือเวลานี้คือยอม
 คำว่า : "ซึบทำอะไรผิดคะ"
 ครูพิเศษ : "เพราะยอมกินเนอร์" ขณะนี้ตำรวจได้พาไปโรงพยาบาลเพื่อ
 ป่าบัด รักษา อีกนานกว่าซึบจะมาเรียนกับเราอีก
 เพชรา : คุณครูครับวันนี้ผมก็ไปด้วย ซึบให้ผมทดลองดม ผมก็อก
 คายแน่ครับ ผมรีบหนี ออกมาก่อน
 ครูพิเศษ : เรอดีจะลองอีกไหมละ!
 เพชรา : ผมเข็ดแล้วจริง ๆ ไม่เอาอีกแล้วครับ

เพลงอย่างละสิ่งเสพยาเสพติด

ทำนอง รำวงทบนและ	คำร้อง คำรงค์ มีชั้นหมาก
(สร้อย) อย่างละสิ่งเสพยาเสพติด	ขึ้นไปแต่ต้องหมองจิต
เราต้องหลีกเลี่ยงไกล	อย่าไปทลายใกล้เหล่าสิ่งเสพยาเสพติด
๑. บุหรี่มีพิษภัย (ซ้ำ)	ทุกคนที่ได้ใกล้มันคือวินาศ
อาจเป็นถุงลมปองพอง (ซ้ำ)	อย่าไปทดลองสูบล้างจะติด(สร้อย)
๒. พากเบียร์สุราหรือเหล้า (ซ้ำ)	ขึ้นไปมีวามเล่ห์จะเดินคิด
ก่อนเหวี่ยงหัวนวม (ซ้ำ)	เพราะความเมาบวมจนเสียจริต(สร้อย)
๓. กลิ่นกาวก็เลวร้ายกาจ (ซ้ำ)	พิษมันสามารถทำลายชีวิต
พวกสารระเหยเป็นภัย (ซ้ำ)	อย่าคุมเข้าไปทำให้เสพยาเสพติด(สร้อย)
๔. พากยาเสพติดหลอนประสาท (ซ้ำ)	พิษมันสามารถพิชิตชีวิต
อย่ากินยาบ้าบอ (ซ้ำ)	ขึ้นกับแล้วเสพยาเสพติด(สร้อย)
๕. พากก็ชูชานและพอกฝิ่น (ซ้ำ)	พากเฮ้ออินถึงมากด้วยพิษ
ผู้เสพยาเหมือนฆ่าตัวตาย (ซ้ำ)	ทั้งคนซื้อขายต้องโทษผิดคิด (สร้อย)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายอนุวัฒน์ ร่มโพธิ์ทอง
วัน เดือน ปีเกิด	6 ธันวาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภออุตุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	86/2 บ้านหนองเชียงทูน ตำบลหนองเชียงทูน อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ 33170
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านกำแมด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ 33170
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2513	ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกรินทร์วิทยา
พ.ศ.2516	ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีอยุธยาอนุสรณ์
พ.ศ.2520	มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิตตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2525	คุรุศาสตร์บัณฑิต คบ.(วิทยาศาสตร์ทั่วไป)วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ.2544	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2527 ถึงปัจจุบัน	อาจารย์โรงเรียนบ้านกำแมด อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ 33170